

ΚΑΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ J. GIRARDIN ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΝ ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
[Συνέχεια: ἴδε σελίδα 49]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Ο ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΙΣΑΓΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΓΟΜΕΝΗΝ «ΚΑΛΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΝ».

Εἶδατε πῶς ὁ Γιαννάκης ὀλίγον ἔλειψε νὰ γίνῃ ὀνομαστός ἀνά τὴν πόλιν διὰ τὰς εὐφυολογίας του. Ἄλλ' εἶδατε ἐπίσης καὶ πῶς, διὰ τῆς φρονήσεως τῆς μητρὸς του, ἐβυθίσθη πάλιν εἰς τὴν προτέραν ἀφάνειαν. Δὲν ἐπεταί ὁμῶς ἐκ τούτου ὅτι ἡ γενναία καὶ φιλόδοτος φύσις δὲν εἶχε προικίσῃ τὴν πόλιν μὲ τόσα ἄλλα ἔξοχα καὶ θαυμαστά παιδιά. Ἀρκοῦμαι νὰ σας ἀναφέρω ἐδῶ μόνον τρία. Τὸ μικρὸ ἀγοράκι τοῦ νομάρχου, τὸν Μιχαλάκη Κοδράτον, τοῦ ὁποίου τὰ λογοπαίγνια, ἐπιδηροθωμένα ὀλίγον καὶ ἐκνηυξημένα ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ ἀπὸ τὴν μαμμά, ἐθαυμάζοντο εἰς ὅλας τὰς συναστροφάς. Τὸν Πέτρον Σπανόν, ἀνεπίδον καὶ θετὸν υἱὸν πλουσίου ἐργοστασιάρχου, ὁ ὁποῖος, ἀνάξιος τῆς πηγῆς τῆς συγγενείας αὐτῆς ὀνόμαζεν ἄνω ἡ τὰ λόγια τὰς εὐφυολογίας τοῦ μικροῦ Πέτρου, τὰς ὁποίας ὁμῶς ἡ σύζυγός του δὲν ἔκαμε διαδίδουσα, καὶ θαυμάζουσα. Καὶ τελευταῖον τὸν Γεωργιάδην, Γιαννάκη καὶ αὐτόν, τοῦ ὁποίου ὁ πατήρ, παλαιὸς ἐμπόρος εἰσόνων, πλουτήσας ἤδη, ἐφιλοξένοι κληθὸς καλλιτεχνῶν εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐκ τῶν συνομιλιῶν τῶν ὁποίων ὁ Γιαννάκης ἐνεθυμείτο τοὺς τεχνικούς ὁδούς, τοὺς ὁποίους ἐπανελάμβανεν εἰς πᾶσαν περιστασίαν, μὲ σοβαρότητα πολὺ ἀνωτέραν τῆς ἡλικίας του.

Εἰς τὴν ἐνδοξον ταύτην σειράν τέταρτος θὰ ἦτο ἀναμφιβόλως ὁ Γιαννάκης Εὐλαμπίδης, ἐάν ἡ μήτηρ του, πολὺ ἐχθρὰ τῆς πρόωρου φήμης, δὲν ἀπεστέρει τὴν οἰκογένειαν ἀπὸ μίαν τοιαύτην δόξαν. Ἡ κυρία Εὐλαμπίδου, μὲ τὸν καινόν της νοῦν, εἶχε κρῖνῃ ὅτι ἐν παιδιῶν-τέρας ἦτο ἀντιμετέμενον πο-

λυτελείας, δυσκοινομήτων πρὸς τὸ παρόν, ἀνησυχαστικῶν διὰ τὸ μέλλον, μία φροντὶς πάντοτε καὶ εἰς κίνδυνος περιπλέον, καὶ δόξα τῷ Θεῷ εἶχε τόσους ἄλλους!

Ὅταν παρῆλθεν ἡ ἡλικία τῶν φουστανιῶν καὶ ὁ Γιαννάκης ἐφῆρεσε τὸ πρῶτον πανταλόν, κατέληθη ἀπὸ μίαν ἀφελῆ παιδικὴν ματαιοδοξίαν. Καὶ ἐν τῇ χαρᾷ τῆς μεταβολῆς του εἶδατε μὲ ὀλίγας λέξεις ὅτι ἤρχισεν νὰ θεωρῇ τὰς ἀδελφάς του ὡς ὄντα ὑποδεέστερα, ἄφ' οὗτου αὐτὸς εἶχε γίνῃ πλέον ἄνδρας.

Ἡ μήτηρ του ὁμῶς δὲν τῷ ἔκαμε δι' αὐτὸ ἡθικὴν διδασκαλίαν δὲν τῷ κατέδειξε πῶς ἡ ὑπερηφάνεια ἀγεί εἰς τὰς τρομερωτέρας καταστροφάς. Μὲ ἄλλον τρόπον πλάγιον τὸν ἔκαμε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι καὶ αἱ γυναῖκες ἔχουν τὴν ἀξίαν των, ὅπως οἱ ἄνδρες. Ἐξ ἄλλου, μακρὰν τοῦ νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς περιστάσεως νὰ πνίξῃ ἐν σπέρματι τὴν νεογενῆ αὐτὴν ὑπερηφάνειαν,

« Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ »

ἔκρινε συνειetéρον νὰ τὴν κανονίσῃ καὶ νὰ κρατήσῃ ἐξ αὐτῆς τὰ στοιχεῖα τῆς πρὸς ἑαυτὸν ἐκτιμησέως καὶ τῆς ἀτομικῆς ἀξίας. Συγκατετέθη δὲ νὰ θεωρῇ τὸν Γιαννάκην τῆς ὡς ἄνδρα, ἐφ' ὅσον θὰ ἐφέρετο τῷ ὄντι ὡς ἄνδρας—ἄνδρας ὀκταστής, ἐννοεῖται.

Ἐκτοτε ἡ μόνη φροντὶς τοῦ Γιαννάκη μας ἦτο πῶς νὰ εἶνε ἀξίος αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος, πῶς νὰ συμπεριφέρεται παντοῦ καὶ πάντοτε ὡς ἄνδρας.

« Ἐνας ἄνδρας μπορεῖ νὰ τρώγῃ γλυκίσματα ; ἤρώτα.

—Ναί· ἀλλὰ φθάνει νὰ μὴν εἶνε λαίμαργος καὶ νὰ μὴ τρώγῃ πάρα πολλὰ, ὥστε νὰ διδῇ ὕστερα τὸ φαγητόν του εἰς τὸν σκύλον.

—Ἐνας ἄνδρας μπορεῖ νὰ παίξῃ κοῦκλες μὲ τὴν ἐξαδέλφην του Καλλιόπην ;

—Ναί, φθάνει νὰ το κάμνῃ εἰς τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεως καὶ πρὸ πάντων φθάνει νὰ μὴν πετᾷ

την κοῦκλαν τῆς Καλλιόπης ἐπάνω εἰς τὴν στέγην τοῦ περιστερεῶνος, πρᾶγμα ποῦ ἀπελπίζει τὴν Καλλιόπην καὶ τὴν κίβνει νὰ βγάλῃ ξεφωνητά. Ἐπειτα ἀν τὸ κάμη αὐτὸ ὁ ἄνδρας ποῦ εἴπαμε, θὰ ὑποχωρῶθῃ νὰ πάρῃ κατόπι τῆς σκάλας τοῦ κηπουροῦ, ἀν καὶ τοῦ εἶνε ἀπυρομαρμένον νὰ τὴν ἐγγίξῃ, καὶ νὰ ναιθῇ εἰς τὴν στέγην τοῦ περιστερεῶνος μὲ κίνδυνον νὰ σπάσῃ κανένα χέρι ἢ κανένα ποδάρι, πρᾶγμα ποῦ θὰ ἐλυκούσε πολὺ τὴν μητέρα του.

— Ἐνας ἄνδρας μπορεῖ νὰ φάσῃ τὸν Στανὸν νὰ τοῦ πῇ ὅτι ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μάρθα τραγουδεῖ ἄσχημα καὶ νὰ μὴ μπατῶσῃ τὸν Στανὸν διὰ τὸν αὐθάδη του λόγον;

— Ἐνας ἄνδρας δὲν δίδει καμμίαν προσοχὴν εἰς τὴν γνῶμην ἑνὸς παιδιοῦ ἀνοήτου, προκάντων διὰ πράγματα ποῦ δὲν ἐγγίξουν τὴν τιμὴν του.

— Εἶνε κακὸ δι' ἕνα ἄνδρα νὰ ζηλεύῃ τὸν Μιχάλη τὸν Κοδράτο;

— Εἶνε κακὸ νὰ ζηλεύῃ ὅποιονδῆποτε. Ἄλλὰ πόθεν ἀρὰ γὰρ αὐτὴ ἡ ζηλοτυψία πρὸς τὸν Κοδράτον;

— Νά, ἡ Καλλιόπη λέγει ὅτι καλλίτερον ἀπὸ μένα ἀγαπᾷ τὸν Μιχάλη ποῦ φορεῖ περὶ εὐμορρα φορέματα καὶ περὶ εὐμορφες γραβάτες ἀπὸ μένα.

Ἐπειτα ἐκείνος ἔχει καὶ ἐπισκεπτήρια τυπωμένα. Τί τάχα, εἶνε περὶ κλοισίρις ἀπὸ μᾶς ὁ πατέρας του; Γιατί ἐγὼ νὰ μὴν ἔχω ἐπισκεπτήρια τυπωμένα;

Ἀπὸ πολλὴν καιρὸν ἡ κυρία Εὐλαμπίδου, περιμένεν αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν. Τῇ ἦτο πολὺ εὐκολον νὰπαντήσῃ ὅτι ὁ νομάρχης (ὁ πατὴρ τοῦ Μιχάλη) καὶ ἡ σύζυγος του ἀνέτρεφον πολὺ κακὰ τὸ παιδί των καὶ τοῦ ἐπέτρεπον πολλὰ πράγματα ποῦ δὲν ἦσαν ἀκόμη διὰ τὴν ἡλικίαν του. Ἄλλ' ἐκ πνεύματος δικαιοσύνης καὶ ἀπὸ φυσικὴν ἀγαθότητα, δὲν ἠγάπα νὰ ἠδικολογῇ εἰς βάρος τοῦ πλησίον. Ἀπήντησεν λοιπὸν εἰς τὸν Γιαννάκη ὅτι οἱ γονεῖς ἀνατρέφουν τὰ παιδιά τους ὅσον καλλίτερα εἰμποροῦν καὶ καθένας μὲ τὸν ἰδικόν του τρόπον ὅτι οἱ γονεῖς τοῦ Γιαννάκη εἶχον τὴν ἰδέαν ὅτι τὰ παιδιά δὲν πρέπει νὰ ἔχουν ἐπισκεπτήρια καὶ ὅτι καλὴν ἢ κακὴν ἔπρεπε νὰ τὴν παραδεχθῇ τὴν ἰδέαν αὐτὴν ὁ Γιαννάκης, ὁ ὁποῖος τοῦς ἀγαποῦσε καὶ δὲν ἠθελε βέβαια νὰ τοὺς λυτήσῃ.

Ἡ κυρία Κοδράτου, ἡ σύζυγος τοῦ νομάρχου, ἐδέχετο καθ' ἑκάστην Παρασκευὴν, ἐκτὸς τῶν τεσσάρων μεγάλων χορῶν, τοὺς ὁποίους εἶδιδε κατ' ἔτος καὶ ἐπειδὴ ἠθελεν ἐπὶ πάτῃ θυσίᾳ, νὰ διασκεδάξῃ ὁ υἱὸς τῆς εἶδιδε καὶ γεύματα παιδικὰ κατὰ Κυριακὴν. Αἱ προσκλήσεις ἐγίνοντο ἐπ' ὀνόματι τοῦ μικροῦ Μιχάλη, ἐπὶ τῶν τυπωμένων ἐκείνων ἐπισκεπτηρίων, τὰ ὁποῖα ὠνευροπόλει καὶ ὁ Γιαννάκης. Πολλὰ κορίτσια καὶ ἀγόρια συνηθίζονται τὴν Κυριακὴν εἰς τὴν Νομαρχίαν, ἀλλ' αἱ διασκεδάσεις των δὲν ἦσαν διόλου παιδικαί. Αἱ μικραὶ κόραι, μ'

εὐκολίαν περισσῆν, εἶχον ἐκμάθῃ τὴν γλῶσσαν καὶ τοὺς τρόπους τῶν κυριῶν ὑπῆρχε μάλιστα μία, πλέον προχωρημένη ἀπὸ τὰς ἄλλας, ἡ ὁποία ἤξευρε καὶ νὰ λειποθυμῇ ἀκόμη μὲ χάριν κυρίας. Ἄλλὰ καὶ τὰ ἀγόρια, ἀν καὶ φύσει πλέον ἀμελεῖ καὶ δυσκίνητα, δὲν ἤργησαν νὰκολουθήσουν τὸν ἰδικὸν δρόμον.

Ἡ κυρία Κοδράτου εἶχε κηρύξῃ πολλάκις ὅτι αἱ συναθροίσεις αὐταὶ θὰ ἐγίνοντο χωρὶς ἐθιμοτυπίας ἐν τούτοις αὐτὸ δὲν ἠμπόδισε τοὺς προσελθόντας τὴν πρώτην φορὰν μὲ ἀπλᾶ ἐνδύματα, νὰ ὑπάγουν τὴν δευτέραν μὲ λουστρίνια. Μεταξὺ τοῦ παιδικοῦ αὐτοῦ κόσμου ἤρχισε νὰ συζητῆται τὸ κῶφικον τοῦ φορέματος καὶ τὸ χρῶμα τοῦ λαμοδέτου. Ἀναλόγως μετεβλήθη καὶ ἡ γλῶσσά των. Δὲν ἤρκοτον νὰ λέγουν ἀπλῶς ἀγαπῶ ἢ δὲν ἀγαπῶ τὸ τάδε πρᾶγμα, ἀλλὰ τὸ λ α τ ρ ε ὡ ἢ τὸ ἀ π ο σ τ ρ ε φ ο ρ α ι . Ἡ κυρία Εὐλαμπίδου μεθ' ἑαυτῆς τὰς ἐπανελημμένας προσκλήσεις, κατώρθε νὰ μὴν ὑπάγῃ καθ' ἑλθὸν τὸ πρῶτον ἔτος ἄλλ' ὅταν ὁ Γιαννάκης ἐκλείσει τὰ ὀκτώ καὶ δὲν εἶχε πλέον πρόφασιν ἀρνήσεως ἐπαρκῆ, ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύβῃ. Ὁ Γιαννάκης ἐκ τῶν συναστροφῶν αὐτῶν τῆς Κυριακῆς εἶχεν ἀποκτήσῃ τι τὸ προκετεῖς καὶ εἶρον καὶ ἤρχισε καὶ αὐτὸς νὰ λ α τ ρ ε ὡ ἢ καὶ νὰ ἀ π ο σ τ ρ ε φ ε τ α ι ὅπως οἱ νέοι του φίλοι.

Τακτικὰ ἐκτὸς Τρίτην, Τετάρτην, καὶ Παρασκευὴν, ὁ Γιαννάκης ἐλάτρευε τὸν κ. Διονῆν καὶ τὴν κ. Εὐανθίαν τακτικὰ ἐπίσης τὸν ἀπεστρέφετο τὴν Δευτέραν καὶ τὸ Σάββατον. Κανὼν γενικός: ὅταν ὁ μαθητὴς λατρεύῃ τὸν διδάσκαλον, τοῦτο σημαίνει ἀπλῶς ὅτι ὁ διδάσκαλος εἶνε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν μαθητὴν ἄλλ' ὅταν συμβαίνει τὸ ἐναντίον, εἰμπορεῖς νὰ στοιχηματίσῃς μετὰ βεβαιότητος ὅτι ὁ διδάσκαλος ἔχει παράπονα κατὰ τοῦ μαθητοῦ. Χωρὶς νὰ ἔχη ἔκτακτον πρὸς τὴν ἐργασίαν κλίσιν ὁ Γιαννάκης, κατὰ συνείδησιν ὁμοῦ καὶ διὰ νὰ εὐχαριστῇ ἀκόμη τὴν μητέρα του, ἐπολέμει ἀποτελεσματικῶς τὴν ὀκνηρίαν τῆς Τρίτης, Τετάρτης καὶ Παρασκευῆς. Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς τῶ συνέθη πολλάκις νὰ χαράξῃ μονοκονδυλίς τῶσον ἐπιτυχεῖς καὶ κανονικὰς ὥστε ὁ κ. Διονῆς, ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τῆς ψυχῆς του, ὠνευροπόλει ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ ἠμποροῦσε νὰ τον διδάξῃ μὲ μίαν μονοκονδυλίαν νὰ ζωγραφίσῃ ἐν ἄνθος ἢ ἐν πτηνόν. Ἡ δὲ κυρία Εὐανθία, ὀλιγώτερον ἐνθουσιώδης, ἤρκειτο νὰ ὁμολογῇ ἐαυτὴν ἠευχαριστημένην καὶ ἠλπίζεν ὅτι γρήγορα θὰ ἠμποροῦσε νὰ τελειώσῃ τὴν ἱστορίαν τῶν Ἀνατολικῶν Κρατῶν καὶ νὰρχισῃ τὴν Ἑλληνικὴν.

Ἄλλὰ τὸ Σάββατον, παραμονὴν τοῦ γεύματος, ὁ Γιαννάκης εὐρέσκετο ἤδη νεκρῶς εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς ἐπιούσης. Τί παιγνίδια ἀρὰ γὰρ θὰ ἔπαιζαν; Θὰ

ἐχόρευαν ὅπως τὴν ἄλλην φορὰν; Τί γραβάταν θὰ φοροῦσε ὁ Μιχάλης Κοδράτος; Τί ἀνέκδοτα θὰ τοῖς ἐδιηγείτο; Καὶ θὰ ἔπερνε ἐπάνω τὴν Καλλιόπην νὰ τῆς προσφέρῃ ἰδιατερεῖς γλυκίσματα διὰ νὰ του ἀγαπᾷ;

Τὴν δὲ Δευτέραν, τὴν ἐπιούσαν, πόσαι καὶ ποταὶ ἀναμνήσεις ἐστρηφογύριζαν μέσα εἰς τὸ κεφάλαιον. Ὁ Πέτρος Σπανός εἶχε γκέτρες ὁ Γεωργιάδης εἶχε κάμη τὰ μαλλιά του σγουρὰ καὶ ἐμύριζε σιγάρον. Διατί ἀρὰ γὰρ ἔκλαιγε; Ὁ Μιχάλης εἶχε μίαν κινούργια ἀλυσίδα εἰς τὸ ὠρολόγι του. Καὶ ἐν ᾧ ἐσυλλογιζετο αὐτά, ὁ κ. Διονῆς τῶ ἐπαρτήρει ὅτι ἔπρεπε νὰ προσέξῃ εἰς τὰς φιλάς γραμμάς καὶ εἰς τὰς χονδράς, ὅτι κάθε πρᾶγμα ἔπρεπε νὰ εἶνε εἰς τὴν θέσιν του ὅτι εἶνε περιττὸν νὰ πέρνῃ τὴν μελάνην κάθε φορὰν ποῦ βουτᾷ, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ χάνῃ τὸν καιρὸν του καὶ νὰ σταματᾷ τὴν ὥραν ἀπὸ μίαν λέξιν εἰς ἄλλην. Ἡ κυρία Εὐανθία παρτήρει ἀπ' ἐτέρου μετ' ἐκπλήξεως καὶ κατόπιν μετ' ὀργῆς ὅτι δὲν τον ἐμελλε καθόλου τὸν Γιαννάκη διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν Ἀνατολικῶν Κρατῶν ὅτι τὴν Σεμιράμιδα τὴν ἑαμην ἄνδρα καὶ τὸν Ναουγαδωνόσσορα γυναῖκα ὅτι ἔλεγε ὁ Πύργος τῆς Βαβυλωνος ἀντὶ ὁ Πύργος τῆς Βαβέλ καὶ ὅτι ἐχασμάτο πολὺ συχνά, ἄλλοτε σκεπάζων τὸ στόμα μετὰ τὴν παλάμην καὶ ἄλλοτε χωρὶς διόλου νὰ κρυφθῇ.

Ὅταν ὁ κ. Διονῆς ἐσκούπιζε τρεῖς φορὰς κατὰ συνέχειαν τὰ ὀμματογυαλιά του (σημεῖον θυέλλης) καὶ ὅταν ἡ κυρία Εὐανθία ἔλεγε ξηρὰ «Μοῦ φαίνεται ὅτι εἶνε καλλίτερα νὰ πηγαίνω» ὁ Γιαννάκης ἐπέστρεφεν ἀποτόμως εἰς τὴν πραγματικότητα καὶ κατενόει ὅλον τὸ μέγεθος τοῦ λάθους του. Καμμίαν φορὰν ἦτο τὸσῶ βυθισμένος εἰς τὰς ὄνειροπολήσεις του, ὥστε δὲν εὐρίσκε δύναμιν οὔτε νὰ συνέλθῃ οὔτε νὰ δικαιολογηθῇ. Τότε ἀκριβῶς ἡ κυρία Εὐλαμπίδου ἐκίνει μελαγχολικῶς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐστέναιξε. . . Αἱ συναστροφαι τῆς ἀκαλῆς κοινωνίας δὲν ὠρέλουν διόλου τὸν υἱὸν τῆς.

Μίαν Κυριακὴν πρῶτ', ὁ κύριος Εὐλαμπίδης ἐμαθε τὸν θάνατον μακρυνοῦ τοῦ συγγενοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Γιαννάκης δὲν εἶχεν ἴδῃ ποτέ. Ἀπεφασίσθη τότε ὅτι δὲν ἦτο πρέπον νὰ ὑπάγῃ ὁ Γιαννάκης εἰς τὸ γεῦμα τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἡ κυρία Εὐλαμπίδου ἐξεπλάγη καὶ ἐλυπήθη διὰ τὴν ἐκφρασιν τὴν ὁποίαν προσέλαβε τότε ἡ φυσιογνωμία του. Δὲν εἶπε τίποτε ὁμοῦ.

Κατὰ τὰς πέντε ὁ Πέτρος Σπανός, συνοδευόμενος ἀπὸ ἕνα ὑπρέτην, ἦλθε νὰ τον πάρῃ κατὰ τὸ σῆνδες. Μὲ φωνὴν κλαυθμηρὰν ὁ Γιαννάκης τότε εἶπε τί τον ἠμπόδιζε σήμερα νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν φαειρὰν συντροφιάν.

«Καὶ τί πειράζει;» εἶπεν ὁ Πέτρος «ἀφ'

οὐ δὲν τον ἐγνωρίζεις μπορεῖς κάλλιστα νὰ ἔλθῃς. — Ὁ μπαμπᾶς εἶπε νὰ μὴ ἔλθω καὶ δὲν θὰ ἔλθω» ὑπέλαθεν ὁ Γιαννάκης μελαγχολικῶς. Ἐπρόθεσε δὲ παραφερόμενος ἀπὸ τὴν λύπην του: «Καὶ δὲν μποροῦσε ὁ εὐλογημένος νὰ πεθάνῃ μίαν ἄλλην μέρα;»

Τὸ ἤκουσεν αὐτὸ μετὰ τρόμου ἡ κ. Εὐλαμπίδου. Ἀφ' οὗτου ἐσύχναζεν εἰς τὸν κόσμον ὁ Γιαννάκης τῆς ἔχασε πολὺ ὧ, δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία. Ἡ λέξις τὴν ὁποίαν ἐξεστόμισε πρὸ ὀλίγου ἐρανέρωνε καὶ ἐγώιστον καὶ ἀναισθησίαν. Ὁ Γιαννάκης ἐγώιστής; Πόθεν λοιπὸν αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα τὸ ὁποῖον κανεὶς δὲν εἶχεν ἀπὸ τὴν οἰκογενεῖάν των;

Μόνον πρὸς τὸν μπαμπᾶ Γιάννην ἐνεπιστεύθη τὴν θλίψιν τῆς ἡ κ. Εὐλαμπίδου. Ἐν τῇ παιδικῇ του ἀπλότῃ εἶχε τὴν ψυχὴν εὐθεῖαν καὶ τὴν καρδίαν μεγάλην ἐκείνος. Ἡ συμβουλή του, πρὸ πάντων εἰς λεπτὰ ζητήματα τιμῆς καὶ ἀνατροφῆς, ἦτο χρυσοῦ. Ἐλαβε δὲ πολλάκις ἀφορμὴν νὰ το ἐκτιμῆσῃ αὐτὸ ἡ ἀνεψία του.

«Ὡ, ὦ!» ἐφώνησε θυπεύων ἐπανελημμένως τὸν μύστακά του. «Πολὺ καλὰ (δηλαδή: κ ο λ ὡ κ α κ ᾶ). Νὰ σου πῶ τὴν ἀμικρτία μου θὰ προτιμοῦσα ἄλλον μαθητὴν διὰ τὴν λογομαχίαν. Εὐτυχῶς ποῦ εἶσαι σὺ ἐδῶ, ἀγαπητὴ μου (ποτέ δὲν θὰ τῷ ἤρχετο νὰ εἶπῃ: εὐτυχῶς ποῦ εἶμεθα ἡμεῖς ἐδῶ). Σοῦ συνιστῶ νὰ τὰ τακτοποιήσῃς αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἄν ὁ Γιαννάκης μας ἐξασκολούθησῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, θὰ γίνῃ χωρὶς ἄλλο ἐκεῖνο κ. ὦ λέμε μεῖς οἱ στρατιωτικοὶ «παιδί οἰκογενεῖας» μὲ ἄλλους λόγους μιά νοῦλα. Νόστιμο θὰ ἦταν. Ἐγνωρίσα ἕνα πλῆθος τέτοια παιδιά ποῦ μᾶς τὰ ἐστελναν αἱ οἰκογένειαι των ὅταν δὲν ἤξευραν περὶ τί νὰ τὰ κάμουν. Μερικά, δὲν λέγω, ἐδιорθόνοντο εἰς τὸν στρατόν. Ἄλλὰ πολὺ ὀλίγα, διότι οἱ ἄβροὶ αὐτοὶ κύριοι ποῦ δίδουν τὴν σημασίαν εἰς τὰς διασκεδάσεις των καὶ εἰς τὰς ἀναπαύσεις των, φυλάγουν πάρα πολὺ τὸ πεσοῖ των. Πολὺ εὐμορφοὶ εἰς τὴν παράταν, καὶ ἄλλὰ ὅταν πρόκειται νὰ κτυπηθοῦν καληνύκτα! Νομίζεις πῶς ἔχουν ὄρκον καμωμένον νὰ γυρίσουν ἔς τὴν μητέρα τους χωρὶς γρατζουνιά. Αἱ, ἀφοῦ ὁ μαθητὴς μου ἀγαπᾷ τὸσῶ πολὺ τὰς στρατιωτικὰς ἱστορίας, θύμισέ μου ὅταν θὰ εἶνε ὦρα νὰ του διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν τοῦ ὑπολοχαγοῦ Ταράνη.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Ο ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΚΑΜΝΕΙ ΕΠΟΥΑΙΟΤΑΤΗΝ ΑΝΑΚΛΑΥΣΙΝ

Τὸ μικρὸν τοῦ ἐγώιστου σπέρμα, τὸ ὁποῖον ἡ κυρία Εὐλαμπίδου παρετήρησεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ τῆς, ἤρχισεν ἤδη ναυθάνῃ καὶ νὰναδίδῃ κλάδους καὶ φύλλα. Ἡ παιδικὴ συναστροφή τῆς Κυ-

ριακής ήτο έδαφος πολύ πρόσφορον διά την ανάπτυξιν τοιούτου είδους φυτών.

Ο Γιαννάκης ήρχισε τώρα ναγαπά μόνον τας αναπαύσεις του. Πολύ όλίγον τον έμελλε διά τούς άλλους, έν φ' άπήτει να φροντίζουν οι άλλοι περί αυτού. Φοβερά έπειράζετο όταν δι' οιονδήποτε λόγον δέν ήμπορούσε να κάμη ένα κέφι του παραμικρόν. Έπίσκεψις έξαφνα παρατεινομένη και έμποδίζουσα τόν περίπατον τόν απήλπιζεν' έξηκόντιζε κατά τού έπισκόπου βλέμματα πλήρη όργης, απέκτα δέ τότε θαυμασίαν ειδικότητα εις τδ να εύρισκη τά έλαττώματά του και να τον στολίξη με έπίθετα έξευτελιστικά.

Η κυρία Εύλαμπίδου τά έβλεπεν αυτά όλα και έλυπετο πολύ, έσυλλογίζετο δέ πάντοτε κοίον άρά γε ήτο τδ καλλίτερον μέσον ναπαλλάξη τού φοβερού έλαττώματος τόν υιόν της.

Είς όμοίαν περίστασιν πολλοί άλλοι μεταχειρίζονται ιατρικόν εύκολον μόν άλλ' άνευ άποτελέστος. Προσκαλούν τόν ένογον και τω λέγουν ότι είνε έγωιάτης — πράγμα τδ όποσον τον έρεθίζει άμέσως και τον θυμόνει. Άμα τον έπιπλήξουν διά την όργην του, εκείνος το αρνεΐται. Τόν κατηγορούν τότε ως άνθρωπον κακής πίστειως και ψεύστην, τούτ' όπερ βεβαίως δέν είνε κατάλληλον να τον πραινι και να τον καθησυχάση. Ψυχή ταραγμένη δέν εμπορεΐ να ίδη εντός αυτής καθαρώς. Αρχίζουν τότε τά σοβαρότερα, και τον άπειλούν ότι άμα το ξανακάμη θά τον αφήσουν νηστικόν, θά του πάρουν τδ ώρολόγι του και δέν θά τον αφήσουν να υπάγη πλέον περίπατον.

Κατόπιν βλέπουν ότι είνε ώρα να υπάγουν εις καμμίαν συνέντευξιν ή να κάμουν καμμίαν έπίσκεψιν, ή να τελειώσουν καμμίαν υπόθεσιν και σπεύδουν να τω άπασπάσουν την υπόθεσιν ότι δέν θά το ξανακάμη όριστικώς, μετά την όποιαν αρχίζουν τά χάδια και τα φιλήματα. Άλλά τδ παιδίον, τδ όποσον φυσικώς είνε έλαρρόν, δέν ένθυμείται κατόπιν ούτε τί τω είπον, ούτε τί όπεσχεΐθη. Έρχεται τότε δ πειρασμός. Ποιος θά το προφυλάξη κατ' αυτό; Τδ παιδίον ένδίδει και όποπείται πάλιν εις τδ λάθος, τδ όποσον δι' αυτό είνε πλέον έξις ήδονική και έρριζωμένη. Η τύφισ της συνειδήσεως του δέν είνε μεγάλη. Τί έχει άραγε να πάθη; Πάλιν χάδια και φιλήματα και εις τδ τέλος μίαν υπόθεσιν ότι δέν θά το ξανακάμη.

Η κυρία Εύλαμπίδου δέν μεταχειρίζετο τοιαύτην μέθοδον. Και δέν ήξεύρω μόν να σας είπω άκριδώς την ιδιάν της. Άλλά τδ ζήτημα είνε ότι όλίγον κατ' όλίγον κατώρθωσε να κάμη τόν υιόν της ναναγνωρίση ότι αι ιδιοτροπίαι μας και αι

άπαιτήσεις μας στενοχωρούν πολύ τούς άλλους και τούς δυσαρεστούν. Φαίνεται ότι άφήκε τδ πράγμα να έλθη μόνον του, με τόν καιρόν και ίδου τέλος πάντων ότι ήλθεν. Ο Σωκράτης, δ όποπος ήτο μέγας σοφός, δέν μεταχειρίζετο άλλην μέθοδον με τούς μαθητάς του.

Μίαν Κυριακήν πρωΐ, δυό-τρεις μήνας μετά τδ έπεισόδιον τής συναναστροφής, τδ όποσον διηγήθημεν εις τδ προηγούμενον κεφάλαιον, δ Γιαννάκης άνεκάλυφεν αιφνιδίως ότι οι άλλοι δέν έγιναν άποκλειστικώς και μόνον διά να μας ύπηρετούν. Έπειδή είνε αναγκαίον να μάθητε όλας τας περιστάσεις ύπδ τας όποιάς έγινεν ή μεγάλη αυτή ανακάλυψις, όφελω να σας είπω ότι κατά την στιγμήν εκείνην οι πόδες τού Γιαννάκη εύρισκοντο ύψηλά εις τόν άέρα! Άναπαυτική ή όχι, τοιαύτην θέσιν έξέλεξε διά ναναγνώση τόν Δον Κιχώτην. Έπλάθητο πλαγίως εις μίαν μεγάλην πολυθρόναν, άκουμβών επί τού ένός βραχίονος αυτής την πλάτην του έν φ' επί τού άλλου είχε στηρίξη τας κνήμας του, επί τών όποιων έτοποθέτησεν, ως επί αναλογίου τδ βιβλίον του. Άνοικτόν ήτο τδ παράθυρον τού δωματίου και επί τού τάπητος δ ήλιος διέγραφε τδ τετράπλευρον αυτού άνοιγμα. Ητο καλοκαιριά. Τά μικρά κτηνά έκελαδοΐσαν επάνω εις τά ύψηλά δένδρα και μακρόθεν, από τδ άλλο άκρον τού κήπου, ήκούοντο οι κακαβισμοί μίας όρνιθος.

Ο μικρός άναγνώστης εύρισκε τόν Δον Κιχώτην χαρακτιήρα όλίγον τι γελοιοφν αλλά ταυτοχρόνως ήσθάνετο πρδς αυτόν μίαν άκουσίαν συμπαθειαν και ένα θαυμασμόν διά την αγαθότητά του και την άνδρείαν του. Διά παραδόξου συνειρμού ιδεών ένθυμείται τάν μπάρμπα Γιάννην άναγινώσκων τόν Δον Κιχώτην. Έξαφνα παρετήρησε ότι τδ μανδύλι του είχε πέση κάτω.

Έστένεαζεν αναλογισθείς τί κόπον και ένόχλησιν θά ύφιστατο άν έδοκιμαζε να τδ αναλάβη. Έξέτεινε κατ' αρχάς τήν χειρά' αλλά όσον και άν ήγωνίζετο — και είχε γίνη κατακόκκινος — ήθελεν ακόμη δύο δάκτυλα να φθάση τδ μανδύλιον. Έσυλλογίσθη τότε ότι έπρεπε κατ' αρχάς να τοποθετήση κάπου τδ βιβλίον του (άλλα δέν ύπηρχε πλησίον του έπιπλον και ίδου ή πρώτη δυσκολία!) και κατόπιν να μετακινήθη εκ τής άναπαυτικής εκείνης θέσεως, και να καταβιβάσει τούς πόδας του — ιδέα ή όποια τον απήλπιεν όριστικώς.

«Τί άνόητος πού είμαι!» είπε παιδρονόμενος έξαίφνης και ήνογεν ήδη τδ στόμα να καλέση την Μάρθαν, την όποσαν ήκουεν εις τδ παρακείμενον δωμάτιον, — όταν νέα τις σκέψις τον έσταμάτησεν.

«ΤΗ ΒΑΘΚΕΝ ΗΧΗΡΟΝ ΦΙΑΗΜΑ» (Σελ. 69)

«Έάν φωνάζω την Μάρθα, είπε, θά έλθη. Είνε τώσω καλά κορίτσι! Άλλά πολύ πιθανόν αυτό να την έννοχλήση όχι όλιγώτερον άφ' ό τι θά έννοχληθώ έγώ άν σηκωθώ.» Και δέν έφώναζε μόν την Μάρθαν, αλλά και δέν άπεφάσισεν ακόμη να κινήθη. Ηγωνίζετο άσθενώς κατά τής κωδρότης του, όπως εκείνοι οι όποιοι μένουν ώραν πολλήν άφ' ου έξυπνήσουν εις την κλίτην των έως ότου κατορθώσουν να έγερθουν. Έβλεπε διά τού παραθύρου τας κορυφάς τών δένδρων με τά έλαφρώς σείόμενα και φιθυρίζοντα φύλλα, όταν οι όφθαλμοί του ήτένισαν πάλιν κάτω τδ μανδύλιον και έξ' αυτού έστράφησαν πάλιν πρδς τόν Δον Κιχώτην, τόν όποσον έκλεισεν άποτόμως.

Χόπ! να τος όρθιος, κατευχαριστημένος και ύπερήφανος από την νίκην αυτήν. Έπλησίασε τότε πρδς τδ παράθυρον και ήστηρίξεν επί' αυτού τούς άγκωνας, επλάνησε τούς όφθαλμούς άνα τόν κήπον. Είς την μνήμην του επανήλθον τότε καθαρώς ένα πληθος μικρών περιστατικών, τά όποια δένείχε σκεφθή άλλην φοράν. Πολλάκις είχε καταχρασθή την ύπομνην και την καλωσύνην τών άλλων' άλλοτε είχε δείξη όλίγην πρδς αυτούς συγκατάθεσιν ή και δυσαρέσκειαν πολλάκις εις την έλαχίστην έναντιότητα. Υπό την λάμψιν άστραπής βλέπει τις καθαρώς ευρυτάτην έκτασιν με τας έλαχίστας λεπτομερείας. Ως άν ή μνήμη του έρωτίσθη ύπό άστραπής, επανεύρισκεν έν αυτή και τούς μικρότερους αυτού λόγους και τας έλαχίστας σκέψεις, μεταξύ τών όποιων και τόν άσχημον ένσινον λόγον τόν όποσον είπε πρδς τόν Σπανόν την ήμέραν καθ' ήν δ θάνατος τού μακρουού του συγγενοΐς τόν ήμπόδισε να υπάγη εις την Νομαρχίαν. Και τότε ήρώτησεν έαυτόν παραδόξως, εάν δ Δον Κιχώτης, όταν ήτο μικρός, θά έλυπετο τόσον δι' έν γεύμα τού Μιχάλη Κοδράτου! Άλλά μήπως θά έλυπεΐτο τάχα δ Μπάρμπα Γιάννης ή ή Μάρθα; Ά, όχι, όχι. Και ήσθάνθη τότε εύθύς την έπιθυμίαν να έναγκαλισθίη και να καταφιλήση την Μάρθαν. Άφ' ου δ Δον Κιχώτης και δ μπάρμπα Γιάννης ήσαν

άπάντες, πρδς την Μάρθαν έπρεπε να δώση αυτήν την ικανοποίησιν.

Έπροχώρησε σιγά - σιγά και ήνοιξε την θύραν. Η Μάρθα έξωγράφισε, τόσον προσηλωμένη εις την εργασίαν της, ώστε δέν ήκουσε τίποτε. Ητο τώρα ώρα να εναντιώσεται, χαρίεσσα και ως πρώτα, έννοείται, αγαθή. Μόνον την συνήθειαν να κάμνη τά ύποδήματά της παντούφλας είχε πλέον άποβάλλη. Η Μάρθα ήτο ή άδυναμία τού Γιαννάκη. Τήν ήγάπα πάρα πολύ. Πρδς την Μαργαρίταν, κατάξτεσσαρα έτη μεγαλειέτεραν, με την ώραίαν αλλά σοβαράν φυσιογνωμίαν, δ Γιαννάκης ήσθάνετο, όμοϋ με την άγάπην και έν είδος σεβασμού.

Έπλησίασε λοιπόν την Μάρθαν δ Γιαννάκης, έψήλωσεν όλίγον και τη έδωκεν έν φίλημα ήχηρόν επί τού λαιμού. Η Μάρθα άφήκεν έλαφρώς έκπληξείως κραυγήν, μεταβλήθεισάν εις παιδράν έκρηξιν γελώτος άμα είδεν όπισω της τδ πρόσωπον τού αδελφού της.

«Τί κάνεις αυτό; ήρώτησεν δ Γιαννάκης, κύπτων επί τού σχεδίου.

«Ένα στίτι. Θα τω χαρίσω 'ς τήν Μαργαρίτα σαν θα...»

«Ο ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΑΝΕΓΙΝΩΣΚΕ ΤΟΝ ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΝ» (Σελ. 68)

Ο Γιαννάκης συνωφρυσθη.

«Δέν αγαπώ τόν κύριον Πίκου» είπεν.

Ο κ. Πίκος αυτός ήτο εις έξαίρετος νέος μηχανικός, δ όποπος εύρισκων πολύ τού γούστου του την Μαργαρίταν έξήτησεν από τόν κύριον και την κυρίαν Εύλαμπίδου την τιμήν να την κάμη Κυρίαν Πίκου. Οι γονείς δέν είχαν άναντιτάξωσι τίποτε. Ο νέος ήτο καλός, εύγενής, πλήρης αξίας και μέλλοντος. Πλούσιος δέν ήτο, αλλά μίαν ήμέραν θά έγίνετο, πρδς τδ παρόν ήρκει ή προΐξ τής Μαργαρίτας. Κατά συνέπειαν έδέχθησαν, όταν ή χήρα Πίκου έκαμεν έπίσημως την αίτησιν, και δ γάμος έπρόκειτο να γίνη τόν προσεχί χειμώνα...

Ίδου διατί ή Μάρθα έξωγράφισε μίαν ύδατογραφίαν και διατί δ Γιαννάκης δέν ήγάπα τόν κύριον Πίκου. «Γιατί δέν τον αγαπάς;» ήρώτησεν ή Μάρθα θωπεύουσα την κεφαλήν τού αδελφού της.

«Γιατί θά μας πάρη την Μαργαρίτα και θά μάς την πάγη άλλου, μακρού...»

—Ναί, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ σκεπτόμεθα αἰώνως τὸν ἑαυτὸ μας... Ἄν ἡ Μαργαρίτα θὰ εἶνε μαζί του εὐτυχής, δὲν πρέπει νὰ χαροῦμε γιὰ τὴν εὐτυχίαν της, ὅσῃν λύπην καὶ ἂν μας προσενήθη; Ἡ μήπως σοῦ φαίνεται ὅτι ὁ πατέρας, ἡ μητέρα καὶ ἐγὼ δὲν ἀγαποῦμε τὸ ἴδιο μὲ σένα τῆ Μαργαρίτα;»

Ὁ Γιαννάκης ἐγίνε κατακόκκινος· ἀκούσιως τῆς ἡ Μάρθα τῷ ἔδιδε τὸ αὐτὸ μάθημα, τὸ ὅποιον ἔλαβε πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὸν Δὸν Κυώτην.

«Ἐχεις δίκαιον. Εἶνε καιρὸς νάρησον νὰ γὰρ τὸν κύριον Πίζον... Θέλεις νὰ καθήσω ἐδῶ νὰ σε βλέπω πού ζωγραφίζεις; Σοῦ ὑπόσχομαι νὰ μείνω ἡσυχος.»

Καὶ ἐν ᾧ τὴν ἔβλεπε νὰ ζωγραφίζῃ, τοῦ ἤρχοντο εἰς τὸν νοῦν χίλια πράγματα, ἰδέαι ἄτακτοι καὶ ἀντίθετοι. Εὗρισκε πολὺ εὐμορφὴν τὴν ἀδελφὴν του, εὐμορφωτέραν ἀπὸ τὰς ἀδελφάς του Πέτρου καὶ τοῦ Γεωργιάδου, πού ἔκαμαν τόσα λούσα καὶ ἔβαζαν καὶ ποῦδραν — ἡρώτα δὲ συγχρόνως τί θὰ ἔλεγε ἡ μητέρα του ἂν ἐμάνθανεν ἕξαφνα ὅτι αἶνε ἐγαύτης. Καὶ ἡ Μάρθα ἡμέλειε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ παρητήρει πλαγίως τὸ σχέδιόν της, καὶ ἐτέρπετο βλέπων αὐτὴν ὁ Γιαννάκης, καθ' ὃν χρόνον ἐσυλλογιζέτο ἂν θὰ εἶχε τὸ θάρρος νὰ τοῦ εἴπῃ εἰς τὴν μητέρα του — ὅτι εἶνε ἐγαύστης δηλαδὴ — τώρα πού ἤρχισε νὰ διορθώνεται. Διότι μπορεῖ κανεὶς νὰ διορθωθῇ. Ἀποδείξεις; Ὁ Ταχοῦνης, ὁ ὅποιος κατὰ τὸ λέγειν τοῦ μπάριμπα Γιάννη ἐδιορθώθη πολὺ... Ἀλλὰ νὰ ἡ Μάρθα πού σχηματίζει πρᾶσινον χρῶμα μὲ κίτρινον καὶ μὲ κυανοῦν... Ἐὰν ἐπέβαλλεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του διὰ τιμωρίαν νὰ μὴ ὑπάγῃ σήμερον εἰς τὴν Νομαρχίαν; Θὰ ἔλεγε εἰς τὴν μητέρα του ὅτι ἦτο κακοδιάθετος. Ναί, ἀλλ' αὐτὸ θὰ ἦτο ἐν ψεύδῳ. Ἐπειτα σήμερον θὰ ἐπαιζάν γιὰ πρώτη φορὰ κρῆκετ, ἐν ἄγγλικῷ παιγνίδι πού ὁ Γεωργιάδης τοῦ εἶπεν ὅτι εἶνε πολὺ-πολὺ εὐμορφο.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ Γιαννάκης ἐκπέμπει στεναγμὸν βαθὺν καὶ ἡ Μάρθα ἐγείρει τοὺς ὀφθαλμούς μὲ πολλὴν ἐκπληξιν.

«Τί ἔχεις, ψυχὴ μου; τὸν ἐρωτᾷ.

— Τίποτε.

— Ἄν ἔχῃς τίποτε, πέ μου.

— Ὅχι, σὲ βεβαίῳ, δὲν ἔχω τίποτε.

— Πέ μου τὸ ἀμέσως, εἰ δὲ μὴ θὰ πῶ ἔς τὴν μητέρα σου καὶ ἐκεῖ... ὅτι ὑποφέρεις.»

Ὁ Γιαννάκης ἐστενοχωρήθη καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐξομολογηθῇ.

«Ἄκουσε, ἄκουσε, ἀδελφοῦλα μου» τῆ εἶπεν ἕξαφνης. «Ἀλλὰ, σὲ παρακαλῶ πολὺ, μὴ τοῦ πῆς ἔς τὴν μαμμά. Εἶμαι ἐγαύστης.

— Τί εἶσαι;

— Ἐγαύστης ναί. Ἀλλὰ μὴν ἀνηγουεῖς. Ἀρχη-

σα νὰ διορθώνομαι καὶ ἐλπίζω νὰλλάξω ὅπως διόλου. Μὴν τοῦ πῆς τῆς μαμμάς. Μόνον, ἂν ἦσαι καλὴ, σὲ παρακαλῶ νὰ με βοηθήσῃς νὰ διορθωθῶ. Θέλεις; Μοῦ ὑπόσχεσαι νὰ με βοηθήσῃς νὰ διορθωθῶ;»

Συγκεκριμένῃ κατὰ βάθος ἀλλὰ μειδιῶσα ἡ Μάρθα τοῦ τοῦ ὑπέσχεθη.

— Ναί, τῷ εἶπε. Θὰ σε βοηθήσω.

— Ναί, ἀδελφοῦλα μου, νὰ με βοηθήσῃς. Ἐγὼ δὲν θέλω νὰ γίνω σὰν τὸν Σωτήρη τὸν Ταχοῦνη, πού ἐπροξένησε τόσες λύπες ἔς τὸν πατέρα του καὶ ἔς τὴν μητέρα του, οὔτε σὰν τὸν ὑπολοχαγὸν Ταράνη, ὁ ὅποιος ἦταν μιὰ φορὰ ἔς τὸ σύνταγμα τοῦ μπάριμπα Γιάννη.»

Καὶ ἐπειδὴ ἡ Μάρθα ἠγνόει ἐντελῶς τὴν ἱστορίαν τοῦ ὑπολοχαγοῦ Ταράνη, ὁ Γιαννάκης ἐνόμισε καθήκον του νὰ τῆς τὴν διηγήθῃ ἐν συντόμῳ. Ὁ Ταράνης αὐτὸς ἦτο υἱὸς καλῆς οἰκογενείας, καταταχθεὶς ὡς ἀνθυπολοχαγὸς εἰς τὸ σύνταγμα, εἰς τὸ ὅποιον ὑπῆρτε καὶ ὁ μπάριμπα Γιάννης. Τὸ σύνταγμα αὐτὸ διέτρεξε μιαν φορὰν ἕναν κίνδυνον μεγάλον. Ἐπρεπε νὰ σταλῇ πρὸς ὠτηρίαν του μιὰ διαταγὴ, ἐκεῖνος δὲ ὁ ὅποιος θὰ τὴν ἔφερε, θὰ ἐρριψοκινδύνευε τὴν ζωὴν του. Εἰς ἀνθυπολοχαγὸς γενναῖος προσεφέρθη. Ἀλλ' ἠκούσθη τότε ὁ Ταράνης νὰ λέγῃ ὅτι ὁ συναδελφὸς του ἦτο πολὺ ἀνόητος νὰ ὑπάγῃ οὕτω πρὸς θάνατον βέβαιον. Ὅσον δι' αὐτὸν δὲν ἐννοοῦσε παρὰ νὰ φυλάξῃ καλὰ τὸ πεσεῖ του, ἂν οὐ μάλιστα μιαν ἡμέραν θὰ ἐκληρονομοῦσε 50,000 δραχμῶν εἰσόδημα. Φαντασθῆτε πῶς ὀργισθῆσαν ἐναντίον του οἱ ἀξιωματικοί, ἅμα τα ἔμαθαν. Ὁ ἀρχαιότερος τῶν ἀνθυπολοχαγῶν ἐπεφορτίσθη νὰ τῷ εἴπῃ ὅτι, ὕστερα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὅποια εἶπε, δύο πράγματα εἶχε νὰ κάμῃ: ἢ νὰ φονεῖται εἰς τὴν πρώτην μάχην ριψοκινδυνεύων ἐπιτηδῆς, ἢ νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὸν στρατὸν ὅσω τὸ δυνατόν γρηγορώτερα... Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Ταράνης ἐπροτίμησε τὸ δεύτερον καὶ μετ' ὀλίγα ἐτῆ ἐγνώσθη ὅτι ἐφρονεῖτο, πεσὼν ἐκ τοῦ ἵππου, εἰς τὸ κινήγιον τῆς ἀλεπούς.

Αὐτὰ διηγηθεὶς ὁ Γιαννάκης ὅπως τὰ ἤκουσεν ἀπὸ τὸν μπάριμπα - Γιάννην, ἐξῆλθεν, ἐπιτηδῶν καμμίαν περίστασιν διὰ νὰ δεῖξῃ ἐμπράκτως ὅτι ἤρχισε νὰ διορθώνεται. Καὶ πρῶτον ἐπέρασεν ἀπὸ τὰ Γραφεῖα, ἔβου ἀπὸ ἐν ἰσόγειον παράθυρον, εἶδε τὸν Ντιντὴν γράφοντα. Ἐπὶ τῶν παρειῶν καὶ τοῦ ἀνω χείλους τοῦ φίλου μας εἶχε ἤδη φυτρώσῃ χνούς, ἀρίστου χρώματος, φριξὸς, τὰ πρῶτα ἔχην γενεῖου καὶ μύστακος. Ἄμα εἶδε τὸν Γιαννάκην τοῦ ἔκαμε νεῦμα φιλικόν. Ὁ Γιαννάκης ἀντιπαρήλθεν. Ἐδῶ βεβαίῳ δὲν θὰ τῷ ἔδιδετο ἀφορμὴ, νὰ δώσῃ δῆγμα τῆς μεταβολῆς του. Ἀλλ' ἐπίσης οὐδεμίαν τριαύτη τῷ ἔδωθε καὶ εἰς τὴν αὐτὴν καὶ εἰς τὸ ἀμαξοστάσιον, ὅπου κατήλθε κατόπιν. Αἶ, δὲν

παρουσιάζονται τὸσω εὐκολα αἱ ἀφορμαί, ὅταν μάλιστα κανεὶς τὰς ἐπιζητῇ; ἀπελπισία! Ἐπρεπε νὰ κινῶν τὴν ἀπόδειξιν δι' ἄλλην φορὰν...

Καὶ μετὰ τὴν σκῆψιν αὐτὴν ὑπῆγεν εἰς τὸν κήπον νὰ ἴδῃ ἂν εἶχεν φυτρώσῃ τὰ μπιζέλια, τὰ ὅποια πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε σπείρῃ. Ἀλλ' εἶδε λυπηρὸν θέαμα. Τρεῖς χῆνες, διαφυγούσαι ἐκ τῆς αὐλῆς, ἐκοιμῶντο ἐκεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχε θάψῃ τοὺς σπόρους του. Τὸ χῶμα ἦτο ἐσκαμμένον, ἀνακατωμένον, καταπατημένον. Μερικὰ δὲ μπιζέλια ἐφαίνοντο τὰ κείμενα ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιφανείαν τοῦ ἔδαφους ξεχωμέννα, μὲ σπασμένον ἢ ἤτρωμα ἑνὸς φύτρου. Εἰς τὴν θέαν τῆς καταστροφῆς ὁ Γιαννάκης ἐξωργίσθη καὶ κόφας

ἔλαβε δρᾶκα χρώματος καὶ χαλκίων, τὴν ὁποίαν ἠτοιμάσθη νὰ ἐφενδονίσῃ κατὰ τῶν ἐνόχων. Ἀλλ' ἕξαφνα ἐσταμάτησε, ὡς ἂν αἱ τρεῖς ἐκεῖνα χῆνες ἦσαν τρεῖς λέοντες τῶν ὁποίων ἐφοβήθη νὰ ταραξῇ τὸν ὕπνον...

«Ὁ θυμὸς εἶνε ἀσχημὸν πρᾶγμα καὶ ἐκράτησα τὸν ἑαυτὸν μου» εἶπεν ὅταν διηγῆθη τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀδελφὴν του θριαμβευτικῶς.

Ἡ Μάρθα τὸν συνεχάρη διὰ τὴν μεγαλοφυχίαν του καὶ ὁ Γιαννάκης ἀπῆλθε διὰ τὴν Νομαρχίαν κατευχαριστημένος. Εὔρε δ' ἐκεῖ ὅτι τὸ κρῆμα εἶνε πραγματικῶς ἀξιόλογον παιγνίδιον.

[Ἐπεται συνέχεια] ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
κατὰ παράκλησιν τοῦ Ἰωάννου Γαλλίκοῦ
τοῦ J. GIRARDIN

ΣΤΡΟΥΘΟΚΑΜΗΛΟΣ

Πατρις τῆς στρουθοκαμήλου εἶνε κυρίως ἡ Ἀφρική, εἶδη τινὰ τοῦ πτηνοῦ τούτου εὕρισκονται ὁμοῦ καὶ ἐν Ἀμερικῇ καὶ Αὐστραλίᾳ.

Τὰ πτερά τῆς στρουθοκαμήλου χρησιμεύουσιν ὡς γνεστόν, πρὸς στολισμὸν τῶν γυναικείων πτελῶν. Χάριν τῶν πτερῶν τούτων συνειθίζον μέχρι πρὸ εἰκοσιν ἐτῶν οἱ κυνηγοὶ νὰ κυνηγῶσιν ἐπὶ ταχυπόδων ἵππων τὸ πτηνὸν τοῦτο μέχρι ὅτου ἐκουράζετο καὶ το συνελάμβανον. Ἐπειδὴ ὁμοῦ διὰ τοῦ τρόπου τούτου αἱ στρουθοκαμήλοι ἐγίνοντο ὀλονὲν σπανιώτεροι καὶ ὑπῆρχε φόβος μήπως ἐξαφανισθῶν ἐπὶ τέλους ὅπως διόλου, οἱ μετερχόμενοι τὸ ἐμπόριον τῶν στρουθοκαμήλων θεώρησαν φρονιμώτερον ν' ἀνατρέφουν αὐτὰς εἰς μέρη ἰδιαιτέρα καὶ νὰ συντελοῦν εἰς πολλαπλασιασμὸν τῶν. Μετ' ὀλίγον ἀπεδείχθη ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη ἦτο λίαν ἐπικερδής, τῶρ δὲ ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἀφρικῇ ὑπάρχουσι πολλὰ τοιαῦτα πτηνοτροφεῖα, εἰς τὰ ὅποια εὕρισκονται πόλλαι ἑκατοντάδες στρουθοκαμήλων.

Πρὸ τίνων ἐτῶν εἰς πλούσιος κεφαλαίουχος ἐκ Καλλιφορνίας ἐπισκέφθη τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Ἀφρικῆς ἀφ' οὗ δ' ἔμαθε πῶς ἀνατρέφονται αἱ στρουθοκαμήλοι, ἐσκέφθη νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν πατρίδα του τὸ εἶδος τοῦτο τῆς πτηνοτροφίας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ στρουθοκαμήλος εἶνε συνειθισμένη εἰς τὸ τροπικὸν κλίμα, ὁ κεφαλαίουχος ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ τὰ πειράματά του εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Καλλιφορνίας.

Κατ' ἀρχὰς βεβαίως ἐπρεπε νὰ ἐκλεξῇ τὰς ὠραιότερας καὶ δυνατοτέρας στρουθοκαμήλους.

Ἐκ μιᾶς δὲ ἀγέλης, τὴν ὁποίαν εἰς ἔμπορος ἔφερεν ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀφρικῆς, εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἀκτὰς αὐτῆς ἐξέλεξεν εἰκοσι δύο, ἐκ τῶν ὁποίων δώδεκα ἦσαν θηλυκαί. Δὲν ἐστὶν ἰσχυρὸν δὲ διόλου εὐθηνά, διότι δι' ἑκάστην στρουθοκαμήλον ἐπλήρωσε περὶ τὰς 3,000 δραχμῶν.

Ὅτε ὁμοῦ ἐφθασαν αἰσιῶς καὶ ἀσφαλῶς εἰς τὴν νέαν πατρίδα τῶν ἐστοιχίον ἐξ ἡλιθίας ἐκάστη, διότι διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν εἰκοσι δύο στρουθοκαμήλων ἐξ Ἀφρικῆς εἰς Ἀμερικὴν διὰ ξηρὰς καὶ θαλάσσης ἔδαπάνησεν ὁ κύριος τῶν μέγα ποσόν. Ἐπράττε δὲ τοῦτο λίαν εὐχαριστικῶς διότι ἠλπίζε νὰ ἰδρῶσῃ νέον βιομηχανικὸν κλάδον εἰς τὴν πατρίδα του καὶ νὰ φανῇ ὀφελίμος εἰς τοὺς συμπατριώτας του.

Λάθετε ἐν τούτοις ἕνα γεωγραφικὸν ἄτλαντα καὶ ἴδετε τί ταξείδιον ἐπρεπε νὰ κάμουν οἱ ὑψηλόκνημοι ταξιδιωταὶ μετὰ τῶν φυλάκων τῶν ἐως ὅτου φθάσῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Κατ' ἀρχὰς ἐφθασαν περὶ μέχρι τοῦ Εὐξείνου Ἄρκου, ἐκεῖ δὲ ἐπιβιβάσθησαν αἱ στρουθοκαμήλοι εἰς ἀτμόπλοια καὶ μετὰ ἐξ ἑβδομάδων πλοῦν ἐφθασαν διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ εἰς Βουένος Ἀῦρες! Ἐκεῖ ἀνεπαύθησαν ἀρκετὸν διάστημα ἀπὸ τοὺς κόπους τοῦ ταξείδιου, ἐκεῖθεν δὲ δι' ἀτμοπλοίου ἐφθασαν εἰς νέαν Γόρην. Ἐκεῖ ἐγίνε νέα ἀνάπαυλα πάλιν διὰ νὰ μὴ πάθῃ ἀπὸ τὰς κακούχιας κενὸν ἐκ τῶν πολυτίμων ἐκείνων πτηνῶν. Ἐπειτα ἤρχισε νέον ταξείδιον διὰ ξηρὰς καὶ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου διηυθύνθησαν μέχρις Ἀγίου Φραγ-

κίσκου όπου πάλιν έγινεν ανάπαυσις. Τέλος εφθασαν εις τόν τελικόν σκοπόν του ταξιδιού, τήν μεγάλην έπαυλιν του ιδιοκτήτου, ή οποία έκειτο πεντακόσια μίλια νοτιώτερον.

Έκει ώρισθη δι' έκαστην στρουθοκάμηλον ως κατοικία εις περιπεφραγμένον άγρός πενήντα στρεμμάτων περίπου. Τα άφρικανικά πτηνά εφαινοντο εύχαριστημένα εκ της νέας κατοικίας των. Έσκαφαν εις τήν άμμον μίαν βαθείαν όπήν, έξ ποδών πλάτος έχουσαν, εις τήν όποιαν αι θήλειαι στρουθοκάμηλοι άπέθετον έν ών κάθε δύο ήμέρας.

Μόνον εις στρουθοκάμηλος ό μεγαλύτερος έξ όλων, τόν όποιον ό φύλαξ του ώνόμαζε διά τό ύφος του «Καμπαναριό» δέν είχε καμμίαν διάθεσιν προς τόν οικογενειακόν βίον. Καθώς έβλεπε θηλυκήν στρουθοκάμηλον έφέρειτο προς αύτήν βαναύσως και μάλιστα τήν έδιωκε μακράν του, δύο ή τρείς φορές εκτύπησε μέ τό πάδι του τόσον δυνατά μερικώς στρουθοκαμήλους, ώστε τας άφήκεν εις τόν τόπον. Από τότε άφινον μόνον τόν ιδιότροπον γέροντα.

Στρουθοκάμηλοι τινες γεννώσιν έως όγδοήκοντα ώά, εκ τών όποιων όμως μόνον περί τά είκοσι πέντε μένουσιν εις τήν φωλεάν.

Οί πτηνοτρόφοι απομακρύνουσι τά άχρηστα ώά και διατηρούσιν έν τή φωλεά μόνον τά καλά· τούτο όμως δέν εινε τόσον εύκολον νά γίνη, διότι αι πάντοτε όξύθυμοι στρουθοκάμηλοι γίνονται κατά τήν έποχήν της έπωάσεως λίαν έπιθετικοί και έπίφοβοι. Διά τούτο φροντίζουσιν οι πτηνοτρόφοι ν' απομακρύνωσιν αύτάς εκ της φωλεάς όπως εξετάσωσι τά ώά, πράττουσι δέ τούτο δεικνύοντες ως δέλεαρ εις αύτάς τροφήν τινά άγαπητήν των· έπειτα δέ φέρουσι τά ώά εις έντελής σκοτεινόν δωμάτιον, εις τό όποιον τό φώς πίπτει διά μικρού άνοιγματος. Έκαστον. ώόν κρατείται πλησίον του φωτός, ούτως ώστε εινε δυνατόν νά ιδωσι διά τών μεγάλων πόρων του χονδρού κελύφους τό έσωτερικόν αύτου. Όσα δεικνύουν λεπτάς φλέβας κρίνονται κατάλληλα προς έπωάσιν και φέρονται όπισω εις τήν φωλεάν, τά δέ λοιπά τρώγονται.

Τό πρώτον έτος τά ώά του έν Καλλιφορνία πτηνοτροφείου κατστράφησαν υπό τών βροχών, διότι κατά δυστυχίαν ή έπωάσις συνέπεσε μέ τήν έποχήν των μεγάλων όμβρων. Τό δεύτερον έτος όμως ή έπιτυχία υπήρξε λαμπρά, μετά

τεσσαράκοντα δύο δέ ήμέρας οι μικροί στρουθοκάμηλοι έβγήκαν από τό ώόν των.

Έίχον μέγεθος συνήθων πετεινών και ήσαν κεκαλυμμένοι μέ χνουδάτα πτερά· τά μεγάλα πτερά, τά αποτελούντα τό ιδιαίτερον γνώρισμα της στρουθοκαμήλου ήσαν πολύ μικρά και ώμοιάζον σχεδόν προς τρίχας άκανθοχείρου.

Ότε τά πτηνά έγιναν δεκατεσσάρων ήμερών οι επί τούτω άνθρωποι απέχώρισαν αύτά από τάς μητέρας των και σθεκέντρωσαν όλα μαζί έντός ενός μεγάλου περιβάλλου. Ήτο ανάγκη μία μεγάλη στρουθοκάμηλος νά χρησιμεύση ως παραμάννα, άλλ' επειδή αι θήλειαι εξηκολούθουν νά φωτοκοϋν, ό διευθυντής έσκέφθη νά χρησιμοποίηση τό Καμπαναριό, πραγματικώς δέ ό ιδιότροπος και άκοινωνητος γέρον στρουθοκάμηλος εις τήν περίστασιν ταύτην έφάνη χρησιμώτατος. Παρηκολούθει και άνέτρεφε τήν νεαράν άγέλην μέ πολύ ενδιαφέρον, έφέρειτο δέ προς τάς μικράς στρουθοκαμήλους μέ άγάπην και όχι τραχέως όπως προς τάς δυστυχείς θηλείας. Η υπόληψις του Καμπαναριού ηύξησεν έκτοτε, επειδή δέ ή στρουθοκάμηλος ζή πολλά έτη—συχνάκις υπέρ τάς έκάτον—χωρίς άλλο τό Καμπαναριό έχει καιρόν ν' αναθρέψη πολλάς στρουθοκαμήλους άκόμη.

Έν γένει δέ ό άρρην στρουθοκάμηλος εινε καλλίτερος της θηλείας όσον άφορξ εις τήν ανατροφήν των μικρών εινε προσεκτικώτερός, φιλοστοργώτερος, περιποιητικώτερος της θηλείας. Πλήν άλλων τούτο αποδεικνύεται και εκ του ότι ό άρρην έπωάζει μέ ύπομονήν είκοσι ώρας τό ήμερονύκτιον τά ώά, έν ώ ή θήλεια όχι περισσότερον των τεσσάρων.

Τά μικρά κατά τούς πρώτους μήνας εινε πολύ αδύνατα και διά τούτο ασθενοϋν λίαν εύκόλως και αποθνήσκουν. Μόνον όταν γίνουν τριών μηνών τότε μόνον δύναται τις νά εινε μετά τινος ασφαλείας βέβαιος περί της ζωής των.

Κατ' αρχάς αι στρουθοκάμηλοι εινε πολύ ήμεροι, ύπακούουσιν ήσυχως εις τόν φύλακά των και πηγαίνουσιν εύπειθώς όπου τας οδηγεί. Όταν όμως φθάσουν εις τό τέταρτον έτος της ηλικίας των, τότε γίνονται άτιθάσσοι όπως και αι μεγάλαι.

Ό άρρην στρουθοκάμηλος έχει τά πολυτιμότερα πτερά· τινά των έμπροσθίων πτερών των πτερύγων εινε λευκά ως χιών, άλλα μαύρα

στιλπνότατα, άλλα δέ πάλιν λευκόμαυρα, τινά έχουσι μήκος ενός πήχειος. Τα πτερά της θηλείας στρουθοκαμήλου εινε φαία, έχουσι δέ μικρότερα άξίαν ή τά των άρρένων ταύτα ως και τά μικρότερα πτερά του άρρενος στρουθοκαμήλου χρησιμοποιοϋνται προς κατασκευήν παρυφών εκ πτερών ή άλλων κοσμημάτων. Έκαστον έτος τά πτερά των νεαρών στρουθοκαμήλων γίνονται ώραιότερα, επί τέλους δέ βλόκληρον πτέρωμα έκαστου πτηνού δύναται νά φθάση μέχρις αξίας τριών χιλιάδων δραχμών. Δις του έτους κόπτονται τά μεγαλώσαντα πτερά· τούτο όμως πρέπει νά γίνη μετά μεγάλης προσοχής, διότι μόνον έκείνα τά πτερά πρέπει ν' αποκόπωνται εις τήν ρίζαν των όποιων δέν ύπάρχει καμμία φλέψ· ή αποκοπή τοιούτων πτερών δέν προξενεί όύλου πόνον εις τά πτηνά, όταν όμως αποσπάση τις τοιαύτα, εις τά όποια εύρίσκεται άκόμη ζωή, ή στρουθοκάμηλος πονεί περίπου τόσον όσον και ήμεις όταν μάς εξαγουν οδόντα.

Εις τά μεγάλα πτηνοτροφεία της Άφρικής, όταν πρόκηται ν' αποσπάσουν τά πτερά των στρουθοκαμήλων, συνειθίζουν νά συναθροίζουσι αύτάς έντός περιωρισμένου χώρου τόσον πυκνά ώστε νά μή δύναται νά κινηθώσι, οι δέ φύλακες εξακολούθουν τό έργον των όντες βέβαιοι ότι τά πτηνά θα μείνωσιν άκίνητα.

Έν Καλλιφορνία όμως οι στρουθοκάμηλοι δέν ήσαν τόσον πολυάριθμοι, έπρεπε λοιπόν νά εύρεθί άλλο μέσον. Πολύ έσκέφθη ό

ιδιοκτήτης ποίον ήτο άρά γε τό ασφαλέστερον. Αίφνης τώ ήλθε μία ιδέα· έπήγεν εις τήν πλησιεστέραν πόλιν και ήγόρασεν εκ τινος καταστήματος άρκετάς δεκάδας περιποδίων. Έπαυελθών εις τό πτηνοτροφείον έκοψεν αύτάς εις τό άκρον και έσχημάτισεν όπήν. Έπειτα δέ κρατών αύτάς εισήλθεν εις τόν περιβάλλον, έντός του όποιου εύρίσκοντο τά πτηνά· έλκυσε τά πτηνά τό έν μετά τό άλλο μέ όλίγους κόκκους, συνέλαβεν αύτά και έπέρασε τό περιπόδιον εις τήν κεφαλήν των. Αφ' ου δέ τά κατέστησεν ούτω άδραστή ή απαίρεσις των πτερών δέν ήτο πλέον δύσκολος· κίνδυνος περί πνιγμού δέν υπήρχε διότι διά μέσου της όπής του περιποδίου άνέννεον άρκετά.

Αφ' ου αποκοπώσι τά πτερά, αποστέλλονται εις Άγιον Φραγκίσκον, όπου αγοράζονται υπό έμπόρων και αποστέλλονται εις όλον τόν κόσμον. Καί εδώ εις τήν Ελλάδα έρχονται καλά και ποίος ειζεύρει άν τα ώραία πτερά, τά όποια ή καλή σας μητέρα έχει επί του νέου της πύλου δέν προέρχονται εκ του έν Καλλιφορ-

ΣΤΡΟΥΘΟΚΑΜΗΛΟΣ

νία πτηνοτροφείου των στρουθοκαμήλων. Παρατηρήσατε αύτά μετά προσοχής· άν μέν εινε φαία, τότε ίσως άπετέλουσι μέρος των πτερύγων νεαρώς τινος στρουθοκαμήλου, άν όμως εινε χιονόλευκα ή στίλβοντα μέλανα, τότε δέν εινε άπίθανον νά έστόλιζαν ποτε αύτόν τούτον τόν Καμπαναριόν, έν ώ περιέφερε τά μικρά του, έκτελών χρέη παιδαγωγού.

Φιλοσοφία

ΤΟ ΔΩΡΟΝ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ

[Διάλογος πρὸς ἀπαγγελίαν ἐν σχολικαῖς ἢ οικογενειακαῖς ἐφορταῖς]

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΛΕΝΗ, 5 ἐτῶν. — ΦΙΛΙΠΠΟΣ, μεγαλύτερος ἀδελφός της.

ΕΛΕΝΗ. Ἦθελα κάτι νὰ σου εἰπῶ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Λέγε, Ἐλένη.

ΕΛΕΝΗ. Ξεύρεις ὅτι σήμερα εἶνε ἡ ἑορτὴ τῆς μάμμης;

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Βέβαια, τὸ ξεύρω, λοιπόν;

ΕΛΕΝΗ. Καὶ ὅτι ὁ πατέρας μᾶς ἔδωκε ἀπὸ εἴκοσι δραχμᾶς νὰ της ἀγοράσωμεν ἕνα δῶρον, ὃ καθένας ὅ,τι θέλει.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Καὶ ἀντὶ το ξεύρω, λοιπόν;

ΕΛΕΝΗ. Ἦθθα νὰ σ' ἐρωτήσω σὰν τί ν' ἀγοράσω. [Σκέπτεται.] Νὰ της ἀγοράσω, λές, ἕνα σπιτί 'ς τὴν Κηφισιά ἢ 'ς τὸ Φάληρον;

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Ναί, ἕνα μεγάλο σπιτί μὲ ἕνα μεγάλο κήπον.

ΕΛΕΝΗ. Μοῦ φαίνεται πῶς με περιπαίζεις.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Ἀλλὰ καὶ ἐμὲ μοῦ φαίνεται πῶς δὲν εὐρίσκεισαι εἰς φιλικὰς σχέσεις μὲ τὴν ἀριθμητικὴν εἰδεμὴ θὰ εἴξευρες ὅτι μὲ εἴκοσι δραχμᾶς δὲν ἀγοράζουσι ἕνα σπιτί.

ΕΛΕΝΗ. Μήπως ἔκαμα ἕως τώρα, σπιτί νὰ εἴξεύρω;

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Εὐρε λοιπὸν κάτι ἄλλο.

ΕΛΕΝΗ [Μετὰ τινα σκέψιν]. Τώρα πλεῖα τὸ εὐρήκα. Θὰ της ἀγοράσω ἕνα εὐμορφο κόσμημα μὲ διαμάντια, μὲ κάτι μεγάλα διαμάντια που ἀστράπτουν.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Μὲ εἴκοσι δραχμᾶς;

ΕΛΕΝΗ. Δὲν θὰ φθάνουν πάλιν, καθὼς φαίνεται. Μὰ τότε τί νὰ της προσφέρωμεν; Σκέψου ἕως ὅτου νὰ ἐπιστρέψω. [Ἐξέρχεται.]

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Ἀλήθεια τί νὰ της προσφέρωμεν; οὐτ' ἐγὼ δὲν τ' ἀπεφάσισα. [Σκέπτεται.] Ἄ! μοῦ φαίνεται πῶς τὸ εὐρήκα. Εἰς τὸ ἴδιον κατὰστημα, ποῦ εἶδε ἡ Ἐλένη τὰ διαμαντικά, εἶδα ἕνα ζευγάρι ματογυᾶλια ἢ σημειώσεις λέγει πῶς στοιχίζουσι σαράντα δραχμᾶς. Τὸ εὐρήκα ἐπὶ τέλους εἴκοσι δραχμαὶ αἱ δικαί μου καὶ εἴκοσι τῆς Ἐλένης κάμνουσι σαράντα.

[Φωνάζει.] Ἐλένη! Ἐλένη! ἔλα, τὸ εὐρήκα, [Μετ' ὀλίγον.] Ἀλλὰ δὲν ἔρχεται. [Φωνάζει πάλιν.] Ἐλένη! ποῦ νὰ εἶνε, ν' ἀκούσῃ τὴν ὠ-

ραϊάν, ἰδέαν μου. [Ἡ Ἐλένη ἔρχεται τρέχουσα.]

ΕΛΕΝΗ. Τί τρέχει;

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Τὸ εὐρήκα ἐπὶ τέλους. [Ἡ Ἐλένη σιωπᾷ καὶ μένει ἀκίνητος.]

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Λοιπὸν; τί κάμνεις αὐτοῦ;

ΕΛΕΝΗ. Ἐγὼ; . . . τίποτε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Ἄκουσε λοιπὸν τὸ λαμπρὸν σχέδιόν μου. Λέγω ν' ἀγοράσωμεν ματογυᾶλια διὰ τὴν μάμμην μας, στοιχίζουσι σαράντα δραχμᾶς δὲν εἶνε διόλου ἀκριβὰ καὶ ἡ μάμμη θὰ εὐχαριστηθῇ πολὺ, χωρὶς ἄλλο. Δὲς μου λοιπὸν τὰς εἴκοσι δραχμᾶς σου, νὰ βάλω κ' ἐγὼ τὰς ἰδικὰς μου καὶ νὰ τ' ἀγοράσωμεν. [Παρατηρεῖ τὴν Ἐλένην.] Δὲν εἶνε λαμπρὰ ἰδέα, αἱ; [Ἡ Ἐλένη μένει σιωπηλὴ.] Λοιπὸν; δὲν ἀπαντᾷς;

ΕΛΕΝΗ [Μετὰ διαταγῆς]. Δὲν ἤξεύρω τί νὰ εἰπῶ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Ὁραία μ' ἀνταμείβεις διὰ τὴν ἰδέαν μου. . . τέτοια ὠραία ἰδέα καὶ νὰ τὴν ὑποδέχεσαι μὲ τὴν ψυχρότητα. Ἄς εἶνε. . . δὲς μου τὰς εἴκοσι δραχμᾶς σου, νὰ τελειώσωμεν.

ΕΛΕΝΗ. Μὰ . . .

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. [Ἀνυπακούων.] Ἐλα, λοιπὸν ἐπὶ τέλους!

ΕΛΕΝΗ [Σιωπᾷ πάλιν].

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Τώρα ἐννοῶ, θέλεις νὰ δώσῃς μόνον σου τὸ δῶρον εἰς τὴν μάμμην, δὲν θέλεις νὰ εἶνε συντροφικόν. . . αὐτὸ εἶνε.

ΕΛΕΝΗ. Ὅχι, Φίλιππε, σὲ βεβαίω.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Τότε λοιπὸν διατί δὲν μου δίδεις τὰς εἴκοσι δραχμᾶς σου;

ΕΛΕΝΗ [Μετὰ λύπης]. Δὲν εἰμπορῶ νὰ τὰς δώσω.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Καλὰ λοιπὸν ἔχε τὰς καὶ μύρωνέ τας; σοῦ λέγω λοιπὸν πῶς εἶσαι κακὴ, νά! [Ἐξέρχεται.]

ΕΛΕΝΗ. Θαρρεῖ πῶς θέλω νὰ κάμω μόνη μου τὸ δῶρον εἰς τὴν μάμμην! . . . Πῶς ἐπλήρωσαν τὴν καρδιάν μου τὰ λόγια του! . . . μοῦ ἤρχετο νὰ κλαύσω. Μὰ πάλιν δὲν εἰμποροῦσα νὰ εἰπῶ τί ἔκαμα. . . ἡ μητέρα' εἶπε πῶς ὁ Θεὸς τὸ ἀπαγορεύει. . . ἄς μὲ μαλώσουν. . . ! δὲν θὰ

ἀνοίξω τὸ στόμα μου. . . ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ! Ἀλλὰ πόσον θὰ δυσανεστήθῃ μαζί μου ἡ μάμμη μου. . . καὶ μὲ τὸ δίκαιόν της. . . Νὰ μὴ της δώσω τίποτε. . . καὶ εἶνε τόσον καλὴ πάντα μαζί μου, μ' ἀγαπᾷ τόσον πολὺ. . . Ναί, θὰ λυπηθῶ. . . Τί λυπημένη ποῦ εἶμαι! . . .

ΦΙΛΙΠΠΟΣ [Ἐξοθεν]. Ἐλένη!

ΕΛΕΝΗ. Θ' ἀρχίσῃ πάλιν νὰ ζητῇ τὰς εἴκοσι δραχμᾶς, δυστυχία μου! [Ὁ Φίλιππος εἰσέρχεται.]

ΦΙΛΙΠΠΟΣ [Λαμβάνων τὴν χεῖρα τῆς Ἐλένης]. Συγχώρησέ με, Ἐλένη, ἔπταισα· ἀδίκως σ' ἐπρόσβαλα· ἔχεις καλλίτερη καρδιά ἀπὸ μένα· εἶσαι λαμπρὸ κορίτσι. Τάμαθα ὄλα.

ΕΛΕΝΗ. Ἀλήθεια; τάμαθα ὄλα; ἐγὼ δὲν ἤξεύρω τίποτε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Τότε λοιπὸν θὰ σου εἰπῶ ἐγὼ τί ἔκαμες πρὸ ὀλίγου.

ΕΛΕΝΗ. Σιώπα, σὲ παρακαλῶ, δὲν θέλω ν' ἀκούσω τίποτε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Ὅχι! θὰ το εἰπῶ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς. Μία γυναῖκα μὲ τρία παιδιὰ ἦσαν κάτω εἰς τὸν δρόμον, μία πτωχὴ γυναῖκα μὲ τρία πτωχογενόμενα παιδιὰ ἐκλαιαν καὶ ἐθρηνοῦσαν διότι ἔμαθαν πῶς ὁ πατέρας των, κτίστης, ἔπεσε ἀπὸ τὸ γυαλί κ' ἐσκοτώθηκε· ἡ ἀμοιρὴ χήρα δὲν εἶχε χρήματα οὐτὲ νὰ τον θάψῃ τὸν ἀνδρα τῆς· δὲν εἶχε μὲ τί νὰ θρῆψῃ τὰ ἀτυχε-

ῶρανά της· οἱ θρῆνοι τῆς πτωχῆς καὶ τῶν παιδιῶν της ἐφθασαν ἕως εἰς τὴν καρδιά σου· ἀφ' οὗ ἤκουσες τὴν λυπηρὰν ἱστορίαν, χωρὶς νὰ συλλογισθῆς ἄλλο τίποτε, ἔβγαλες τὰς εἴκοσι δραχμᾶς σου καὶ τὰς ἔδωκες· ἐπειτα ἦλθες ἐπάνω ἤσυχα, ἤσυχα, σὰν νὰ μὴ εἶχες κάμῃ τίποτε. Καὶ ὅμως ἔκαμες μίαν εὐγενῆ πράξιν.

ΕΛΕΝΗ. Ναί, ἀλλὰ δὲν ἔχω νὰ προσφέρω τίποτε εἰς τὴν μάμμην.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Ἐκείνη θὰ εὐχαριστηθῇ ὅταν μάθῃ τί ἔκαμες.

ΕΛΕΝΗ. Θὰ δυσανεστήθῃ, νομίζω.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Ὅχι, σοῦ λέγω. Ἡ μάμμη δὲν ἔχει τόσην ἀνάγκην τῶν ματογυαλιῶν, ὅσον ἡ παντέρνημη ἐκείνη οἰκογένεια τῶν εἴκοσι δραχμῶν.

ΕΛΕΝΗ. Ναί, ἡ δυστυχὴς χήρα. . . τὰ ἀμοιρα ὀρφανὰ! . . . μοῦ εἶχαν' σπαράξῃ τὴν καρδιά μου.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Σοῦ λέγω πῶς δὲν θὰ δυσανεστήθῃ ἡ μάμμη, κάθε ἄλλο! ἔλα νὰ ἰδῆς τί θὰ σου εἰπῇ.

ΕΛΕΝΗ. Φθβούμαι!

ΦΙΛΙΠΠΟΣ. Πίστευσέ με, Ἐλένη. Αὐτὸ ποῦ ἔκαμες εἶνε διὰ τὴν μάμμην τὸ καλλίτερον δῶρον· ἔλα νὰ ἰδῆς μὲ τί ἀγάπη θὰ σε φιλήσῃ. [Ἐξέρχονται.]

(Μίμησις)

Αι—Ει

ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΘΗ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

— Ναί, ὠραία, πολὺ, πολὺ ὠραία πράγματα, παράδοξα δάση καὶ παραδόξους βράχους ἀπὸ κοράλλια, ψάρια ποικίλων χρωμάτων καὶ κήτη πελώρια, εἶδα εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας μου.

Ταῦς λόγους τούτους ἔλεγε νηφελώμενος τις ἀνὴρ, μὲ εὐρεῖς ὄρους, ὅστις πρὸ ὀλίγων μόλις λεπτῶν εἶχεν ἐξέλθῃ τῆς θαλάσσης φορῶν τὴν καταδυτικὴν του στολήν, ἦδη δὲ ἐκάθητο εἰς τὴν παραλίαν καπνίζων μετ' εὐχαριστήσεως καὶ διηγέτο τὰς ἐκ τοῦ ἐπικινδύνου ἐπαγγέλματός του ἐντυπώσεις εἰς τὴν μερικὰ παιδιὰ ἀκούοντα αὐτὸν μετὰ προσοχῆς.

— Καὶ πῶς σὰς ἦλθεν ἡ ἰδέα νὰ γίνετε δύτης; ἠρώτησεν ἐν τῶν παιδιῶν, τοῦ ὁποίου μέγιστος πόθος ἦτο μέχρι τοῦδε νὰ γίνῃ ναύαρ-

χος, τὰρα ὅμως, ἀφ' ὅτου ἐγνώρισεν τὸν Παρασκευᾶν, ἐδίσταζε τί νὰ προτιμῆσῃ: ναύαρχος ἢ δύτης.

— Πῶς ἔγινε δύτης, μικρὲ μου; Νὰ σου το εἰπῶ. Εἶμαι υἱὸς ἐνὸς ναύτου καὶ ἤρχισα ἀπὸ πολὺ μικρὸ παιδί νὰ κολυμβῶ, σχεδὸν ἀπὸ τότε ποῦ ἤρχισα καὶ νὰ περπατῶ. Ἡ μεγαλύτερα μου εὐτυχία ἦτο νὰ περιφέρωμαι εἰς τὸν λιμένα, ὃ δὲ μεγαλύτερός μου πόθος νὰ ἐμβῶ μίαν φορὰν εἰς ἕν ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα σκάφη, τὰ ὁποῖα ἤρχοντο ἢ ἐφευγον καὶ νὰ ὑπάγω μακρὰν, μακρὰν.

« Μίαν ἡμέραν ἤμην πάλιν εἰς τὴν προκουμαίαν, εἶχα τὰ χέρια μου εἰς τὰ θυλάκια μου κ' ἐκύτταζα πῶς ἕνα θεόρατον ἀτμόπλοιο, φορτωμένον, ἤτοιμάζετο ν' ἀναχωρήσῃ. Ἐξα-

φνα ένας ναύτης απ' αυτό έρχεται ίσια πρὸς ἐμὲ καὶ μ' ἐρωτᾷ ἂν ξεύρω κανένα καλὸν κολυμβητὴν, ὃ ὁποῖος νὰ ἤμπορῇ νὰ βουτήξῃ κάτω ἀπὸ τὸ πλοῖον καὶ νὰ ἰδῇ μήπως ἡ ἄγκυρα ἐμπλεξε πουθενά. Διὰ μιᾶς ἔβγαλα τὰ χέρια μου ἀπὸ τὰ θυλάκιά μου, ἐστάθηκα ἐμπρὸς του μὲ ἀξιοπρέπειαν καὶ εἶπα :

— Αὐτὸ ἤμπορῶ νὰ το κάμω κ' ἐγώ.

— Σὺ, ἀνθρώπακο μου; εἶπε γελῶν ὁ ναύτης ἔχεις ὄρεξι, καθὼς βλέπω, νὰ ταγίσῃς τὰ ψάρια μὲ τὸ κορμί σου.

— Μὰ δοκίμασε πρώτα, τοῦ εἶπα μὲ παρακαλεστικὴν φωνήν: ἕως τώρα ὅταν ἐκολυμβούσα μὲ τᾶλλα παιδιὰ ἔκαμα βουτηγὴς κάτω ἀπὸ τὰ πλοῖα καὶ ξεύρω.

Ἐπὶ τέλους ὁ ναύτης ἐπέισθη καὶ μ' ἐπήγεν εἰς τὸν πλοίαρχον, ὃ ὁποῖος, ἐπειτα ἀπὸ μικρὰν συζήτησιν, μοῦ ἔδωκεν ἀκρίβεις ὁδηγίας τί ἔπρεπε νὰ κάμω ἔπεσα εἰς τὴν θάλασσαν: ἀφ' οὗ δὲ ἐζήτησα ὃ, τί ἔπρεπε νὰ ἐξετάσω ἐπίστρεψα ἐπάνω καὶ εἶπα εἰς τὸν πλοίαρχον τί εἶδα: ὃ πλοίαρχος μ' ἐκτύπησε φιλικὰ εἰς τὸν ὦμον, μοῦ εἶπε ὅτι ἔκαμα ὅπως πρέπει τὴν παραγγέλια του, καὶ μοῦ ἔδωκε εἰκοσι δραχμάς.

Ἦμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε μὲ ποῖαν ὑπερφάνειαν ἔφερα τὸ ποσὸν αὐτὸ εἰς τὸ σπίτι μας.

Ἡ μητέρα μου ἐκλαίει ἀπὸ τὴν χαρὰν, ὃ δὲ πατέρας ἔχαμογέλα εὐχαριστημένος καὶ εἶπε:

— Καλά, καλά, τράβα ἔμπρὸς μὲ τὴν εὐχὴ μου τὸν δρόμο ποῦ ἄρχισες, παιδί μου.

Τὸ ὄνομά μου ἀκούσθηκε εἰς τὸν λιμένα καὶ ὅταν ἤθελαν νὰ ἐξετάσουν διὰ καμμίαν ἄγκυρα ἢ ἄλλο τίποτε μ' ἐπροσκαλοῦσαν. Ὅταν ἐμαγάλωσα τότε ἔγινα πλειὰ σωστὸς δότης. Τότε ἦτο ἀκόμη τὸ ἐπάγγελμά μας πλειὸ ἐπικίνδυνον παρὰ τώρα. Τώρα εἶνε πολὺ εὐκολώτερον καὶ ἀσφαλέστερον. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας μας εἰς τὰ βᾶθη τῆς θαλάσσης μας φωτίζει ἠλεκτρικὸν φῶς, τὸ ὁποῖον φέρομεν μαζὶ μας, ἐν τηλεφῶνον μας κρατεῖ εἰς συγκοινωνίαν μὲ τὸν ἐπάνω κόσμον, ἢ δὲ στολή μας ἐτελειοποιήθη πολὺ. Ἰδέτε τὸ φόρεμά μου, κάθε ἄλλο εἶνε βεβαία παρὰ ἑλαφρῶ, εἶπεν ὁ Παρασκευᾶς εἰς τὰ παιδιὰ, καὶ τοὺς ἔδειξε τὴν ἀπὸ βαρῦ ἑλαστικὸν καταδυτικὴν στολήν του. Ἄν σπᾶσῃ ὃ σωλὴν ποῦ μας φέρει τὸν ἀέρα ἢ σχισθῇ κάπου ἢ φορεσιὰ μας τότε σὰς βεβαίω, τὴν ἔχει ἄσχημα ὃ δότης. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν μὲ εἶ-

χαν ἀνάθεση νὰ ἐξετάσω ἐν ἀτμόπλοιον ποῦ ἔπεσεν ἔξω εἰς τὸν Καφηρέα καὶ ἐβυθίσθη.

Ἐπειτα ἀπὸ πολλὰς καὶ κοπιώδεις ἐρεῖνας κατάρθωσα ἐπὶ τέλους νὰ εὕρω τὸ πλοῖον καὶ ἐπήγαυα ἀπὸ τὸ ἐν μέρος εἰς τὸ ἄλλο ἕως ὅτου ἔφθασα εἰς τὸ κατὰστρωμα. Ἐξαφνα ἤκουσα ἕνα ὕποπτον ἦχον, ἕνα γαργαρισμὸν, ὡς νὰ ἔμβαινε νερόν. Μόλις ἔκαμα τὸ σημεῖον τοῦ κινδύνου καὶ ἠσθάνθην νερόν καὶ εἰς τὸ πρόσωπόν μου ἀκόμα. Μὲ ἔσυραν ἐπάνω ἀναίσθητον. Ἀργότερα ἐνόησα τί συνέβη: ἕνα παρὰθυρον μὲ σπασμένον κωπητὸν ὑάλι εἰς τὸ ὁποῖον ἐσκαρφάλωσα εἶχε σχίσῃ τὸ φόρεμά μου.

Κάποτε ὅμως κινδυνεύομεν καὶ ἀπὸ τὰ μεγάλα ψάρια: ὄχι διότι θέλουσιν νὰ σκοτώσουν ἢ νὰ φάγουν τοὺς δύτας—ὡ ὄχι! ἕνας ἀνθρώπος τελυγμένος εἰς ἑλαστικὸν, χαλκὸν καὶ ὑάλι εἶνε καὶ δι' ἕνα σκυλόφαρο ἀκόμη δυσκολοχώνευτο φαγητό, ἀλλὰ διότι εἶνε τόσοσιν μεγάλα καὶ ἐνίοτε κόπτουν τοὺς σωλῆνας καὶ τὰ μεταλλικὰ σχοινία μὲ τὴν ὀρμὴν ποῦ ἔρχονται.

Μιά φορά, εἶνε τώρα κάμποσα ἔτη, ἐγὼ μαζὶ μὲ ἕνα ἄλλον δότην εἰς τὰ Κύθηρα ἔπρεπε νὰ εὕρωμεν ἕνα πλοῖον φορτωμένον μὲ βαμβάκι, τὸ ὁποῖον εἶχε βουλιᾶξῃ ἐκεῖ, καὶ νὰ σώσωμεν τὸ φορτίον. Κανεὶς δὲν ἤξευρε πρὸς ποῖον μέρος εἶχε βυθισθῇ καὶ ἔπρεπε νὰ το ζητήσωμεν ἡμεῖς.

Εἶχαμε βυθισθῇ καὶ οἱ δύο, ἀλλὰ μόλις ἔκαμεν ἑκατὸ βήματα κάτω εἰς τὸ βάθος, τὸ χονδρὸν σχοινί μὲ τὸ ὁποῖον εἴμεθα οἱ δύο μας δεμένοι ἐσεισθῇ μὲ δύναμιν μεγάλην. Παρητήρησα τριγύρω καὶ εἶδα πολλὰ μεγάλα, μαύρα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἤρχοντο κατεπάνω μας. Πρὶν προφθάσωμεν νὰ συλλογιθῶμεν τί ἔπρεπε νὰ κάμωμεν, μᾶς περιεκύκλωσεν ὀλόκληρος ἀγέλη θεωράτων ψαριῶν. Καθὼς φαίνεται μᾶς ἐπήραν ὡς βράχους ἢ ἄλλο τι ἄψυχον πρᾶγμα. Μ' ἐπλησίασαν πολὺ ἀλλὰ μὲ ἀφήσαν ἐντελῶς ἀπεύρακτον: ὃ σύντροφός μου προσπαθοῦσε νὰ προφυλαχθῇ ἀπ' αὐτὰ μὲ μίαν λόγχην ποῦ εἶχε μαζὶ του. Ὅπως γρήγορα ἤλθαν γρήγορα καὶ ἐξηφανίσθησαν, γὰρ τὴν καλὴν μας τύχην οὔτε τὸν ἀεροσωλῆνα οὔτε τὸ καλαμάρι ἐπείραζαν.

Μίαν ὥραν ἐπερπατήσαμεν κάτω ἔξαφνα εὗρηκαμεν ἔμπρὸς τὸ πλοῖον, χωρὶς νὰ το φανταζώμεθα. Ἦτο τόσο βαθειὰ ὡς τὸν ἄμμο χωμένο, ὥστε ἡμεῖς τὸ ἐνομίσαμεν ὡς ἀμμόλοφον. Εὐτυχῶς ἡ μπουναπόρτες ἦσαν κλεισταί,

καὶ ὃ ἄμμος εἶχε σωρευθῇ ἀπὸ πάνω, καὶ δὲν εἶχε πειράξῃ τὸ βαμβάκι. Ὅταν ἀνοιξαμεν τὰς μπουναπόρτες, ἐπλευσαν τὰ ἑλαφρὰ δέματα τοῦ βαμβακιῦ ἐπάνω καὶ ἕνα ἄλλο πλοῖον ποῦ ἦτο ἐκεῖ τὰ παρελάμβανε.

Ἐκεῖ κάτω εἶδαμεν καὶ εὐμορφα ψάρια διαφόρων χρωμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐφοβοῦντο, ἀλλ' ἔμεινον κοντὰ μας ἤσυχα. Ἀλλὰ δι' αὐτὰ καὶ δι' ἄλλα πράγματα, θὰ σὰς διηγηθῶ ἄλλην φοράν, παιδιὰ, ἀφ' οὗ σὰς ἀρέσει ἡ διή-

γησίς μου καὶ ἀκούετε μὲ τόσην προσοχὴν. Ὁ δότης ἐσηκώθη ν' ἀναχωρήσῃ, τὰ δὲ παιδιὰ ἀφ' οὗ τον εὐχαρίστησαν, εἰμειναν ὀλίγον μόνα καὶ ἔκαμαν διάφορα σχέδια περὶ τοῦ μέλλοντος: ἡ σελήνη ἀνέτειλε μετ' ὀλίγον, τὰ δὲ παιδιὰ ἐνόησαν—δσον παιδιὰ ναυτῶν καὶ δὲν ἦσαν—ὅτι δὲν ἔπρεπε πλέον νὰ συλλογίζωνται τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν κλίνην διὰ νὰ κοιμηθοῦν γλυκά, γλυκά.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΟΥΤΡΟΠΟΣ

ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ ΦΙΛΙΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Μερικὰ ἄκαρδα καὶ κακοαναθρεμμένα παιδιὰ ἔρριψαν εἰς τὸ ποτάμι ἕν μικρὸν, ἄμοιρον γατάκι. Ἐστάθησαν εἰς τὴν δαθην καὶ ἐβλεπαν πῶς τὸ δυστυχισμένον ἐνιαούριζε λυπητερά καὶ πῶς ἐπροσπαθοῦσε νὰ σωθῇ κολυμβῶν ἐπειτα ἀνεχώρησαν.

Ἐνα παπὶ ὅμως, ποῦ ἔκαμεν ἐκεῖ πλησίον τὸ πραινόν του λουτρόν, εἶδε τὸ κακόμοιρο γατάκι ποῦ ἐκινδύνευε καὶ ἀπὸ συμπάθειαν ἐπῆρε μίαν ἀρκετὰ μεγάλην σανίδα μὲ τὸ βράφος του καὶ τὴν ἔρριψε πλησίον εἰς τὸ γατάκι. Αὐτὸ ἐσκαρφάλωσεν ἐπάνω καὶ ἀφ' οὗ ἐξεκουράσθη ἀρκετὰ, μὲ ἕν δυνατόν πῆδημα ἐπήδησεν εἰς τὴν δαθην καὶ ἐσώθη.

Ἐκεῖ κάπου ἐπεριπατοῦσε καὶ τὸ παπὶ μετὰ τὸ λουτρόν του: τὸ γατὶ καθὼς το εἶδε ἔτρεξε πρὸς αὐτὸ καὶ ἤρχισε νὰ τρίβῃ μὲ χάριν τὸ κεφάλι του ἐπάνω του καὶ νὰ βουβουλίξῃ γλυκά: τὸ καϊμένο τὸ γατάκι μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἤθελε νὰ φανερώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του εἰς τὸ καλὸ παπὶ, ποῦ το ἔσωσε.

Τὸ παπὶ κατ' ἀρχὰς δὲν ἐκατάλαβε τί ἔτρεχε, καὶ ἐκύτταζε τὸ γατάκι μὲ ἐκπληξίν καὶ μὲ ἀνησυχίαν. μετ' ὀλίγον ὅμως το ἐνόησε, εὐχαριστήθη διὰ τὴν καλὴν καρδιά του, το ἐχάιδευσεν κ' ἔκαμαν μαζὶ περίπατον.

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔγιναν φίλοι ἀχώριστοι. Τὸ παπὶ ἀφίνει εἰς τὸ γατάκι νὰ τρώγῃ ἀπὸ τὴν γαβάθα του, νὰ τρώγῃ ὅσον θέλει. Ὁ κύριος τοῦ κτήματος, τόσοσιν εὐχαριστήθη ἀπὸ τὴν μοναδικὴν καὶ πρωτοφανῆ ἐκείνην φιλίαν, ὥστε ἐπῆρε καὶ τὸ γατάκι εἰς τὴν προστασίαν του. Τὸ ἄμοιρον γατάκι, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τρίχα ἐσώθη ἀπὸ τὸν θάνατον, δὲν εἶνε πλέον ἐρημον, ἔχει φίλους καὶ προστατάς. Θὰ συλλογίζεται, καὶ θὰ ἔχῃ δίκαιον, ὅτι ἡ καρδιά ἐνὸς παπιῦ εἶνε καλλιτέρα τῆς καρδίας μερικῶν παιδιῶν.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΤΩΝ ΜΗΛΩΝ

[Συνέχεια · 16α. σελίδα 58]

— Γιατί μας ἐφυλάκισαν; κανενὸς δὲν ἐκάναμε κακὸν, εἶπε μεταξὺ τῶν συνεσφιγμένων ὀδόντων της.

— Ἀγάπη μου, καρὶνά μία, εἶπε με ἀναστεναγμὸν ὁ πάππος, τρέμων ἐπὶ τοῦ ἀχύρου μου φαίνεται πῶς ἔμπρὸς ἔς τὰ μάτια τοῦ κόσμου δὲν ἀξίζομε πλεῖο πολὺ ἀπὸ κουκουβάγιες ἢ τυφλοπόντικους· εἴμασθε τυχοδιώκτες· δὲν ἔχομεν οὔτε κατοικίαν οὔτε ἐπάγγελμα.

— Μὰ ὡς τόσο πληρόνομε ὅπου πλαγιάζομε, πληρόνομε τὸ ψαμί που τραῦμε.

— Μπορεῖ νὰ μὴ το πιστεῦουν. Ἐγὼ τῶχα πάντα κρυφὸ φόβο πῶς θὰ μας ἐρθῆ αὐτὸ που μας ἤρθε σήμερα.

Ὁ ἀτυχὴς γέρον ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ χόρτου καὶ ἐπανελάβε πάλιν τοὺς σπαραξικαρδίους κλαυθμούς του. Ἄχ! διατί ἀφῆκε τὸ εὐθυμον πλῆθος τῆς Strada del Mare (ὁδοῦ τῆς θαλάσσης) ὅπου ἔλα ἐγέλων, ἐτραγῶδου, ὅπου κάθε ὄραν ἤμποροῦσε κανεὶς νὰ ἔχη πρόχειρον μία φέτα πεπόνι.

Ἐκ τῶν πολλῶν κλαυθμῶν ὁ Νόννος καὶ ὁ Βίνδος ἀπεκοιμήθησαν, ἀλλ' ἡ Τζέμμα δὲν ἐκλείσει τοὺς ὀφθαλμούς της· ἡ λύπη τῆς ἐκδικήσεως ἐκράτει αὐτὴν ἀγρυπνον ὄλην τὴν νύκτα, ἀσθμαίνουσαν, πυρετώδη.

Τὴν ἐπαύριον ὠδηγήθησαν πρὸ τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὅποιον συνεδρίαζε τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἰπῆρχον ἐκεῖ πολλοὶ δέκασται, ὑπάλληλοι καὶ ἄλλοι· ἀλλ' ἐξ ὧν μόνον ἓνα εἶδεν ἡ Τζέμμα, ἐκείνον τὸν ὅποιον εἶχε βράσιον ἐν τῇ μικρᾷ ἀτραπῷ. Διότι ὁ Φίλιππος Κάρεϋ παρεκλήθη ὡς δικαστής, ἀνεγνώρισε δὲ, οὐχὶ ἄνευ δυσαρρεσκείας τινός, τοὺς τρεῖς Ἰταλοὺς τυχοδιώκτας.

Καὶ οἱ τρεῖς ἀνεποῖον ἐλεεινὴν ἐντύπωσιν ἥσαν κατακουρασμένοι καὶ κατεσκονισμένοι. Ἡ νύξ, τὴν ὅποιαν εἶχον διέλθῃ ἐν τῇ φυλακῇ, εἶχε μεταβάλλῃ τὸ φαιδρὸν ἐκείνο ἐξωτερικόν, τὸ ὅποιον εἶχον ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Κάρφῃ ἀχύρου εἶχον προσκολληθῆ εἰς τὰ παλαιὰ τῶν ἐνδύματα. Τὸ πρόσωπον τοῦ Νόννου καὶ τοῦ Βίνδου ἦτο πρησμένον ἀπὸ τὰ πολλὰ κλαύματα. Μόνῃ ἡ Τζέμμα, μολονότι ἡ κόμη της

ἦτο ἐν ἀταξίᾳ καὶ τὰ ἐνδύματά της ἦσαν κατεσκονισμένα, εἶχεν ἐμφυτὸν τινὰ ἀδάμαστον ὑπερηφάνειαν, ἡ ὁποία τὴν συνεκράτει καὶ ἐφυλάττε τὴν ὀρμητικότητά της.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν τριῶν μόνῃ αὕτη ἤξευρεν ἀγγλικά, εἰς αὐτὴν ἀνέβησαν νὰ ὁμιλήσῃ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους. Ὅτε εἶπεν ὅτι ὁ πάππος της ὠνομάζετο Ἄγια Θεοφάνεια ὄλον τὸ δικαστήριον ἐξεράγη εἰς γέλωτα. Ἡ Τζέμμα κατηγόνακτος, ῥίψασα δὲ πρὸς τὰ ὀπίσω τοὺς καλύπτοντας τοὺς ὀφθαλμούς της βροστρίχους εἶπε:

— Ἄφ' οὗ δὲν θέλετε νὰ με πιστεύετε τί μὲ βάζετε τὸ λοιπὸν καὶ ὁμιλῶ;

Ἀρχίσασα δὲ ἀπαξ εἰς τὸν τόνον τοῦτον ἐξηκολούθησε, χωρὶς κανεὶς ἐκ τῶν δικαστῶν ἢ τῶν ὑπαλλήλων νὰ ὀνηθῆ νὰ τῇ ἐπιβάλῃ σιωπὴν.

— Μὰς ἐβάλατε φυλακὴ! διατί; Δὲν ἐκάναμε κανενὸς κακόν. Ἡμεῖς οἱ δυὸ χορεύομε, αὐτὸ ἐν' ὄλῳ καὶ ὁ Νόννος κάνει τυχουδακτουλογίαις καὶ λέγει καὶ τὴν τύχη τοῦ πῆρατε τὸ κουτί του· εἶνε τίμιον αὐτὸ που ἐκάνατε ἔς ἓνα δυστυχισμένο πτωχόν; Δὲν κλέβομε, δὲν σκοτόνομε, δὲν πειράζομε κανένα· ὅταν ὁ Βίνδος παίρνῃ κανένα μῆλο, ἐγὼ θυμῶνα καὶ τον μαλῶνα.

Ἐνίστε, ὅτε ἦτο ἠρεθισμένη, ἐλησμονεῖ τὰ ἀγγλικά της καὶ ὁμιλεῖ ἰταλικά. Τοῦτο συνέβη καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἐπὶ μακρὸν ὁμιλήσεν εἰς χυδαίαν νεαπολιτικὴν διάλεκτον, φυσικὰ δὲ οὐδεὶς ἐνόησε τί ἔλεγε· ἀλλ' ἐκ τῆς λάμψεως τῶν ὀφθαλμῶν της, ἐκ τῆς ὀρμῆς τῶν χειρονομιῶν της, ὄλοι ἐνόουν ὅτι παρεφέρετο εἰς μομφὰς καὶ κατακρίσεις.

Ὁ Κάρεϋ τὴν παρεθῆρει μετὰ προσοχῆς. Οἱ συναδελφοί του, ὅτε ἐπὶ τέλος ὁ πρόεδρος προσέταξεν εἰς τὴν Τζέμμαν νὰ σιωπήσῃ καὶ ν' ἀκούσῃ, τῇ ἀπέτειναν ξηρῶς ἐρωτήσεις τινὰς καὶ ἠκροάσθησαν τοὺς μάρτυρας, δηλαδὴ τοὺς δυὸ κλητῆρας καὶ τινὰς χωρικούς. Ὅλοι ἐκ συμφώνου κατέθεσαν ὅτι ὁ γέρον Ἰταλὸς ἔκαμε ταχυδακτυλογράμματα, ἔλεγε τὴν τύχην, καὶ ὅτι εἶχε παιγιόχαρτα καὶ κύβους διὰ νὰ παίξῃ μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ κερδίξῃ τὰ

χρήματά των· τὰ παιδιὰ ἐχόρευαν μόνον κατωικίαν δὲν εἶχον τοὺς συνήντων πανταχού· τὰ ἔγγραφα των ἔλεγον ὅτι ἐγεννήθησαν εἰς τὴν Νεάπολιν. Τότε ὁ κλητῆρ τοῦ ὁποίου ἡ Τζέμμα εἶχε δαγκάσῃ τὴν χεῖρα ἐνεφανίσθη κρατῶν τὴν χεῖρα τοῦ ἐπιδοδεμένην, καὶ διεγήθη ἀπλοῦστατα τί εἶχε συμβῆ. Ἡ κατάθεσις ἐκείνη, μαρτυροῦσα τὸ βίαιον τοῦ χαρακτῆρός της Ἰταλίδος, διέθεσε σφόδρα κατ' αὐτῆς τὸ δικαστήριον.

Ὁ Κάρεϋ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἑλαφρὸν μειδίαιμα· ἄλλως τε δὲν ἐλάμβανε ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν συζήτησιν· ἀλλ' ἡ Τζέμμα δὲν ἐσθῆκωνε τὸ βλέμμα της ἀπ' αὐτὸν καὶ διανοεῖτο:

— Αὐτὸς τὰ ἔκαμε ὅλα, διότι τον ἐκτύπησα· αὐτὸς εἶπε καὶ μὰς ἐφυλάκισαν, διότι τον ἐπρόσβαλα!

Τὸν ἐμίσει· ὦ, πῶς τον ἐμίσει! ἂν δὲν ἦσαν ἐκεῖ πλησίον οἱ χωροφύλακες καὶ δὲν τὴν ἐπέβλεπον αὐστηρῶς θὰ ἐφόρμα κατ' αὐτοῦ καὶ θὰ τον ἐρράπιζεν ἐκ νέου. Διότι περὶ ἐαυτῆς δὲν τὴν ἐμελλε διόλου· ἀλλ' ἂν ἐβάλον τὸν Νόννον καὶ τὸν Βίνδον εἰς τὴν φυλακὴν καὶ τοὺς

ἐχθρίζον ἀπ' αὐτὴν! Ἡξευρε, πράγματι ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς τὴν φυλακὴν χωρίζονται οἱ κρρνεες ἀπὸ τοὺς θῆλαις, ὅπως καὶ οἱ γέροντες ἀπὸ τοὺς νέους. Ἡξευρε προσέτι ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπάρχουν φυλακαὶ ὀνομαζόμεναι workhouses, ἡ οἰκο ἐργασίας, ἐντός τῶν ὁποίων κλειόνται οἱ πτωχοί. Εἰς τὴν σκῆψιν ταύτην ἡ καρδία της ἐπαυσε νὰ κτυπᾷ. Ἐν τῇ σκιερᾷ δὲ αἰθούτῃ ἄλλο τι δὲν ἐβλεπε πλὴν τῆς σοβαρᾶς μορφῆς τοῦ Φιλίππου Κάρεϋ.

— Ἄχ, ἀγάπη μου, τῇ εἶπε χαμηλοφῶνως ὁ πάππος της, νὰ ὁ ἀφέντης που ἐκτύπησες ἄνωγ' ἔς τ' ἄλογό του. Σὺ μὰς κατέστρεψες μὲ τὸν ἀνοικονόμητο χαρακτῆρά σου.

Ἡ Τζέμμα ἀκούσασα τὴν μομφὴν ταύτην ἐκυψὲ τὴν κεφαλὴν της καὶ ἐγένε κάτωχος· ἠσθάνετο ὅτι ὁ πάππος της εἶχε δίκαιον. Καθ' ὄλον τὸ διάστημα τοῦτο ὁ Βίνδος ἐκρατεῖτο ἐκ τῶν ἐνδυμάτων της καὶ ἐθρῆνει ὡς δυστυχὴς κυνάριον ζυλισθέν. Ἡ Τζέμμα ἐνόμισεν ὅτι τὰ πάντα περιστρέφοντο περὶ αὐτῆς καὶ ὅτι ἐμελλε νὰ παραφρονήσῃ.

[Ἐπεται συνέχεια]

A. K.

[Ἐκ τῶν τῆς Οὐίδα]

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ."

Ἡ παρατήρησις, ἀγαπητή μου Εὐδύχης θνητῆ, εἶνε διὰ τὸ καλὸν σου καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ σ' ἀρελήσῃ, Ἐγὼ ἐξακολουθῶ νὰ σ' ἀγαπῶ καὶ νὰ σε ἐκτιμῶ ὅπως καὶ πρότερον· ἡ δὲ ἀπόραξί σου τοῦ νὰ διαγωνισθῆς καὶ μετὰ τὴν αὐστηροτάτην ἐκείνην κρίσιν σὲ τιμᾷ. Σοὶ εὐχομαι ἐκ καρδίας νὰ φανῆς ἀξία τοῦ βραβείου εἰς προσεχῆ διαγωνισμὸν· ἔσο δὲ βεβαία ὅτι καὶ ἐγὼ θὰ χαρῶ μεγάλως διὰ τὴν εὐτυχίαν σου.

Ἄν ἐγκριθῇ καμμία ἐκ τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεών σου θὰ τὴν δημοσιεύσω εὐχαρίστως, *Λιότοσκηπὴ Δίμε*.

Βεβαίως μοι ἀρέσκει τὸ ψευδώνυμόν σου, *Μικρὸ Κεφαλλῆν*, καὶ καλὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὰν διαγωνισμὸν.

Εὐχαρίστησίς μου εἶνε νὰ ἀποκτῶ τόσον καλοῦ φίλου, ὅσον φαίνεσαι σὺ, *Αἴλιε Ἀριστιδῆ*. Ἄλλ' ἡμεῖς εἴμαθα φίλοι πρὶν γνωρισθῶμεν· ἀδελφον ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ σου, μὴ γράφεις, μὲ πῶσιν τρυφερότητα καὶ ἀγάπην ὁμιλεῖς πρὸς τοὺς μικροὺς σου ἑθρομητάς· συνεθούλευες, ἐδίδασκες, ἔτερπες καὶ τὸ καλλίτερον· ἔκαμες νὰ ἀμυλλῶνται οἱ φίλοι σου εἰς λύσεις πνευματικῶν ἀσκήσεων, εἰς συθέσεις παιδικῶν πνευμάτων κτλ. Γράφεις λοιπὸν ταχτικά διὰ νὰ σοῦ ἀπαντῶ εἰς τὴν Ἀλληλογραφίαν ἡ ὁποία τόσον σ' ἀρέσει.

Τὸ ψευδώνυμόν σου πολὺ κέλόν, *Ἰούλιε Κατσαρ*, περιμένω ταχέως καὶ ἄλλας εἰδήσεις σου.

Ἐκ τῶν τριῶν ψευδωνύμων προτιμῶ τὸ *Λεωνὴ Περιστερά*, καλὴ μου φίλε Α. Π.

Τὸ καίμενο τὸ κεφάλι τοῦ *Κυκνεῖου Ἀματος*! τὸ ἐπίσπε δυνατὴ εἴλη ὅσον νὰ λύσῃ τὸ παίγμιον ἐκεῖνο μὲ τοὺς κερσοὺς! Τώρα ὅμως ἐπάρσα, αἶ; Ἡξευρεῖς ὅμως τί με εὐχαρίστησε ἀπὸ ὄλην τὴν ἐπιστολήν σου; αὐτὴ ἡ φράσις: «νὰ ἰδῆς ποῦ ἔβγα καὶ ταχτικώτερος, διότι διὰ νὰ ἔχω καιρὸν νὰ λύω αἰνίγματα μελετῶ ἑνωρίτερον τὰ μαθημάτά μου.» Ἐγὼ!

Θέλει χ' ἐρωτήμα ὅτι σε βέχομαι εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς, φίλε μου *Παραγιώτῃ Κυραβία*· Ἐμπρός! δουλεῖά!

Ἐίματα γραμμένους εἰς τέσσαρα περιόδικά της Ἑλλάδος καὶ εἰς ἓνα γαλλικόν, ἀλλὰ ὅσον τερπνὴν εὐρίσκω τὴν ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ οὐδὲν ἄλλο κέρτικον τερπνότερον δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε πόσον ἀγαπῶ τὴν ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ. Αὐτὰ μοῦ γράφει ὁ φίλος μου *Ἀργυροῦς Πέλεκος*, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι μου θὰ πάρουν μὲ τὴν καρδίαν τῶν πλείων νὰ με συστήσουν εἰς τοὺς φίλους των. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπω ἕν εἰς ἑμὲ ἢ εἰς ἐκείνους θὰ κάρουν μεγαλειότεραν χάριν.

Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὰ ἔσθη, *Οὐράτιον Τόζον*. Οἱ τόμοι τοῦ βραβείου σου εἶνε ἔτοιμοι καὶ στείλε νὰ τοὺς παραλάβῃς ὅταν ἐπιθυμῆς.

Ἐπὶ τέλος· μ' ἐνθυμήθης, *Κυανόπεπλος Νόμψη* μετὰ τὰς ἐξετάσεις σου λοιπὸν ν' ἀρχίσῃ πάλιν μὲ ζωηρότητα νὰ λαμβάνῃς μέρος εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς.

Εὐχαριστῶ διὰ τοὺς πέντε νέους φίλους, ἀγαπητῆ μου *Σημαιοφόρε* (ἐν παρθῶ, τὸ ψευδώνυμόν σου, μοὶ ἀρέ-

σε) θα δὲ μοῦ γράψης διὰ τὰς ἐνεργείας σου μοῦ ἔκα-
 μαν ἐντύπωσιν. Ἐγὼ παραδέχομαι ὅτι γράψης καὶ το
 εὐρίσκω κατορθωτῶν, δημοσιεύω δὲ ὅλητας ἐκ τῆς ἐπιστο-
 λῆς σου γραμμῆς, διὰ τὸ ἴθου, καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι μου
 πᾶς σκέπτονται ὅσοι θέλουν πραγματικῶς τὸ καλὸν τῆς
 ΔΙΑΠΑΛΑΣΕΩΣ. Ὅταν ἀνέγνωσα εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ
 σου φύλλου τοῦ 1892 τὴν προτροπὴν σου πρὸς ἐγγραφὴν
 συνδρομητῶν, εἶπα μέσα μου: Ἐγὼ τώρα ποτὲ δὲν μου
 ἦλθεν ἡ ἰδέα νὰ συστήσω τὴν ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΝ εἰς τοὺς φίλους
 μου· τοὺς ἔλεγα πάντοτε εἰ καλὴ ποὺ εἶνε ἡ ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ
 μὰ δὲν τοὺς εἶπα ποτὲ μου: Πίνεσθε συνδρομηταί! Ὅταν
 λοιπὸν ἐδιάβασα τὴν ἐγγραφὴν, ἐπὶ τῆς κ' εὐρήκα τοὺς καλ-
 λιτέρους φίλους μου· εἰς τὸν ὅρομον ἐσυλλογίζομαι: τί
 τάχα, ἐντροπὴ εἶνε νὰ συστήσω τὴν ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΝ; εἶνε
 τμητὴ μάλιστα· καὶ ἔπειτα δὲ κάμω καλὸν εἰς τοὺς φί-
 λους μου· τὸ εὐρύω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μου· ὠμίλησα λοι-
 πὸν μετὰ τὴν καρδίᾳ μου, καὶ χωρὶς πολλὰς δυσκολίας σοῦ
 στέλλω πέντε νέους φίλους. Ἐγὼ θαρρῶ πᾶς ὁ καθένας
 ἔχει ἀπὸ δύο πιστούς φίλους ποὺ εἰσπαραί νὰ σοῦ τοὺς
 συστήσῃ· δὲν εἰσπαραί νὰ φαντασθῶ πᾶς εὐρίσκονται ἀγῶ-
 ρια ἢ κορίτσια ἔρημα, χωρὶς κανένα φίλον.»
 Ἡ φωτογραφία σου ἐλήφθη, Καλλιχα· ἐνοεῖται ὅτι ὁ
 ἐτάδελφός σου εἶνε δεκτός. Ἀς σταίη λοιπὸν τὰς Δύσεως
 καὶ ὅτι ἄλλα θέλει.
 Μάλιστα, νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ Γραφεῖόν μου ὅταν ἔλθῃς

εἰς Ἀθήνας, ἴσως τῆς Γραβιάς· καὶ ἐγὼ θὰ εὐχαριστη-
 θῶ νὰ γνωρισθῶμεν προσωπικῶς. Ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον
 διετρέξατε μὲ συνεκίνησε βαθυτάτα· δοξάζετε ὅλοι σας
 τὸν Θεὸν δι: ἐσώθητε.
 Ὅρθῃ εἶνε ἡ γνώμη σου, Ἐσθιτέ Ἀσπὴρ, δι: ἡ ἐρ-
 γασία ἐνδυναμῶναι τὸ σῶμα· καὶ δι: ἡ ἀργία τὸ κατα-
 στρέφει· τὸ ἄρτρον ὅταν ἐργάζεται λάμπει· ὅταν μὴν
 ἀκίνητον σκωριάζει.
 Σοῦ εὐχομαι ἐκ καρδίας περαστικά, καλὴ μου Λαρι-
 τῶν· φαντάζομαι τὴν χαρὰν ποὺ ἠσθάνθησ διὰ τὴν ἔλευσιν
 τοῦ κάππου σου.
 Δύνασαι νὰ ἠσυχῆσῃς ἐκ τῆς κυριευούσης σε ἰδέας,
 Λάρδε Βύρων· εἰς τὸ θερμόμετρον τῆς ἀγάπης μου οὐτε
 ἓνα βαθμὸν δὲν κατέβη· ἐργάσου διὰ τὰς ἐξετάσεις σου,
 ἐπιβίω δὲ δι: καὶ εἰς αὐτὰς δὲ δικαιοσύνη τὴν καλὴν ἰδέαν,
 τὴν ὁποῖαν ἔχω περὶ σοῦ.
 Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὸν νέον φίλον, Κῆμα τοῦ Πόντου.
 Βεβαίως πολὺ σε ἀγαπᾷ ὁ μεγαλειτέρός σου ἀδελφός· δοσε
 σοι ὑπεσχέθη δὲ τὴν σειράν τῶν τόμων τῆς ΔΙΑΠΑΛ-
 ΑΣΕΩΣ ἂν ἀριστέως εἰς δια τὰ μαθήματά σου. Αἰαν
 ἀπέπεινον εὐρίσκω καὶ τὸν ζήλόν σου, καὶ σοῦ εὐχομαι
 καλὴν ἐπιτυχίαν.
 Εὐχαριστῶς Ἐβρων, δύνασαι νὰ λάβῃς μέρος εἰς τὸν
 τριακοστὸν πρῶτον διαγωνισμόν.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 23 Ἰουνίου.

- 75. Λεξιλογίου. Τὸ πρῶτον γράμμα τι δηλοῖ; τὸ δεύτερον ἐπίσης; Τὸ τρίτον ἔσ' τὰ ἀκρωτήρια νὰ το ἀναλύσῃς. Τὸ σύνολόν μου παριστᾷ πρᾶγμα, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος διδάσκεται ἐνώσθ' εἰν παιδίον. Ἐστὴν δὲ τὸ Ἀβρόν Βίρωτος.
- 76. Συλλαβόγραφιας. Τὸ πρῶτον μου ἀντωνυμία, Τὸ δεύτερον ἀρνητικόν. Τὸ σύνολον δὲ νῆσοι μία, Πλὴν νῆσοι ἐκ τῶν Τουρκικῶν. Ἐστὴν δὲ τὸ Τίτιον τῶν Δούλων.
- 77. Στοιχεῖογραφίας. Εἶμαι θεὰ ἀγαπητὴ, πολλοὶ οἱ λατρευταί μου, Πολλοὶ οἱ μαρτυρήσαντες χάριν ἐμοῦ πιστοί. Δὲν μ' ἀγαπᾷ; Καὶ κεφαλὴν καὶ πόδι' ἀποκόψέ μου. Πᾶς; Θάυμα, .. Εἶμαι μέλος σου· δὲ ἐνοήσῃς. Ἐστὴν δὲ τὸ Χριστοκεντῶν Αἴλου.
- 78. Ῥόμβος. Τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἔσχατον ἢ Σαλαμίε κατέχει. Τὸ δεύτερον πᾶς ἄνθρωπος ἔσ' τὸ πρόσωπόν του ἔχει. Νῆσος εἶνε τὸ τρίτον μου πλησίον τῆς Ἀσίας. Τὸ ἔσχατόν μου μεταλλόν ἀλλὰ μικρῶς ἄλλας. Τὸ νεκρικόν δὲ κρέδδαν τὸ πέμπτον μου σημαίνει. Κι' ἀντωνυμία κρητικὴ διὰ τὸ ἔκτον μένει. Ἐστὴν δὲ τὸ Κενταύρου.
- 79. Πρόβλημα. Παιδίον ἐρωτηθὲν πῶσων ἐτῶν εἶνε ἀπεκρίθη: «Μετὰ ἑπτὰ ἔτη θὰ ἑορτάσω διὰ τετάρτην φορὰν τὰ γενέθλιά μου.» Πῶσων ἐτῶν ἦτο; Ἐστὴν δὲ τὸ Ἐσθιτέ Ἀσπὴρ.

- 80-81. Μεταμορφώσεις. α) Ὁ ὄρος διὰ πέντε μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ ἄρκτος. β) Ὁ λόγος διὰ τεσσάρων μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ ὄρος. Ἐστὴν δὲ τὸ Ἀλλίου Ἀριστείδου.
- 82. Παιγνίου. Ἐντὸς τῶν κάτωθι ἐννέα τετραγωνιδίων νὰ τοῦσιν οἱ ἐννέα μονοψήφιοι ἀριθμοὶ οὕτως ὅστε προστιθέμενοι ἀνά τρεῖς καὶ καθένας καὶ ὀριζοντίως καὶ διαγωνίως νὰ εἰδῶσιν ἄθροισμα 10.

- 83. Ἐνθεσις λέξεων. Διὰ τῶν κάτωθι γραμμάτων σχηματίσαν ῥητόν. ΑΞΘΙΚΜΟΡΥΥ Ἐστὴν δὲ τὸ Φιλοπάτριδος Ἰανου.
- 84-89. Μαγικὸν γράμμα. Δι' ἀνταλλαγῆς ἐνὸς γράμματος ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματι- σθῶσιν ἄλλαι τόσαι λέξεις. Χίος, Μάρκος, αἶνοι, κύριος, ἄλυτος, δορκάς. Ἐστὴν δὲ τὸ Ἀνακτολείου Μ Ζευγῆλη.
- 90. Γρίφος. Υἱοί, πῶς νεία εἶ | ε χιτῶν κρηκῆ ὄν. Ἐστὴν δὲ τὸ Ἀλλίου Ἀριστείδου.

ΚΑΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ J. GIRARDIN ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΝ ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
 ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
 [Συνέχεια· ἴδε σελίδα 65]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΤΟ ΟΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΠΟΛΥΚΑΛΑ ΚΑΙ Η ΑΡΘΡΙΤΙΣ ΤΟΥ

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἡ κυρία Πολυκαλᾶ ἐκλείδωσε τὴν φιάλην τοῦ κονιάκ εἰς ἓν ἐρμάριον ἀπυρροφον, τοῦ ὁποῖου τὴν κλειδα, μαζὶ μὲ ἄλλας πολλὰς ἐκρυψεν εἰς τὸ θυλάκιόν της. Εἰς τὰ πα- ρατηρήσεις, τὰς ὁποίας τῇ ἔκαμεν ὁ ὀπλοδιδά- σκαλος, ἐκείνη ἀπήντησεν δι: μέχρι νεωτέρας δια- ταγῆς τὸ κονιάκ ἦτο ἀπηγορευμένον καὶ δι: δὲν εἶχε νὰ πῆ οὔτε κῆμπο!

«Ὅτε κῆμπο! μὰ! γιατί; λιγάκι δὲν θὰ μου ἔκανε κα- κό» εἶπε μὲ δι- σταγμὸν ὁ κύ- ριος Πολυκα- λᾶς.

«Καθόλου ὅσφ' ἴγιο καὶ ἂν πῆς, γιὰ σένα τώρα εἶνε πολὺ. Δὲν βλέ- πεις πᾶς σέρ- νεις τὸ δεξί σου τὸ ποδάρι; Δὲν θάρρησῃ, μού φαίνεται, νὰ σε πιάσῃ ἀρθρίτις.

— Δές; » εἶπεν ὁ ὀπλο- διδάσκαλος παρατηρῶν μὲ θλιβαρὸν ὄμμα τὸν κατη- γορούμενον πόδα.

« Λέω μόνον; εἶμαι τόσφ βεβία!

— Ναί, ἀλλά...

— Δὲν ἔχει ἀλλά, ὅταν ἐγὼ λέγω δι: εἶμαι βεβαία γιὰ ἓνα πρᾶγμα. Ἐλα, ἔλα, ἀγαπητέ μου, πρέπει νὰ ἦσαι λογικὸς καὶ φρόνιμος.» Χωρὶς ἄλλην λέξιν ὁ κ. Πολυκαλᾶς προσεπά- θησε νὰ κάμῃ ὀλίγα βήματα διὰ ν' ἀποδείξῃ εἰς τὴν σύζυγόν του ἐμπράκτως πόσον ἄδικον εἶχε φοβουμένη τὴν ἀρθρίτιδα. Ἀλλὰ τὸ πείραμ' ἀπέ- τυχεν οἰκτρῶς καὶ ὁ γέρον ἐπανεκάθησε μὲ μορ- φασμὸν πόνου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τον ἐξηνάγασε νὰ φανῇ λογικώτερος καὶ νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν σύζυ- γόν του:

«Καὶ πάλι ἔχεις δίκαιον ἐσύ. Μὰ καὶ ποτε, δὲν μου λές, καὶ ποτε ἔχεις ἄδικο;»

ΕΤΟΣ 14^{ον} — ΤΡΥΧΟΣ 6^{ον}.

Ἐνθαρρυνθεῖσα ἀπὸ τὴν πρῶτην αὐτὴν ἐπιτυχίαν ἡ κυρία Πολυκαλᾶ προέβη καὶ εἰς ἄλλα μέτρα. Εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρθριτικοῦ προσέθεσεν ὕδωρ, τὸν ἐ- στέργησε δὲ καὶ τοῦ καφέ, τὸν ὁποῖον συνέθιζε μετὰ τὸ γεῦμα.

Μὲ ὅλας ὁμῶς τὰς προφυλάξεις αὐτὰς ἡ προ- σβολὴ τῆς ἀρθρίτιδος δὲν ἤργησε νὰ ἔλθῃ καὶ καλὴ προσβολὴ μάλιστα, ἂν ἠμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν περὶ ἀρθρίτιδος δι: ἦτο καλὴ. Τότε ἡ κυρία Πολυκαλᾶ ἐνεθρόνισα τὸν ἀγαπητόν της σύζυγον εἰς μίαν με- γάλην πολυθρόναν μὲ κροούλια καὶ τοῦ ἐτίλιξε μὲ φανέλαν ζεστὴν τὸ κάτω μέρος τοῦ ποδός, τὸ ὁποῖον ἐκράτει διαρ- κῶς ἐξηκλω- μένον ἐπάνω εἰς ἓν σκαμνίον ἀ- ναπαυτικόν. Δὲν πιστεῶν νὰ ὑ- πῆρχεν εἰς ὅλην τὴν πόλιν καὶ τὴν περιχώρον ἀρθριτικὸς μὲ τόσην περιποι- ῆσιν. Ὀλίγον ἠσθάνετο τοὺς πόνους ὁ αθε- νῆς μας. Τὸν περισσότερον καιρὸν ἦτο εὐ- θυμος. Καὶ πᾶς

« Η ΚΥΡΙΑ ΠΟΛΥΚΑΛΑ ΕΚΑΙΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΦΙΑΛΗΝ ΤΟΥ ΚΟΝΙΑΚ »

νὰ μὴν εἶνε μὲ μίαν τόσφ καλὴν καὶ περιποιη- τικὴν σύζυγον καὶ μὲ τόσφ πολλὰς καὶ ποικίλας διασκεδάσεις;

Τὸ πρῶτ', παραδείγματος χάριν, ἐνώσθ' ἡ σύζυ- γός του εἰσγύριζε τὸ σπιτί, ἐκεῖνος ἔμεναν ἠσυχά- ζον ὡς καλὸς ἐρημίτης, εἰς μίαν γωνίαν τοῦ γω- στοῦ μὲς τριγωνικοῦ θαλάμου, ἀναγινώσκων τὴν ἐφημερίδα του χωρὶς νὰ ἐνοχλῆται ἀπὸ τὸν θύρ- ον τῆς ὁδοῦ. Ἀφ' οὗ ἐτελείωνε τὸ πύργισμα, ἡ σύζυγός του τὸν ἐκυλοῦσεν εἰς τὴν τραπεζαρίαν καὶ τὸν ἐτοποθεῖται πλησίον τοῦ παραθύρου διὰ νὰ βλέπῃ τοὺς διαβάτας. — ἐνασχόληται, καθὼς ἠξέμερε, πολὺ διασκεδαστικὴ διὰ τοὺς ἀέργους. Ὅταν ὁ καιρὸς ἦτο καλὸς τὸ παράθυρον ἔμενον ἀνοικτὸν καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι διερχόμενοι ἐσταματοῦσαν ἐκεῖ εὐχαρίστως νὰ συνομιλήσουν ἐπ' ὀλίγον μὲ τὸν φίλον ασθενῆ. Ἐπιστρέφουσα ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν ἢ ἀπὸ τὴν

ΤΟΜΟΣ 21^{ος} — 6

ἀγορὰν ἢ κυρία Πολυκαλᾶ ἔφερον ἕνα σωρὸν νέα, τὰ ὁποῖα ἐπὶ ὄρας συνεζήτει καὶ ἐσχολίαζε μὲ τὸν σύζυγόν της, μέχρις οὐ ἤρχετο καὶ κανένα ἀπὸ τὰ παιδιὰ, ὅπως ὁ κ. Πολυκαλᾶς ὠνόμαζε φιλοστέρως τοὺς παλαιούς του μαθητάς. Ἀπὸ τὰ παιδιὰ αὐτὰ τὰ περισσότερα ἀνήκον εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν. Ἄλλ' ὁ κ. Πολυκαλᾶς, ἂν καὶ ἤκιστα ἀριστοκρατικός, ἦτο τόσο καλὸς ἄνθρωπος, ὥστε μετ' εὐχαριστήσεως τὸν ἐπανέβλεπον οἱ μαθηταὶ του, καὶ ἤρχοντο ἀνὰ δύο καὶ ἀνὰ τρεῖς πολλάκις νὰ κάμουν συντροφιὰ εἰς τὸν ἀσθενῆ καὶ νὰ του εἶπουν τὰ νέα τοῦ κόσμου διὰ τὰ ὁποῖα ἐτρελαίνοτο.

Ἐν τούτοις τὸ ὀπλοδιδασκαλεῖον δὲν ἐκλείσθη διαρκούσης τῆς ἀσθενείας τοῦ ὀπλοδιδασκάλου. Τὰς παραδόσεις ἐκεῖ ἐξήκολούθει ὁ ἀριστος τῶν μαθητῶν του, ὁ κύριος Γεώργιος Θωμᾶς, ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ φιλάτου μας δικαστικοῦ κλητῆρος. Μετὰ διαφόρους ἀτυχεῖς ἀποπειρὰς εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα, ὁ νέος αὐτός, ὁ ὁποῖος εἶχε μὲν πολλὴν θέλησιν ἀλλὰ ὀλίγον νοῦν, ἐγίνε πάλιν ὑπάλληλος τοῦ πατρὸς του, δηλαδὴ ἀντιγραφεύς. Ἡ φύσις ἐπροθυμοποιήθη, φαίνεται, νὰ τον προικίσῃ μὲ ὅ,τι τῷ ἦτο περιττόν, διὰ νὰ τον στερήσῃ σκληρῶς ἀπὸ ὅ,τι τῷ ἦτο ἀναγκαῖον. Ὁραῖος νέος, καλοκαμωμένος, ἀλλ' ἀδέξιος εἰς ἄκρον καὶ ἀκατάστατος, εἰς ἕν μόνον ἔδειξε κάποιαν δεξιότητα καὶ προκοπὴν: εἰς τὴν ξιφασκίαν. Παρὰ τοῦ κυρίου Πολυκαλᾶ, ἐξ ἀγνῆς πρὸς τὸν πατέρα του φιλίας, ἐδιδάχθη τὰ στοιχεῖα τῆς τέχνης, ταχέως δὲ ἀνεδείχθη ὁ ἀριστος τῶν μαθητῶν του καὶ ὁ πρῶτος τῶν ξιφομάχων τῆς πόλεως.

Κάθε φορὰν ποῦ προσεβάλλετο ἀπὸ τὴν ἀρθρίτιδα ὁ κ. Πολυκαλᾶς τὸν ἐμνηνοῦσε καὶ ὁ Γεώργιος ἐσπευθε προθύμως. Ἐκτός τοῦ ὅτι τῷ ἤρσε πολὺ καλλίτερα νὰ ξιφομαχῆ παρὰ νάντιγράφῃ, ἠγάπα ἐξ ἄλλου νὰ προσφέρῃ ὑπηρεσίας καὶ νὰ ὑποχρεῶν ὅσον ἠμποροῦσε τὸν παλαιόν του διδάσκαλον. «Δὲν κάνουμε βέβαια τίποτε.—ἔλεγεν ὁ κύρ Θωμᾶς μὲ τὸ ἀγαθὸν του μειδιάμα— ἀλλὰ ἡ καρδιά εἶνε καλὴ καὶ αὐτὸ φθάνει.»

Κατὰ τὰς ὄρας τοῦ μαθήματος ἐκυλοῦσαν τὸν κ. Πολυκαλᾶν εἰς τὴν αἰθούσαν τῆς ὀπλασκίας, διὰ νὰ κρίνῃ τὰ κτύπηματα. Εἶχεν ἀκόμη καὶ μίαν ἄλλην ἰδιότητα νὰ ὑπολογίζῃ μὲ τὸ ὠρολόγιόν του πόσα λεπτὰ τὰ ἄλλα ὠρολόγια τῆς οἰκίας ἐπήγαιναν ἐμπρὸς ἢ ὀπίσω. Τὸ ὠρολόγιον τοῦ τριγωνικοῦ θαλάμου, ἔξαφνὰ, ἐπήγαινε πάντοτε ὀπίσω τὸ ὠρολόγιον τῆς τραπεζαρίας ἐπήγαινε πάντοτε ἐμπρὸς· τὸ δὲ ὠρολόγιον τῆς αἰθούσης τῆς ὀπλασκίας ποτε ἐπήγαινε ὀπίσω καὶ ποτε ἐμπρὸς. Διὰ νὰ ἐξακριβῶν τὰς διαφορὰς ταύτας ὁ κ. Πολυκαλᾶς ἔβγαζε συχνὰ ἐκ τοῦ θαλακίου του ἕν παμπά-

λαιον, προκατακλυσμαῖον ὠρολόγιον, χονδρόν, — κρεμμύδαν ὠσστήν — καὶ τόσο σκληρόν εἰς τὸ ἀνοιγμα, ὥστε διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην, τὴν ἀπαιτοῦσαν καὶ δύναμιν καὶ δεξιότητα, ὁ κ. Πολυκαλᾶς μετεχειρίζετο μαχαίριδιον καὶ κατέβαλε τέχνην, τὴν ὁποῖαν καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ὠρολογοποιὸς θὰ ἐξήλαυε. Τὸ κολοσσαῖον τοῦτο κόσμημα δὲν ἐγνώρισε ποτὲ τὸν δεσμὸν τῆς ἀλύσεως ἢ τοῦλάχιστον ἀπλοῦ κορδονίου. Ἄλυσίδες καὶ στολιδία, μὲν ἔλεγεν ὁ κ. Πολυκαλᾶς. Αὐτὰ δὲν εἶνε παρὰ διὰ νὰ δείχνουν εἰς τοὺς λοιποῦτας ὅτι ὑπάρχει ρολοὶ μέσα ἕτην τσέπη! Χωρὶς ἀλυσίδαν λοιπὸν ὁ κ. Πολυκαλᾶς ἔβγαζεν ἀπὸ τὴν τσέπη του καὶ τὸ ἐφύλαττε πάλιν τὸ ὠρολόγιον αὐτὸ μὲ μεγάλην εὐκολίαν καὶ δεξιότητα. Συνέβαιεν ὁμως καμμίαν φορὰν τὸ νέον του γιλέκιον νὰ ἐχῃ εἰς ἄλλην θέσιν τὴν τσέπην καὶ ἐκεῖνος συνειθισμένος ἀπὸ τὸ παλαιόν, νὰ κάμνῃ κίνημα ἀδέξιον καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ὠρολόγιον νὰ πίπτῃ μετὰ κρότου ἐπὶ τοῦ πατώματος. Ἄν νομίζετε ὅτι τότε ἐσπούσε εἰς χίλια κομμάτια, ἢ τοῦλάχιστον ὅτι ἐσκαυδαλίζετο, ἀπατάσθε. Τὸ παράδοξον ὠρολόγιον ἀπεναντίας ἐπήγαινε πολὺ καλλίτερον ἀπὸ πρῶτα, ὕστερον ἀπὸ κάθε πέσιμον—ὅπως μεθ' ὑπερηφανείας παρετήρει ὁ κύριος του.

Ἐν τούτοις τὴν φορὰν αὐτὴν ἢ προσβολὴ τῆς ἀρθρίτιδος παρετεινετο πέραν τῶν συνήθων ὁρίων καὶ μεθ' ὅλας αὐτάς τὰς ἐνασχολήσεις ὁ ἀσθενὴς ἤρχισεν ὀλίγον νὰ πλῆττει. Μίαν ἡμέραν ἄρ' οὐ ἀνεγνώσε τὴν ἐφημερίδα του σιγά, σιγά, διὰ νὰ παρατείνῃ τὴν εὐχαρίστησιν, ἄρ' οὐ εὔρεν ὅτι τὸ ὠρολόγιον τοῦ Ἁγίου Παύλου ἐβράδυνε πέντε λεπτὰ ἄρ' οὐ ὠμολόγησεν ὅτι μ' ὄλον ὅτι ὁ καιρὸς ἦτο καλός, οἱ διαβάται ἦσαν ὀλίγοι, ἔμειναν ἐκεῖ παρὰ τὸ παράθυρον καὶ παρετήρει μελαγχολικῶς μίαν δωδεκάδα σπουργιτῶν οἱ ὁποῖα εἶχον κατέλθῃ καὶ ἔπαιζαν ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου τῆς ἐρήμου ὁδοῦ. Ἐξαφνὰ ἀφίει κραυγὴν ἐκπλήξεως:

«Μπᾶ ὁ κύριος Τακοῦμης! Ἰδὲς, καλὲ, πῶς ἄλλαξε ὁ καυμένος! πῶς ἀππρισε, καὶ τί μελαγχολικὸς ποῦ εἶνε! Μοῦ φαίνεται πῶς ἂν ἐξακολουθήσῃ ἔτσι...»

— Ὁ κακομοῖρην! ὑπέλαθεν ἡ κυρία Πολυκαλᾶ «ἔβγαλε κακὸ παιδί... Σπουδαῖε τὸσον καιρὸ ἔστὸ Παρίσι καὶ ἀκόμα δὲν μπορεῖ νὰ τελειώσῃ ὁ Σωτήρης του. Μοῦ εἶπαν πῶς ἔχει κακὰς συναναστροφὰς, ὅτι παίζει χαρτιά καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλας ἰστορίας, ποῦ δὲν εἶνε καθόλου εὐχάριστοι διὰ τοὺς γονεῖς.»

— Δὲν εἶχα ποτὲ καλὴν ἰδέαν γιὰ τὸ παιδί αὐτό. Ἐλεγε, ἀλήθεια, καμμιά φορὰ τόσο παράξενὰ πράγματα ποῦ δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια. Ἦτο ὁμως ἡπουλος. Γι' αὐτὸν μόλις τολμᾶ νὰ λέγω ὅτι ἦταν μαθητὴς μου. Ὅχι, γιατί δὲν

εἶχε καλὸ χέρι, ἀλλὰ γιατί μὲ ῥώτησε μιὰ ἡμέρα ἂν ἤξευρα κανένα κρυφὸ κτύπημα νὰ του δείξω διὰ νὰ τρυπήσῃ τὸν ἐχθρὸ του. Αὐτὰ τὰ πράγματα ἐμένα δὲν μ' ἀρέσουν, οὔτε ἐκεῖνοί ποῦ τὰ θέλουν. Καὶ εἶχε τόσο ἀπαισιο τὸ πρόσωπο τὴν ὄρα ποῦ μου ζητοῦσε τὸ κρυφὸ κτύπημα!»

Τὴν στιγμήν ἐκείνην ἤχησεν ὁ κωδωνίσκος τῆς θύρας.

«Κανένα ἀπὸ τὰ παιδιὰ θὰ εἶνε» εἶπεν ὁ κ. Πολυκαλᾶς περιχαρὴς ἐν ᾧ ἡ σύζυγός του ἠγάγρετο νανοῖξῃ.

Ἦτο παιδί πραγματικῶς, ὁ δειλὸς καὶ συνησταλμένος ἐκεῖνος νεανίσκος, τὸν ὁποῖον εἶδαμεν καὶ ἄλλην φορὰν ἀλλὰ δὲν εἶνε πλέον νεανίσκος· τὰ ἐννέα διαρρεῦσαντα ἔκτοτε ἔτη τὸν μετέβαλον εἰς νέον, ἀλλὰ χωρὶς νὰ μεταβάλουν καὶ τὸν χαρακτήρα του. Εἶχε καὶ αὐτὸς δοκιμάσῃ ἕως τώρα ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα, ἀλλὰ μὴ ἔχων κλίσιν εἰς κανὲν δὲν ἐπέτυχε. Καὶ ἐπειδὴ ἦτο πλοῦσιος, ἐτράπη εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀέρου, τὸ μόνον ἄλλως τε διὰ τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο γεννημένος...

«Ἐλπίζω ὅτι δὲν σας ἐνοχλᾷ» εἶπεν ὁ νέος χαιρετῶν μὲ πολλὴν εὐγένειαν.

«Ὡ καθόλου! ἀφῆστε τὸ καπέλο σας.»

— Καὶ τὸ πόδι πῶς πηγαίνει;

— Ὅλο τὰ ἴδια! Ἀφήστε καὶ τὸ μαστοῦνι σας.»

Ὁ νέος ἔκαμε κίνημα στενοχωρίας. Δὲν ἀπεχωρίζετο ποτὲ τῆς ράβδου του, τῆς ὁποίας συνείθισε νὰ λείγῃ τὸ μῆλον, διὰ νὰ του ἔρχεται καμμία ἰδέα ὅταν ὠμιλοῦσε...

«Θὰ πάρετε βέβαια τίποτε... κανένα ποτόν. Σᾶς ἀρέσει τὸ κονιάκ;»

Ὁ νέος ἀπήντησεν ὅτι τὴν ὄραν ἐκείνην δὲν ἠμποροῦσε νὰ πάρῃ τίποτε, ἀπολύτως τίποτε. Ἄλλ' ὁ ἀρθρικός τῷ ἐκλείσει τὸ μάτι μ' ἐκφραστικὸν τρόπον, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ δεχθῇ—καὶ εἶχε τὸν λόγον του.

Ὁ νέος, ὁ ὁποῖος ἐνόμισεν ὅτι ἡ ἀρθρίτις τοῦ κ. Πολυκαλᾶ εἶχε φθάσῃ εἰς τὸν ἐγκέφαλον καὶ ὅτι δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νάρνηθῃ τὴν χάριν εἰς ἕνα τρελόν, ἐδέχθη, καὶ ἡ κυρία Πολυκαλᾶ ἐσηκώθη νὰ φέρῃ τὸ κονιάκ. Ὁ νομιζόμενος τρελὸς ἔτριψε τὰς χεῖρας ὅταν εἶδε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς πανουργίας του· ἀλλ' ἐσκυθρώπασε πάλιν ὅταν εἶδεν ὅτι ἡ σύζυγός του ἔφερε μόνον ἕν ποτήριον.

«Κ' ἐμένα θὰ μάρψης ἔτσι μὲ τὴ μυρωδιά;» εἶπε μὲ παράπονον ἐν ᾧ ἐκείνη ἐξεπώματιζε τὴν φιάλην.

Καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ἐπισκέπτην, ὁ ὁποῖος παρετήρει τὸ κονιάκ μὲ ἦθος ἀναποφάσιτον.

«Πόσον εἶσθε σεῖς εὐτυχῆς!» τῷ εἶπε.

«Εὐτυχῆς, ναί!» ἀπήντησεν ἐκεῖνος κινῶν τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκπέμπων στεναγμὸν θρηνηδῆ.

«Τοῦλάχιστον δὲν ἔχετε ἀρθρίτιδα!» εἶπεν ὁ κ. Πολυκαλᾶς.

«Μήπως ἔχετε κανένα ἄλλον πόνο;» ἠρώτησεν ἡ κυρία.

Ὁ νέος ἐστέναζε χωρὶς νὰπαντήσῃ. Καὶ ἔφερε βραδέως τὸ ποτήριον εἰς τὰ χεῖλη, ὡς εἰ ἐπρόκειτο νὰ πῆ τὸ κώνειον, διὰ νὰ δώσῃ τέλος εἰς ζωὴν ἀθλῶν καὶ ἀνυπόφορον.

«Πρέπει νὰρχίσετε πάλιν ὀπλασκίαν» εἶπε μὲ αὐθεντικὸν τόνον ὁ κ. Πολυκαλᾶς. «Εἶνε τὸ μόνον...»

«Λέτε;

— Λέω καὶ πάρα λέω. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ σας ὠφελήσῃ εἰς ὅ,τι καὶ ἂν ἔχετε.

— Ἄ!»

Καὶ ἐξηκολούθησε νὰ πῆν, ἐν ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ του ὑπεράνω τοῦ χεῖλους τοῦ ποτηρίου ἐβλεπον τὸ λιθόστρωτον τῆς ὁδοῦ μὲ ἔκφρασιν ἀγριωπήν. Ἐξαίφνης ἀφῆκεν ἀποτόμως τὸ ποτήριον ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐθύθισεν ὄλον τὸ μῆλον τῆς ράβδου του μέσα εἰς τὸ στόμα διὰ νὰ μὴ κραυγᾶσῃ. Διήρχετο ἡ κυρία Εὐλαμπίδου μὲ τὴν Μαργαρίταν.

Οἱ σύζυγοι ἀντήλλαξαν πολλὰ βλέμματα συνειδήσεως, ἐν ᾧ μετ' ἀπορίας ἐβλεπον τὸν νέον ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐξαγάγῃ καὶ παρετήρει τὸ ὠρολόγιόν του χωρὶς νὰ ἤξευρῃ διατί;

Τὸ τοιοῦτον ὁ ὀπλοδιδάσκαλος τὸ ἐθεώρησεν ὡς πρόκλησιν. Ἀμέσως λοιπὸν φόρα κ' ἐκεῖνος τὴν κρεμμύδαν του, καὶ μὲ τὸ βλέμμα προσηλωμένον ἐπὶ τῆς πλακῆς περιμένει νὰ παύσῃ τὴν προσήλωσιν του ὁ νέος.

«Τί ὄρα λέει;» τὸν ἠρώτησε μετ' ὀλίγον μὲ ἦθος καθηγητοῦ αὐστηροῦ, βεβαίως ὅτι θὰ συλλάβῃ λανθανόμενον κακὸν μαθητὴν.

«Ἡ ὄρα εἶνε... εἶνε ἄ, τρεῖς καὶ μισή.»

— Τέσσαρες παρὰ εἰκοσιπέντε!» ἀνέκραξε θριαμβευτικῶς ὁ κ. Πολυκαλᾶς. «Πᾶτε πίσω πέντε λεπτὰ.»

— Μὲ συγχωρεῖτε, εἶνε χρονόμετρον...

— Τὸ χρονόμετρον σας, κύριέ μου, παῖε πίσω πέντε λεπτὰ. Ἀκούστε μένα ποῦ σας το λέγω!

— Ἐστω... Ἀλλὰ δὲν μου λέτε—καὶ ἡ φωνὴ του ἔτρεψε—εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ Δεσποινὶς Εὐλαμπίδου νυμφεύεται μὲ τὴν κ. Πίκον;

— Ναί» ἀπήντησεν ὁ ὀπλοδιδάσκαλος. «Ὁ κ. Πίκος δὲν ἔφερε μὲν δόλου νὰ κρατήσῃ τὸ ξίφος, πράγμα ποῦ δὲν τῷ βέβαια τὸ Πολυτεχνεῖο ὅπου ἐσπούδασε,—ἀλλὰ εἶνε πολὺ καθὼς πρέπει νέος, ἐργατικός, φρόνημος. Ἡ κυρία Εὐλαμπίδου δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ καλλίτεραν ἐκλογὴν γιὰ τὴν κόρην της.»

— Χαιρετε!» εἶπεν ὁ νέος ἐγεγρόμενος ἀποτόμως. «Πρέπει νὰ πηγαίνω... ναί, πρέπει νὰ πη-

γαίνω... Περσαστικά, κ. Πολυκαλά. Εὐχαριστῶ, κυρία, μὴ ἐνοχλήσθε γιὰ μένα.

Μολοντοῦτο ἡ κυρία ἠνωχλήθη καὶ τον προέ-
πειψε μέχρι τῆς ἐξωθύρας, ὅχι ματαίως, ἀφ' οὗ
ἐν τῇ ἀφαιρέσει τοῦ ὀ νέος ἐζήτει τὸ μῆλον τῆς
θύρας ἀπὸ τὸ μέρος τῶν στροφῶν.

«Πολὺ λίγο μυαλὸ πρέπει νὰ ἔχεις, φίλε μου»
εἶπε καθεαυτὴν ἡ κυρία Πολυκαλά, γιὰ νὰ πιστεύ-
σης διὰ μὴ πορῶσε ποτὲ ἡ κυρία Βύλαμπίδου νὰ σου
δώσῃ τὴν κόρην τῆς... ὅχι ἕνα, ἀλλὰ καὶ τρία
ἐκατομύρια ἂν εἶχες!»

Κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς κ. Πολυκαλά, ἡ ὁποία
μόλις διήρκεσεν ἐν λεπτόν, συνέβη γεγονός ἀξιο-
σημείωτον. Ὁ ἀρθρικός ἐσηκώθη γρήγορα, γρή-
γορα, καὶ ὅχι μὲ ὀλίγον πόνον, ἤρπασε τὴν φιάλην,
τὴν ἐξεπωμάτισε, ἔφερε τὸ στόμιόν εἰς τὰ χεῖλῃ
του, ἀνατρέπων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀφῆκε
τὴν φιάλην εἰς τὴν θέσιν τῆς καὶ ἐπανεκάθησεν εἰς
τὴν πολυθρόναν του μεθ' ὃ ἐξεναρδίσθη ἀπὸ τὰ
γέλια συλλογιζόμενος τὸ παιγνίδι ποῦ ἐπαίξεν εἰς
τὴν νοσοκόμον του. «Ὅταν ἐπανῆλθεν ἡ κ. Πολυ-
καλά, ἠκολούθησε στιγμὴ σιωπῆς ἀμηχάνου. Ὁ
ἀσθενὴς κατακόκκινος ἀπὸ τὰ γέλια καὶ ἀπὸ τὸ
ποτόν καὶ ἀπὸ τὸν πόνον, προσεπάθει εἰς μάστιγ
νὰ προσποιηθῇ ὕφος ἀθῶου. Ἐπὶ τέλους ἀπεφά-
σισε νὰ ὀμιλήσῃ.

«Λοιπὸν πῶς σου φαίνονται αὐτὰ;» ἠρώτησε.

«Μοῦ φαίνεται ὅτι πρὶν βγῶ ἀπὸ δῶ μέσα ἔ-
πρεπε νὰ κλειδώσω τὴν μοιτίλια.

—Τί γυναικα! πῶς τὰ καταλαβαίνει ὀλα!»
ὑπεψθύρισεν ὀ ἐνοχας, μὲ ἦθος τὸσφ μεγάλου καὶ
εἰλικρινοῦς θαυμασμοῦ, ὥστε ἡ σύζυγός του δὲν
ἠμπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΠΟΛΥΚΑΛΑΣ ΑΠΟΜΑΧΟΣ

Ἡ κυρία Εὐανθία, ἡ διδασκάλισσα τῆς οἰκογε-
νείας Εὐλαμπίδου εἶχεν ἐν' ἀδελφόν, τὸν κύριον
Πλάτωνα Ἐλευθερίου, — ἕνα γενεράτικον κόντο, ἰσχνό,
μὲ παράξενα φορέματα, — καθηγητὴν εἰς τὸ Λύ-
κειον. Τὸ ἔτος αὐτὸ ἀπεφάσισε νὰ φάσῃ τὴν θέσιν
του καὶ νὰνοῖξῃ μαζὶ μὲ τὴν ἀδελφὴν του Ἰδιωτι-
κὸν Ἐκπαιδευτήριον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἀνα-
τροφὴ Οἰκογενειακῆ.

Εἰς τοῦτο, χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς κυρίας
Εὐανθίας, ἀπεφασίσθη νὰ καταταχθῇ καὶ ὀ Γιαν-
νάκης, πρῶγμα τὸ ὅπολον ἐθεωρήθη ὕφ' ὀλων ὡς
ἐξασφαλίζον τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως. Διότι
ὀ περισσότεροι καὶ καλλίτεροι γονεῖς δὲν ἐδίετταν
νὰ ἐμπιστευθῶσι τὰ τέκνα των εἰς τὸν διδάσκαλον
εἰς τὸν ὀποῖον ἐναπιστεύετο τὸ ἰδικόν τῆς ἡ κυρία
Εὐλαμπίδου, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας τὸ Λύκειον
Ἐλευθερίου — ὀπως τὸ ἀπεκάλασε περιφρο-

νητικῶς ὀ Διευθυντῆς τοῦ ἄλλου ἐν τῇ πόλει ὑπάρ-
χοντος — ἠνοίγε τὰς πύλας του, ἡ κάλλιον τὴν
θύραν του εἰς τὴν μῆλλον ἐκλεκτὴν νεολαίαν.

Ἐν τούτοις ἡ ἀρθρικός τοῦ κ. Πολυκαλά ἐξηκο-
λούθει. Ἡλλαξε μὲν θέσεις ἐπὶ τοῦ σώματός του,
προσβάλλουσα ποτὲ τὸ γόνατον, ποτὲ τὸν δάκτυλον
τοῦ ποδός, ποτὲ τὸν βραχίονα, ἀλλὰ δὲν ἐννοοῦσε
καθόλου νὰ τον ἀφήσῃ. Εὐρέθη, φαίνεται, τὸσφ καλὰ
εἰς ἐκεῖνο τὸ σῶμα καὶ τὸ ἠγάπησε τὸσφ!

Τότε ἐπῆλθεν εἰς τὸν γοῦν τῆς κυρίας Πολυκαλά
ἡ εὐτυχὴς ἰδέα τῆς ἐξοχῆς, τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ἀέρος.

«Τί ἀνόητος ποῦ εἶμεθα! Ἐπρεπε τὸσον καιρὸ
νὰ πᾶμε ἔς τὸ κτηματάκι μας καὶ μοι φαίνεται ὅτι
δὲν πρέπει νὰ χάσομε περισσότερο. Αὐτὸ θὰ σου
κάμῃ πολὺ μεγάλο καλὸ θὰ σκάβῃς τὸ περιβόλι,
θὰ φυτεύῃς, θὰ κλαδεύῃς θὰ ἔχομεν τὰς ὀρνιθῆς
μας, θὰ τρώμε γαλατερά καὶ αὐγὰ φρέσκα. Τί ὀ-
ραῖα ποῦ θὰ εἶνε.

— Ναι! ἀλλά...

— Ἀλλὰ τί;

— Ἀλλὰ τί θὰ γίνουν ὀ μαθητὰι μου, ὀταν τὸ
Σχολεῖο κλείσῃ;»

Ἐλύθη εὐκόλως καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ὁ Γεῶρ-
γος θὰ ἐδίεθε μαθήματα διὰ λογαριασμόν του. Τὰ
καίμενο τὸ παιδὶ δὲν ἠμποροῦσε γὰ κάμῃ ἄλλο ἔρ-
γον καὶ μ' αὐτὸ θὰνεκούριζε ὀλίγον καὶ τὴν οἰκο-
γένειάν του, ἡ ὀποία εἶχε τὸσα βάρη.

«Σκέπτομαι ὀμως καὶ ἕνα ἄλλο πρᾶγμα» εἶπεν
ἡ κυρία Πολυκαλά. «Τοῦ χρόνου ὀ Γεῶργος τραβάει
τὸν κλῆρό του. Ἐὰν θὰ ἐξακολουθῶσε νὰ εἶνε βάρ-
ος εἰς τὴν οἰκογένειάν του, καλλίτερα θὰ ἦτο νὰ
πάγῃ μὲ τὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ στρατό. Ἀλλὰ
τώρα ποῦ του δίδομε σειρά, οὔτε γι' αὐτόν, οὔτε γιὰ
μᾶς εἶνε καλὸ νὰ φύγῃ. Τί λές; Κάτι πρέπει νὰ
γίνῃ.

— Σὰν τί;» ἠρώτησεν ὀ κ. Πολυκαλάς.

«Νά, αὐτὸ τὸ σπῆτι θὰ ἐγκαταστήσωμε τὴν
οἰκογένειαν τοῦ κύρ Θωμά. Πλησιάζει τὸ τέλος τοῦ
ἐνοικίου των καὶ καθὼς θέλουν νὰ τοὺς τὸ αὐξή-
σουν, θὰ ζητήσουν βέβαια σπῆτι. Φέτος εἶνε ἀκρι-
βεια παντοῦ καὶ τὰ νοίκια ὕψωμένα. Ἀλλὰ ἐμεῖς
βέβαια δὲν θὰ κερδοσκοπήσωμεν. Θὰ τοὺς ἀφήσω-
μεν τὸ σπῆτι μας εἰς τὴν ἰδια τιμῇ ποῦ πληρόνου
ἔς ἐκεῖνο ποῦ κάθουναί τῶρα. Τί λές;

— Λέγω ὅτι ἔχεις δίκαιο, ὀπως πάντοτε. Ἀλλὰ
δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς μ' αὐτὸ τὸν τρόπο
θὰ γλυτώσῃς ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸ τὸν Γεῶργο!

— Δὲν εἶνε δὰ καὶ τὸσφ δύσκολο τὸ πρᾶγμα!»
εἶπε μειδιῶσα ἡ κυρία Πολυκαλά. «Πρέπει νὰ πλη-
ρώσῃ ἕνα ἀντικαταστάτην...

— Χωρὶς πεντάρα;

— Ἄν δὲν ἔχῃ ἐκεῖνος ἔχομεν ἔμεψ. Καὶ ἔς τὸ
ὑστερο-ὑστερο εἰμποροῦμε νὰ δανεισοῦμε τὸ ποσόν

ποῦ μας χρειάζεται. Δόξα τῷ Θεῷ ἔχομε τὸσας
ἐγγυήσεις. Εἰμποροῦμε νὰ ὑποθηκεύσομε τὸ σπῆτι
αὐτὸ καὶ τὸ κτηματάκι μας ἔξω... Ἐλα, ἔλα
μὴ διστάσῃς. Πρέπει νὰ ἐξαγοράσωμε τὸ Γεῶργο
καὶ αὐτὸ εἰς τὸ μόνον μέσον. Ἐκτός ἂν ἐξύρης
σὺ κανὲν ἄλλο.»

Ὁ κ. Πολυκαλάς ἐμεινεν ὀλίγον συλλογισμέ-
νος. Αἱ λέξεις δὰ νειον καὶ ὑποθήκη καὶ τῷ
ἐκαμῆν κακὴν ἐντύπωσιν, χωρὶς νὰ ἤξεύρη διατί.
Ἀλλὰ μὴ ἐξευρίσκων ἄλλο μέσον σωτηρίας, ὀμο-
λόγησεν ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς συζύγου του προταθὲν ἦτο
τὸ καλλίτερον καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ κάμουν γρή-
γορα.

«Μὴ βιάζεσαι! ἔχομε καιρὸ. Ἄφησε πρῶτα
νὰ γιὰτρευθῆς.» εἶπεν ἡ κυρία Πολυκαλά.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦλθε καὶ ὀ μπάρμπα Γιάν-
νης εἰς τὸν ὀποῖον οἱ σύζυγοι ἀνεκοίνωσαν τὰ περι-
ἐξοχῆς σχέδια των.

«Ἄ τί ὀραῖα!» ἐφώνησεν ἐκεῖνος τρίβων τὰς
χεῖρας. «Τί εὐχάριστον πρᾶγμα! «Πόσα ζῶα θὰ
ἔχῃ» ἐκεῖ!»

Καὶ ἀπηρίθμησε τὰ ζῶα τὰ ὀποῖα θὰ εἶχαν εἰς
τὴν ἐξοχὴν.

«Ἐγὼ, ἐξηκολούθησεν, εἶμαι σὰν τὴν ἀνεψία
μου. Ἀγαπῶ πολὺ τὰ ζῶα ἂν καὶ ποτὲ μου δὲν
μῶρεσα νὰ ἔχω... πῶς;... ἐκετός ἂν τα ἐβαζα
ἔστὴ βαλίττα μου...»

Ὁ κ. Πολυκαλάς ἐγέλασε διὰ τὴν εὐφυλογίαν
τοῦ ἀπομάχου.

«Θὰ ἔχετε βέβαια καὶ μελίτσια ἐκεῖ κάτω!»
εἶπεν ὀ μπάρμπα Γιάννης.

Δὲν εἶχαν φροντίσῃ ἀκόμη, ἀλλὰ θὰ ἐφρόντιζαν
καὶ διὰ μελίτσια.

«Τότε λοιπὸν μπορεῖτε νὰ πῆτε ὅτι θὰ εἶσθε εἰς
τὸν ἐπίγειον παράδεισον καὶ σὰς ὑπόσχομαι νὰ με
βλέπετε ἐκεῖ κάτω πειὸ συχνὰ ἀφ' ὀ, τι φαντάζεσθε.

— Ὄ, γιὰ ἄνετα ἡμῶν βέβαιος ὅτι δὲν θὰ με
λησημονήσῃς. Ἀλλὰ οἱ ἄλλοι;

— Ποῖοι ἄλλοι;

— Τὰ παιδιὰ...

— Τὰ παιδιὰ; Ἄ, ναι! τὰ παιδιὰ. Ἄμ'
αὐτὰ ἔχουν γερὰ πόδια καὶ θὰ ἔρχωνται εὐκολώ-
τατα. Ὄσφ γιὰ ἐκεῖνὰ ποῦ θὰ βρῖσκουν μακρυνὸ
τὸ δρόμο γιὰ νὰ ἔλθουν νὰ σφίξουν τὸ χεῖρ τοῦ
παλαιοῦ των δασκάλου, ὀ! ἐκεῖνα μὴν τα λογαριά-
ζεις. Δὲν ἀξίζουν τὸ κόπο. Αὐτὴ τούλάχιστον εἶνε
ἡ γνώμη μου!»

Τότε ὀ κ. Πολυκαλάς παρεκάλεσε τὴν σύζυγόν
του νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς διδασκαλίας,
διὰ νὰ εἰμπορέσῃ ἐκεῖ ὀ μπάρμπα Γιάννης; νὰ κα-
πνίσῃ τὴν πίπαν του. Ὁ μπάρμπα Γιάννης ἐζή-
τησε τὴν ἄδειαν νὰ κολίσῃ μόνος τὴν πολυ-
θρόναν τοῦ φίλου του, ἀλλ' αὐτός ἠρνήθη. Μόνον

ἡ σύζυγός του ἠμποροῦσε νὰ τον μετακινήσῃ χωρὶς
νὰ τον πονέσῃ.

Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς διδασκαλίας ὀ ἀπόμαχος
λογαγός ἤραψε τὴν πίπαν του καὶ ἔκαμε τὸσον
καπνόν, ὀσος ἤρκει διὰ δύο. Ὁ ἀπόμαχος ὀπλαδι-
δάσκαλος εἰς τὸν ὀποῖον τὸ κάπνισμα ἦτο αὐστηρῶς
ἀπηγορευμένον, τὸν ἐβλεπε μακαριῶς καὶ ἠνοίγε
τοὺς ράβωνας διὰ νὰ εἰσπνεύσῃ ὀλίγον, ὡς λαί-
μαργος ὀσφραυνόμενος φαγητόν.

Συνωμίλησεν ἐκεῖ, ἐν ὀ ὀ μπάρμπα Γιάννης
ἐκάπνιζε καὶ ἡ κυρία Πολυκαλά ἐπλεκεν ἐπὶ ὀραν
πολλὴν. Δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον τρία φίλων
πλέον ἀφωσιωμένων καὶ εἰλικρινῶν. Ἀλλὰ καὶ αἱ
ἀγνώστραι ψυχαὶ ἔχουν τὰς μικράς των ἐπιφυλάξεις.
Οἱ σύζυγοι Πολυκαλά ἀπέκρυψαν ἐντελῶς ἀπὸ τὸν
φίλον των τὰ περι δανείου καὶ ὑποθήκης πρόσφατα
σχέδια καὶ μόνον ἀπὸ τὸν κύρ Θωμάν ἔμαθε βρα-
δύτερον τὴν ἰστορίαν, τὴν ὀποῖαν ὀ μπάρμπα Γιάν-
νης ἔσπευσε νὰ διηγηθῇ εἰς τὴν ἀνεψίαν του, ἐκλέ-
ξας μάλιστα τὴν στιγμὴν ποῦ ὀ Γιαννάκης ἦτο
παρών.

Ὁ δὲ Γιαννάκης, ἀφ' οὗ ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἠγά-
πησε — καὶ εἶδομεν πόσον θερμῶς — τὰ γάντια, τοὺς
μεταξωτοὺς λαίμοδετας, τὰ τυπωμένα ἐπισκεπτή-
ρια, τὰς χορευτικὰς συναναστροφὰς, τὰ λουστρίνια,
τοὺς κομφοὺς καθαλιέρους, καὶ τὰς κομψὰς χρευ-
τριάς, ἤρχισε βαθμῶδον νὰ τα βαρύνεται αὐτὰ καὶ
νὰ τα ἀηδιάζῃ. Ἐφοβεῖτο τὸσφ νὰ μὴ γίνῃ ἐγωῖ-
στής, ὥστε ἤρχισε νὰ ἐπαγρυπνῆ ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ
του μεθ' ὀσης ἐπιμελείας καὶ ὀ αὐστηρότερος δι-
δάσκαλος. Καὶ ἂν ἐλησημονεῖτο καμμίαν φορὰν, ἡ
Μάρθα εὐρίσκετο ἐκεῖ καὶ κατὰ τὴν συμφωνίαν των
ὕψωνε μίαν τὸν δείκτην τῆς χειρὸς τῆς με ἔλαφρὸν
ἦθος ἐπιπλήξεως, ὀ δὲ Γιαννάκης ἐκοκκίνιζε καὶ
τυνήρχετο ἀμέσως.

Τέλος πάντων, ὀπως δικαίως παρετήρη ὀ κομ-
φότατος ἐκεῖνος Μιχαῆλης Κοδράτος, ὀ φίλος του
Εὐλαμπίδης ἤρχισε νὰ γίνετα ὀλίγον τι σαχλοει-
δής. Ὄχι ὅτι ἡ ἐνδυμασία του ἦτο κακὴ ἢ παρη-
μελημένη — αὐτὸ δὰ ἔλειπε — ἀλλὰ δὲν εἶχε διόλου
τὴν ἰδέαν τῆς ἀληθινῆς φιλοκαλίας, τοῦ παριστυῦ
γούστου, αὐτὸ τὸ παιδί!

Ἐπειτα εἶχεν ἕνα σωρὸ προλήψεις, κάτι ἰδέες
παληῆς καὶ σκουριασμένες. Ἐλεγεν ἀκόμη ὀ
μπαμπᾶς καὶ ἡ μαμά, π. χ. ἀντὶ νὰ λέγῃ,
σάν ἄνθρωπος, ὀ πατέρα, ἡ μητέρα. Ἐ-
πειτα ἐσέβετο ὑπερβολικὰ κάτι ἄνθρώπους ἐκεῖ σὰν
τὸν μπάρμπα Γιάννην, τὴν κυρίαν Εὐανθίαν καὶ τὸν
κύριον Ἐλευθερίου τοὺς ὀποῖους ὀπῆκουε χωρὶς
ἀντιλογίαν! Ὄταν ἡ μητέρα του τῷ ἔλεγεν ὀχι!
τίποτε, κανὲν μέσον δὲν ἤξευρεν ἐκεῖνος, οὔτε κο-
λακείας οὔτε ἀπειλῆς, νὰ τὴν κάμῃ νὰ πῇ νὰ εἶ.
Ὄταν ὀ πατέρας του τῷ ἠρνεῖτο τίποτε δὲν ἐταλ-

μοῦσε νὰ συζητήσῃ μαζί του, ὅπως μὲ κανένα του συμμαθητὴν, καὶ νὰ του ἀποδείξῃ ὅτι δὲν εἶχε οὔτε τὸν κοινὸν νοῦν καὶ ὅτι ἦτο ὀπισθοδρομημένος. Καυμένη Γεωργιάδῃ, χίλια χρόνια νὰ ζήσῃ! Μὲ τί εὐμορφῶ τρόπο καὶ πειρακτικῶ ἔλεγε εἰς τὸν πατέρα του συχνά: «Ὁ πατέρας ποῦ ἔχω δὲν ἐννοεῖ λοιπὸν νὰ γίνῃ φρόνιμος καὶ λογικός. Θάναγκασθῶ νὰ τον ἀλλάξω!» Ποῖος πατέρας θὰ ἦτο ἱκανὸς, νάντισταθῇ εἰς τράπους τόσῳ θελκτικῶς; Ἄλλ' ὅ,τι ἤγγνε ἐντελῶς ὁ Γιαννάκης ἦτο τὸ νὰ βάζῃ σκάνδαλα μεταξὺ τοῦ πατρὸς του καὶ τῆς μητρὸς του καὶ νὰ ἐπωφελεῖται αὐτὸς ἐκ τῶν ἐρί-

δων των — διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει βεβαίως ὁ εἰς θά του ἐπέτρπε, ὅτι ὁ ἄλλος θὰ τὸ ἤνευτο. Δὲν ἀνεγίνωσκε τὰς ἐφημερίδας ἀλλ' ἐξηκολούθει νάναγινώσκῃ τὸν Ῥοβινσῶνα, τὸν Δὸν Κιχῶτην καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλα παμπάλαια παραμύθια, ποῦ ἐφαίνετο μάλιστα σὰν νὰ τα πιστεύῃ. Καλὸ παιδί, ἀγαθὸ κατὰ βάθος, ἀλλὰ πολὺ μικρὸ ἀκόμη, πολὺ εὐκόλοιστο, ἕναν αἰῶνα ὀπίσω!

Οὕτως ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Γιαννάκη ἡ κομψὴ νεολαία τοῦ τόπου διὰ στόματος τοῦ Μιχαῆλ Κοδράτου.

[Ἐπεται συνέχεια] ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
κατὰ παράκλησιν ἐκ τοῦ Galland
τοῦ J. GIRARDIN

ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ

Ὁ Βενιαμίν Φραγκλίνος εἶνε εἰς ἐκ τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι συντέλεσαν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐκπολίτισιν καὶ τὴν χειραφέτησιν τῆς Ἀμερικῆς. Ἐγεννήθη ἐν Βοστώνῃ τῷ 1707 ἐξ οἰκογενείας πολυαριθμοῦ καὶ πτωχῆς. Ὁ πατὴρ του ἦτο κατασκευαστὴς ἀλειμματοκηρίων, οἱ δ' ἀδελφοὶ του ἀπλοῖ ἐργάται ἐν τούτοις ὁ πατὴρ του, βλέπων τὴν ἐξαιρετικὴν τάσιν τὴν ὁποίαν ὁ Βενιαμίν εἰδείκνυε πρὸς τὰ γράμματα, ἀπεφάσισε νὰ τον κάμῃ κληρικὸν καὶ τον ἐστειλεν εἰς τὸ σχολεῖον. Μὴ δυνάμενος ὅμως νὰ πληρώσῃ τ' ἀπαιτούμενα διδάκτρα τὸν ἔβαλεν εἰς ἄλλο σχολεῖον ὅπου ἐμάθανε μόνον γραφὴν καὶ ἀριθμητικὴν. Ὁ Φραγκλίνος ἐμάθην ἐντὸς ὀλίγου νὰ γράφῃ ὠραία, εἰς τὴν ἀριθμητικὴν ὅμως δὲν εὐδοκίμησε. Ὅτε ἔγινε δεκά ἑτῶν ὁ πατὴρ του ἠθέλησε νὰ χρησιμοποίησῃ αὐτὸν εἰς τὸ ἐπάγγελμα του, ἀλλὰ τὸ παιδίον δὲν ἐπεθύμει τὴν ἐργασίαν ἐκείνην ἢ θέα τῆς θαλάσσης διήγειρεν εἰς αὐτὸ πόθους ταξειδίων, ἠθέλε νὰ γίνῃ ναυτικός εἶχε μάθῃ νὰ κολυμβᾶ καὶ νὰ διευθύνῃ λέμβους. Ὁ πατὴρ του θέλων νὰ καταπνίξῃ τὴν κλίσιν ταύτην τὸν ἔβαλεν ὡς μαθητευόμενον εἰς ἕνα μαχαίροποιόν, ἀλλ' ἠναγκάσθη πάλιν νὰ τον ἀποσύρῃ, βλέπων δὲ τὴν μεγάλην ἀγάπην του πρὸς τὴν σπουδὴν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν ἀπεφάσισε νὰ τον κάμῃ τυπογράφον. Ἐν ἐκ τῶν τέκνων του εἶχεν ἦδη τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, ἐποθετήθη λοιπὸν παρ' αὐτῷ τὸν δωδεκαετῆ Βενιαμίν, ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἐργασθῇ οὗτος ὡς ἀπλοῦς ἐργάτης μέχρι τοῦ εικοστοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἡλικίας του, καὶ μόνον τὸ τελευταῖον ἔτος νὰ λάβῃ μισθόν.

Ὁ Φραγκλίνος ἔγινε μετ' ὀλίγον ἐπιδειξιώτατος τεχνίτης εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἠγάπα, διότι τῷ εἶδεν εὐκαιρίαν ν' ἀναγινώσκῃ τὰ ἔργα τῶν μεγάλων ποιητῶν, τῶν μεγάλων ἱστορικῶν καὶ τῶν μεγάλων φιλοσόφων, τῶν ὁποίων τὸ μέγα πνεῦμα εἴλκυεν αὐτόν ἤρχισε καὶ αὐτὸς νὰ γράφῃ ἔργα μικρὰ τινε ἔργα, ἐν οἷς καὶ δύο ἄσματα περὶ τῶν περιπετειῶν τῶν ναυτῶν, τὰ ὁποῖα ὁ ἀδελφὸς του ἐτύπωσε καὶ ἔδωκε πρὸς πώλησιν. Τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν ἐπέτυχε πολὺ, ἢ ὁ ἐπιτυχία ἐκείνην νυχαιρίστησε πολὺ τὸ παιδίον ὁ πατὴρ του ὅμως ὅστις εἶχεν ἀρκετὴν μόρφωσιν, ἀπέδειξεν εἰς τὸν υἱόν του ὅτι οἱ στίχοι ἐκείνοι ἦσαν πολὺ ἄσχημοι.

Ὁ Βενιαμίν ἀπεφάσισε ν' ἀσχοληθῇ εἰς σπουδαιότερα πράγματα.

Ὁ ἀδελφὸς του ἦτο τυπογράφος μιᾶς τῶν δύο ἐφημερίδων αἱ ὁποῖαι ἐξεδίδοντο τότε εἰς τὴν Βοστώνην ὁ νεαρὸς Φραγκλίνος ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν ἐφημερίδα ταύτην ἄρθρα τινε ἀνυπόγραφα, τὰ ὁποῖα ἀνεγνώσθησαν μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον. Ἐπὶ τέλους ἔγινε γνωστὸν ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ συντάκτης τῶν ὅλοι τὸν ἐπήκουον, πλὴν τοῦ ἀδελφοῦ του ὅστις τὸν ἐζήλευε καὶ ἐφέρετο βαναύσως πρὸς αὐτόν ἢ διχογνωμία τῶν ἠῆξσε μετ' ὀλίγον, ὁ δὲ Βενιαμίν ἀπεχώρησεν ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ ἀδελφοῦ του. Οὗτος ὅμως τόσον τὸν διέβαλεν ἐν Βοστώνῃ ὥστε δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ εὕρῃ ἐργασίαν εἰς κανέν τυπογραφεῖον τῆς πόλεως ταύτης.

Ἀπεφάσισε νὰ ἀπέλθῃ τῆς πόλεως ταύτης χωρὶς νὰ εἴπῃ τίποτε εἰς κανένα. Ἐπεβίβάσθη ἐνὸς πλοίου, ἐπιτυχῶν δὲ εὐνοϊκὸν καιρὸν ἐφθα-

σε μετὰ τρεῖς ἡμέρας εἰς Νέαν Ὑόρκην, καὶ εὐρέθη οὕτω τριακόσια μίλλια μακρὰν τῆς πατρικῆς οἰκίας ἦτο τότε δεκαεπτὰ ἑτῶν, δὲν εἶχε τὸν ἐλάχιστον πόνον καὶ δὲν ἐγνώριζε ψυχὴν. Μὴ εὐρὸν ἐργασίαν ἐν Νέῃ Ὑόρκῃ ὑπῆγεν εἰς Φιλαδέλφειαν ὅπου ὑπῆρξεν εὐτυχέστερος. Ὁ διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας ἔλαβε ἐνδιαφέρον δι' αὐτόν καὶ ἐπρότεινε νὰ τον στείλῃ εἰς Λονδίον ὅπως προμηθευθῇ τὸ ὑλικὸν τοῦ τυπογραφείου, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ ἰδρῦσῃ.

Ὁ Φραγκλίνος ἐδέχθη, ἀλλὰ τὸ ταξειδίον τοῦτο τῷ ἐπροξένησε πολλὰς ἀνησυχίας, ὀλίγην ὅμως ὠφέλειαν ἐπειδὴ ὁ προστάτης του δὲν τῷ ἔδωκε τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς συντήρησιν του ἐν Λονδίῳ ἠναγκάσθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἕν τυπογραφεῖον ταχέως ἀπέκτησεν ἐν αὐτῷ ὑπόληψιν ἀγαθὴν, καὶ μεγάλην ἐκτίμησιν διὰ τὰς γνώσεις καὶ τον χαρακτῆρά του. Μετὰ τινε καιρὸν συλλέξας οικονομίας τινὰς, ἐπανῆλθεν εἰς Φιλαδέλφειαν, ὅπου συνεταιρισθεὶς μετὰ τινος ἑμοτέχου του, ἰδρυσεν τυπογραφεῖον. Ὁ φίλος τοῦ Φραγκλίνου κατέβαλε τὰ κεφάλαια, αὐτὸς δὲ τὴν ἐργασίαν του καὶ τὴν μεγάλην πείραν του.

Ἐργάζετο νυχθημερόν, ἠθέλε νὰ ἀποκτήσῃ περιουσίαν, πρὸ πάντων δὲ ὑπόληψιν καὶ τιμὴν ἢ μόνην του ψυχαγωγία συνίστατο εἰς τὸ νὰ προσκαλῇ ὅλους τοὺς λογίους τῆς ἐπαρχίας καὶ νὰ συνδιαλέγεται μετ' αὐτῶν περὶ πολιτικῆς ἢ φυσικῆς.

Μετ' ὀλίγον ὁ συνέταιρος τοῦ Φραγκλίνου ἀφῆκεν αὐτόν κύριον τοῦ τυπογραφείου ἢ περιουσία ἠῆξσε ταχέως, μετὰ τινὰ δὲ καιρὸν ὁ Φραγκλίνος ἐνυμφεῖται ἀγαθὴν καὶ ἐνάρετον γυναῖκα.

Ὁ Φραγκλίνος ἰδρυσεν ἐφημερίδα καὶ πολλὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ ἄλλα καταστήματα πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων γνώσεων εἰς τὸν λαόν τῷ 1732 ἤρχισε δημοσιεύειν τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ Ριχάρδου, ὅπου τὰς φρονίμους συμβουλὰς καὶ τὰς εὐγενεστέρας σκέψεις παρουσιάζει ὑπὸ μορφὴν πρωτότυπον εὐκόλως ἐντυπώνουσαν αὐτὰς εἰς τὸ πνεῦμα.

Τῷ 1736 ὁ Φραγκλίνος ἐξελέχθη βουλευτὴς εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῆς Πενσυλβανίας, μετὰ ἐν δ' ἔτος διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ ταχυδρομείου τῆς Φιλαδέλφειας.

Εἰς τὴν πόλιν ταύτην καὶ εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν ἐν γένει ἐφάνη πολὺ ὠφέλιμος ὄπλι-

σεν ἐν εἶδος ἐθνοφυλακῆς ὅπως τὴν ὑπερασπίσῃ κατὰ τῶν ἀπειλούντων αὐτὴν Ἰνδιάνων, ἐξηκολούθησε δὲ συγχρόνως νὰ ἰδρῦθῃ διάφορα φιλολογικὰ ἢ ἐπιστημονικὰ σωματεῖα, ἠσχολήθη ἰδίως εἰς μελέτας περὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ ἐφεύρα τὸ ἀλεξιμέθαρνον. Ἰδρυσεν ἐν μέγα ἐκπαιδευτήριον τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον ἠθικῶς ὑπεστήριξεν ἀλλὰ καὶ ὑλικῶς, πολλὰ δι' αὐτὸ δαπανήσας, καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐτι. Τὸ σχολεῖον ἐκείνο κατέστη σήμερον τὸ ἐθνικὸν ἐκπαιδευτήριον τῆς Φιλαδέλφειας. Συντέλεσε νὰ ἰδρῦθῃσι νοσοκομεῖα καὶ πτωχοκομεῖα. Τῷ 1757 ἐστάλη εἰς Λονδίον μὲ πολιτικὴν ἀποστολήν, διέμεινε ἐν αὐτῷ μέχρι τοῦ 1762, ἐσχέτισθη μὲ τοὺς σοφωτέρους ἀνδρας τῆς ἐποχῆς του καὶ ἐξελέχθη μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου καὶ ἄλλων εὐρωπαϊκῶν Ἀκαδημιῶν.

Ὅτε ἐξεργάγη ἐν Ἀμερικῇ ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμος τῷ 1775, ὁ Φραγκλίνος ἔλαβε λίαν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς γενναιοτέρας καὶ σπουδαιότερας ἀποφάσεις. Ἐν ᾧ εἰς τὸν Βασιγκτον ἀνετίθη ἡ ἀρχηγία τοῦ στρατοῦ, ὁ Φραγκλίνος ἐστάλη εἰς Εὐρώπην ὅπως ζητήσῃ τὴν βοήθειαν τῆς Γαλλίας κατὰ τῆς Ἀγγλίας. Ἀνεχώρησε τῷ 1776, ἐγένετο δὲ δεκτὸς ἐν Παρισίαις ὑπὸ τοῦ δούκῃ Λαροσφουκῶ, ὅστις τὸν εἶχε γνωρίσῃ ἐν Λονδίῳ καὶ ὅστις τὸν παρουσίασεν εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν τῶν Παρισίων καὶ τὴν αὐλήν. Οἱ ἀπλοῖ καὶ ἀξιοπρεπεῖς τρόποι, ἡ εὐγενὴς φυσιογνωμία καὶ ἡ ὠραία λευκὴ κόμη του ἐνεποίουν ἀρίστην ἐντύπωσιν. Κατῶρθωσε νὰ ἐμπνεύσῃ ἀληθῆ ἐνθουσιασμὸν ὑπὲρ τοῦ πρὸς ἀνεξαρτησίαν πολέμου τῆς Ἀμερικῆς.

Ὁ Λαφαγὲτ ἀνεχώρησε μετὰ πολλῶν ἐθελοντῶν ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ΙΔ', πισθεὶς ἀπὸ τὴν κοινὴν γνώμην ὑπέγραψε τῷ 1778 συμμαχίαν μετὰ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ὡς δυνάμειος ἀνεξαρτήτου τὸ αὐτὸ ἐπραξαν ἔπειτα καὶ ἡ Σουηδία καὶ ἡ Πρωσσία.

Ἡ Φραγκλίνος ἐπιτυχῶν τὸν σκοπὸν διὰ τοῦ ὁποῖου ἐξησφαλίετο ἡ ἀνεξαρτησία τῆς πατρίδος του, ἐμεινε ἀκόμη ἀρκετὰ ἔτη ἐν Γαλλίᾳ ὡς πρεσβευτὴς, κατόκει δὲ ἐν Πασσῇ ἐκαὶ συνέγραψε πολλὰ ἐκ τῶν ἔργων του καὶ ἔκαμε νέα φυσικὰ πειράματα. Συναντήσας τὸν Βολταίρον ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν παρουσίασε πρὸς αὐτόν τὸν ἔγγονόν του καὶ τον παρεκάλεσε νὰ τῷ δώσῃ τὴν ἐνδοξὸν του

εὐλογίαν. Ἡ Βολταίρος ἔθεσε τὰς ἰσχνὰς καὶ τρεμούσας χεῖράς του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ παιδίου καὶ ἐφώνησε :

— God and liberty! Θεὸς καὶ Ἐλευθερία! Αὐτὸ τὸ ἔμβλημα, εἶπε, ἀρμόζει εἰς τὸν ἔγγονόν του Φραγκλίνου. Οἱ δύο μεγάλοι ἄνδρες πρὶν ἀποχωρισθῶσιν ἐνηγκαλισθῆσαν ἀλλήλους ὑγροὺς ἔχοντες ἐκ συγκινήσεως τοὺς ὀφθαλμούς.

Ὁ Φραγκλίνος ἐξασθενήσας πολὺ ἐκ τοῦ γήρατος ἀπῆλθεν ἐκ τῆς Γαλλίας ὅπως ἐπανίδῃ τὴν ἀγαπητὴν του Ἀμερικὴν. Ὅτε ἐφθάσεν εἰς Φιλαδέλφειαν ὄλοι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως καὶ τῶν πέριξ ἐκ μεγάλης ἰαποστάσεως, ἔδραμον εἰς προὔπαντησίν του καὶ ἐχαιρέτισαν αὐτὸν ὡς τὸν ἐλευθερωτὴν τῆς πατρίδος.

Ἐξελέχθη δὲ εἰς πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, ἔπειτα ὁμοῦ

ἐν ἔτει 1788 ἠναγκάσθη ἐκ λόγων ὑγείας ν' ἀποσυρθῇ πάσης ὑποθέσεως. Ἐν τούτοις εὐρεν ἀρκετὴν δύναμιν ἀκόμη νὰ ἐργασθῇ πρὸς ἴδρυσιν πολλῶν ὠφελίμων ἰδρυμάτων. ἔγραψε κατὰ τῆς δουλεμπορίας, συνέγραψε τὰ ἀπομνημονεύματά του, ὅπου ὁ τίμιος καὶ ἐνδοξὸς βίος του ἐκτιλύσεται ὡς ὠραῖος ποταμὸς προχωρῶν ἡρέμα πρὸς τὸ τέρμα του.

Ὁ Φραγκλίνος ἀνέμενε τὸν θάνατον καρτερικῶς, ἐν μέσῳ τῶν ὠφελίμων ἔργων εἰς τὰ ὅποια συνεκέντρωσε τὰς δυνάμεις του κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου του. Ἀπέθανε τῇ 16 Ἀπριλίου 1790, ἐν ἡλικίᾳ ὀγδοήκοντα τεσσάρων ἐτῶν.

ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ

Ἡ διαθήκη του διὰ τῆς ὁποίας ἐκληροδοτεῖ μεγάλα ποσὰ πρὸς ἴδρυσιν φιλανθρωπικῶν ἔργων, ἐτελείωνε διὰ τῆς ἐξῆς φράσεως : « Ἀφίνω εἰς τὸν φίλον μου, τὸν φίλον τοῦ ἀνθρώπινου γένους, τὸν στρατηγὸν Βάσιγκτον, τὴν ἐξ ἀγριμηνέας ράβδον μου μετὰ τὴν ὁποίαν συνειθίζω νὰ περιπατῶ· ἐν ἡ ράβδος αὕτη ἦτο σκῆπτρον, θὰ τῷ ἤρμοζεν ἐπίσης. »

Ποῖος εὐγλωττος ἐπαινος εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις καὶ πόσον ἀξιθαύμαστοι ὑπῆρξαν οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες, ὁ Βάσιγκτον καὶ ὁ Φραγκλίνος! Ὅσα μείνωσιν ἀμφοτέροι αἰῶνιον παράδειγμα ἀφιλοκερδείας, τιμῆς καὶ φιλοπατρίας.

Πολλὰ ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ὁ Φραγκλίνος συνέταξεν ὁ ἴδιος τὸ ἐπιτύμβιόν του, διατηρούμενον μέχρι σήμερον ἐπὶ τοῦ τάφου του καὶ ἔχον ὡς ἐξῆς :

ΕΝΤΑΥΘΑ ΑΝΑΠΑΥΕΤΑΙ
ΠΑΡΑΔΟΘΕΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΚΛΗΚΑΣ
ΤΟ ΣΩΜΑ ΤΟΥ ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΥ
ΩΣ ΤΟ ΠΕΡΙΚΑΛΥΜΜΑ ΠΑΛΑΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΤΑ ΦΥΛΛΑ ΑΠΕΣΠΑΘΗΣΑΝ
ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΥΣΩΜΑ ΚΑΙ Ο ΤΙΤΛΟΣ ΕΞΗΦΑΝΙΣΘΗΣΑΝ
ΕΝ ΤΟΥΤΟΙΣ ΟΜΩΣ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΔΕΝ ΘΑ ΚΑΘΗ
ΔΙΟΥΤΙ ΘΑ ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗ
ΟΠΩΣ ΗΠΙΣΤΕΝ
ΕΙΣ ΝΕΑΝ ΚΑΙ ΚΑΛΙΤΕΡΑΝ ΕΚΔΟΣΙΝ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΜΕΝΗΝ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΗΝ
ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ.

Ὅτε ἐγνώσθη ὁ θάνατος τοῦ Φραγκλίνου βαθυτάτη θλίψις κατέλαβεν ὅλην τὴν Ἀμερικὴν. Ἐν Γαλλίᾳ δέ, ἅμα τῇ ἀγγελίᾳ τῆς εἰδήσεως ταύτης ἡ Ἐθνοσυνέλευσις διέταξε δεήμερον πένθος.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΣ

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΑΝΘΟΥΛΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Ὅποιος εἶνε καλός, ὅποιος ἔχει καλὴν καρδίαν, ἐκεῖνος ἔχει καὶ πολλοὺς φίλους, διότι ὄλοι τον ἀγαποῦν.

Θέλετε νὰ σας φέρω ἕνα παράδειγμα ;

Ἡ Ἀνθούλα εἶνε πολὺ, πολὺ καλὴ κόρη· τὴν ἀγαποῦν οἱ γονεῖς της, τὴν ἀγαποῦν οἱ συγγενεῖς της, τὴν ἀγαποῦν αἱ διδασκάλισαί της, τὴν ἀγαποῦν καὶ αἱ συμμαθήτριά της· τὴν ἀγαποῦν ὡς καὶ αὐτὰ τὰ ζῶα, τὰ ὅποια ἔχουν οἱ γονεῖς της εἰς τὸ ἐξοχικὸν σπίτι των εἰς τὰ Πατήσια.

Ὅταν πηγαίνῃ εἰς τὸν κήπον τὴν περιτρυγυρίζουν ὄλα ζωηρὰ καὶ πηδηκτὰ, τὰ ἀρνάκια μὲ τὸ κάτασπρο μαλλάκι των, ἡ πάπια μὲ τὰ παπάκια της, ἡ κόττα μὲ τὰ κοτόπουλά της. Ἡ γατούλα της τρέβεται εἰς τὸ πόδι της μὲ ἀγάπην καὶ ἡ Ἀνθούλα τὴν παίρνει ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ἀγκάλην της ὅπου ἔχει καὶ τὴν κοιλίαν της.

Καὶ τὸ μπε μπε τῶν μικρῶν ἀρνιῶν, τὸ πίπι πίπι τῶν παπιῶν, τὸ κλοῦ κλοῦ της κόττας καὶ τῶν μικρῶν της, τὸ νιάου νιάου της γατούλας, τῆς λέγουν ὄλα πῶς τὴν ἀγαποῦν, διότι εἶνε καλὴ.

Μόνη ἡ κοῦκλα δὲν λέγει τίποτε· ἡ καυμένη δὲν ἔμπορεῖ νὰ ὁμιλήσῃ· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι νοιώθει· ἴδετε τὴν πῶς εἶνε γυρισμένη πρὸς τὰ ἀρνιά, τὰ παπάκια καὶ τὰ κοτόπουλα ὡς νὰ τα εὐχαριστῇ διὰ τὴν ὠραίαν ὑποδοχὴν που κάμνουν εἰς τὴν κυρίαν της.

Δὲν ὑπάρχει καλλίτερον πρᾶγμα παρὰ νὰ εἶνε κανεὶς καλός καὶ νὰ τον ἀγαποῦν· πιστεύσατέ μοι, αὕτη εἶνε ἡ μεγαλειτέρα εὐτυχία εἰς τὸν κόσμον.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΤΩΝ ΜΗΛΩΝ

[Συνέχεια · ἴδε σελίδα 78]

Οἱ δικασταὶ συνδεδειγμένοι. Ὁ Φίλιππος Κάρευ δὲν ἔλεγε σχεδὸν τίποτε. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπεκράτει ἐν τοῖς ἀγροτικοῖς χωρίοις μεγάλη δυσπιστία κατὰ τῶν φερεοίκων καὶ ἀλητῶν. Αἰτία τῆς δυσπιστίας ταύτης ἦσαν πολυάριθμοι κλοπαί, διαπραττόμενοι εἰς ἀπομεμακρυσμένας ἐπαύσεις, τὰς ὁποίας ἀπέδιδον εἰς τυχοδιώκτας καὶ ἀθιγγάνους λόγος ἐπίσης ἐγίνετο περὶ διαρπαγῶν, τὰς ὁποίας τὰ αὐτὰ πρόσωπα ἐξετέλουν εἰς ὀρθιῶνας καὶ κήπους. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν δικαστῶν ὁ γέρον Νόννος καὶ τὰ δύο παιδιὰ ἦσαν ἀνωφελεῖς τυχοδιώκται, ὅχι ἐντελῶς ἀκίνδουνοι. Μετὰ τὴν συνδικασίαν, οἱ δικασταὶ ἀπεφάσισαν, ὁ μὲν γέρον, μὴ ἔχων ἀποδεδειγμένα μέσα συντηρήσεως, νὰ καταδικασθῆ εἰς ἐνὸς μηνὸς φυλάκισιν διὰ παράνομον ἐξάσκησιν τοῦ παιγνιδίου καὶ δι' ἀπάτην· ὁ δὲ Βίνδος καὶ ἡ Τζέμμα νὰ κλεισθῶσιν εἰς σωφρονιστικὰς φυλακάς.

Ὅτε ἡ Τζέμμα ἐνόησε τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν ἐξήγησεν εἰς τὸν γέροντα, συνέβη σκηνή, ὁμοίαν τῆς ὁποίας οὐδέποτε εἶχεν ἰδῆ τὸ ἀγγλικὸν δικαστήριον. Δάκρυα, φωναί, ἀπελπία ἀπερίγραπτος. Εἰς τοὺς κατοίκους τῶν ὀχθῶν τοῦ Δάρτ, ἀνθρώπους ψυχροὺς καὶ ἀπαθείς, ἡ σκηνὴ ἐφαίνετο ὅπως διόλου ἐκπληκτικῆ, ἐνόμιζον ὅτι πάππος καὶ ἐγγόνια παρεφρόνησαν διὰ μιᾶς, καὶ οἱ τρεῖς.

Ἐδέησε νὰ γίνῃ χρῆσις βίας ὅπως ἀποχωρισθῆ ἡ Τζέμμα ἀπὸ τὸν πάππον καὶ τὸν ἀδελφόν της. Τότε ἐξέτεινεν αὐτὴ τοὺς δύο γράνθους πρὸς τοὺς δικαστάς καὶ ἀποταθεῖσα εἰς τὸν Φίλιππον Κάρευ, τὸν ὁποῖον θεώρει αἰτίον ὄλης ἐκείνης τῆς συμφορᾶς, ἐφώνησε:

— Προχθὲς σ' ἔρραπισα. Σὲ ἄλλο, θὰ ἰδῆς, θὰ σου κάνω κάτι χειρότερο. Εἶσαι κακός, κακὸς ἄνθρωπος!

Ὁ ἀστυνομικὸς κλητὴρ τὴν ἤρπασε, μετὰ τραχύτητος, ἔθεσε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ στόματός της ὅπως τὴν ἀναγκάσῃ νὰ σιωπήσῃ καὶ τὴν ἔσυρε διὰ τῆς βίας.

— Ἀλήθεια! σὰς ἐκτύπησε αὐτὸ τὸ κακοκρίτισσο, Κάρευ; ἠρώτησε μετ' ἐκπλήξεως εἰς τῶν δικαστῶν.

Ὁ Κάρευ ἐμειδίασε.

— Ναί, εἶπε, ἀλλ' ἔπταια ἐγώ.

— Τότε λοιπὸν δὲν ἐννοῶ διατί μας παρακινεῖτε νὰ φανῶμεν ἐπιεικεῖς.

— Δὲν ἀρμύζει νὰ φανῆ κανεὶς αὐστηρὸς εἰς τὰ παιδιὰ, ἀπήντησεν ὁ Κάρευ, αὐτοὶ δὲ εἶνε καὶ οἱ τρεῖς παιδιὰ, παιδιὰ τοῦ ἡλίου· ἔχουν αἰσθήματα φλογερότερα ἀπὸ τὰ ἰδικά μας, καὶ λησμονοῦν γρηγορώτερα. Πολὺ καλλίτερα θὰ ἦτο νὰ τοῖς ἐδίδαμεν ὀλίγα χρήματα καὶ νὰ τοὺς ἐστέλλαμεν εἰς Νεάπολιν. Ἄλλ' ἡ γνώμη μου ἀπετέλει μειοψηφίαν. Ὁ γέρον μοι φαίνεται ἀβλαβής. Ἐπὶ τέλος δὲν εἶνε δὰ καὶ τόσον μέγα ἐγκλημα νὰ ζητῆ κανεὶς μίαν πεντάραν ἀπὸ ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους ὑπόσχεται ἅμαξα μὲ ἐξ ἄλογα.

Οἱ ἄλλοι ὅμως δικασταὶ εἶχον διάφορον γνώμην· ἐφρόνουν ὅτι ἡ φυλακὴ τῆς Δαρτμουθῆς θ' ἀπῆλαττε τὸν γέροντα παντὸς τυχοδιωκτικοῦ πειρασμοῦ. Πρὸ δύο ἡμερῶν θὰ συνεφώνει μετ' αὐτῶν ὁ Κάρευ, διότι ἦτο πράγματι αὐστηρὸς δικαστής. Ἄλλ' ἡ μορφή τῆς Τζέmmas, ἡ ζωὴ ἠκεῖνη μορφή, τὴν ὁποίαν ὁ ἰταλικὸς ἥλιος εἶχε κάμῃ τόσον ἐκφραστικῆν, τὸν εἶχε συγκινήσῃ, ἐξήλευε δὲ προσέτι τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην, ἥτις συνέδεε τὰ τρία ἐκεῖνα ὄντα. Ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας εἶχε ζῆσιν κατὰ μόνον, ἡ δὲ στοργὴ ἐκείνη τῶ ἐφαίνετο θησαυρὸς ἀνεκτίμητος. Ἦτο σκληρότης, κατ' αὐτόν, ν' ἀποχωρισθῆ βίαιως τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην· ἦτο ὡς νὰ κατετεμάχιζον ἐν ὠραῖον τριαντάφυλλον καθ' ἣν στιγμὴν ἀνοίγει.

Ὁ Κάρευ ἐπέστρεψε περὶ τὴν ἐσπέραν οἰκαδὲ μελαγχολικός, διανοεῖτο δὲ ὅτι ὁ νόμος δὲν ἦτο τόσον δίκαιος καὶ τόσον ἀναμάρτητος ὅπως ἐπίστευεν ἕως τότε.

Ὁ δυστυχὴς Νόννος ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν ὡς κλέπτης, τὰ δύο παιδιὰ ἀποχωρισθέντα ἀλλήλων ἐκλείσθησαν εἰς σωφρονιστήρια. Εἶχον πιασθῆ τόσον σφικτὰ, ἀντέστησαν μὲ τόσῃ δύναμιν, ὥστε κατετρόμαξαν τοὺς φύλακας, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνετέθη ἡ περὶ αὐτῶν φροντίς. Τὰ δυστυχῆ παιδιὰ οὐδὲ μίαν ὥραν εἶχαν ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Βίνδου!...

Ἐπὶ τέλος κατάρθρωσαν νὰ τ' ἀποχωρίσουν.

Οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ σωφρονιστηρίου ἔλουσαν καὶ ἐσαπώνισαν τὸν Βίνδον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τῶ συνέβαινε πρῶτην φοράν ἐπὶ ζωῆς του, καὶ ἐκούρευσαν τὴν κόμην του. Καὶ ἡ Τζέμμα, τῆς ὁποίας τὴν σφοδρὰν παραφορὰν διεδέχθη σχεδὸν βλακώδης ἀπάθεια, ἐλούσθη ἐπίσης ὑπὸ τῶν ὑπηρετριῶν τοῦ ἄλλου σωφρονιστηρίου καὶ ἐνεδύθη τὴν ἰδιαιτέραν στολὴν τοῦ καταστήματος. Ἡ ποικιλόχρωμος ζώνη της, ἡ γραφικὴ της ἐσθῆς, καὶ τὰ κοράλλινα ἐνώτιά της, ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅλη ἡ ἐνδυμασία της ἐκαπνίσθη, περιετυλίχθη εἰς δέμα καὶ ἐτέθη εἰς ἀσφαλὲς μέρος. Ἡ Τζέμμα ὑπέκυψεν εἰς πάντα ἄνευ ἀντιστάσεως· ἀλλ' οἱ μεγάλοι τῆς ὀφθαλμοὶ ἐξέβαλλον παράδοξον λάμψιν· δὲν ἔλεγε δὲ λέξιν.

Οἱ διευθυνταὶ τοῦ σωφρονιστηρίου ἐγνώριζον τὰς φάσεις τοῦ πείσματος καὶ τῆς παραφορᾶς τῶν ἀτιθάσων ἢ ἀνχρόγων παιδιῶν ἢ σιωπῆ τῆς Τζέmmas ὅμως, μετὰ τὴν μανιώδη ἐκείνην λύσσαν της, ἦτο κάτι ἀσύνηθες δι' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀνησύχει.

Ἡ νεαρὰ ἰταλίς ἦτο ὅπως διόλου παράδοξος ἐν τῇ φαῖξ στολῇ μὲ τὰς ἀκάμπτους πτυχάς, τὴν ὁποίαν τῇ ἐφόρεσαν διὰ τῆς βίας. Καὶ ὅτε ἐκάθησεν ἐν μέσῳ τῆς μεγάλης γραμμῆς τῶν νεαρῶν φυλακισμένων ὅπως φάγη τὴν ἐκ σμυγδαλέως σοῦπαν, ὠραία ὡς πάντοτε, ἀλλ' ὠχρά, ἀπληπισμένη, μὲ φλογερούς ὀφθαλμούς, ὁμοίαζε πρὸς γαρυφαλλὸν ἐντὸς χωραφίου λαχάνων. Δὲν ἔφαγε, δὲν εἶπε λέξιν, καὶ δὲν ἔστρεψε πρὸς κανένα τὸ βλέμμα της.

— ὦ, Νόννο, ὦ, Βίνδο, ἀνέκραζεν ἐνόμιζεν ὅτι ἡ καρδία ἐκείνη ἐμελλε νὰ διαραγῆ, ἀλλὰ δὲν ἐξέβαλε οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον στεναγμόν.

Ὁ δυστυχὴς Βίνδος κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐκλαίεν ἀνά πᾶσαν στιγμὴν, ἀλλ' ἔφαγε τὴν σοῦπαν του, ποτίζων αὐτὴν ἐν τούτοις μὲ τὰ δακρυά του, ἐν μέσῳ πλήθους μικρῶν Ἀγγλων, κουρευμένων καὶ ἐνδεδυμένων παιδῶν, οἱ ὁποῖοι τὸν παρεθέρουν γελῶντες εἰρωνικῶς.

B'

Ὅτε ἐνύκτωσεν, ὁ Βίνδος εἰσῆχθη εἰς τὸ ὑπνωτήριον τῶν ἀρρένων· ἡ Τζέμμα ὠδηγήθη εἰς μικρὰν σιδηρᾶν κλίνην κεκαλυμμένην μὲ κουανσοῦν σκέπασμα. Αἱ ὑπηρετρίαι τὴν ἐξέδυσαν καὶ τῇ εἶπαν νὰ πλαγιάσῃ. Ἐπλάγιασε. Ἡ

κλίνη της ἦτο ἡ τελευταία τῆς γραμμῆς καὶ ἤγγιζεν εἰς τὸν τοῖχον· ἐστράφη πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοῖχου, οἱ δὲ φύλακες ἐνόμισαν, ὅτι ἀπεφάσισεν ἐπὶ τέλος νὰ ὑποκύβῃ εἰς τὴν τύχην της. Τὰ φῶτα ἐσβέσθησαν καὶ μετ' ὀλίγον τὸ πνεῦμα τῶν νεαρῶν φυλακισμένων ἀνεχώρησεν εἰς τὴν χώραν τῶν ὀνείρων.

Ἄλλ' ἡ Τζέμμα δὲν ἐκλείσει τοὺς ὀφθαλμούς της. Τῇ ἐφαίνετο ὅτι ἡ καρδία της ἐκτύπα καθ' ὅλον τὸ σῶμα της. Ἐθῆκε μίαν ἄκραν τοῦ σινδονίου εἰς τὸ στόμα της καὶ τὴν ἐδάγκασε μὲ ὄλας τὰς δυνάμεις της διὰ νὰ πνίξῃ τὰς ἀγωνιώδεις κραυγὰς, αἱ ὁποῖαι ἀνέβαινον εἰς τὰ χεῖλη της.

Ἐμελλεν ἄραγε νὰ ἰδῆ ποτε τὸν Νόννον, τὸν Βίνδον, τὸν τελευταῖον ἐμελλε νὰ ἰδῆ πάλιν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἀλλὰ τὸν Νόννον; Ἦτο βεβιαία ὅτι αὐτὸς θάπεθνησεν εἰς τὴν φυλακὴν.

Πλησίον τῆς κλίνης εὕρισκετο ἐν παράθυρον χωρὶ παραθυρόφυλλα. Ἐδουήθη λοιπὸν νὰ ἰδῆ μετὰ τὸ φαῖον φῶς τῆς ἀμφιλύκης ἐρχόμενον τὸ σκότος τῆς νυκτός· ἐπειτα ἀνέτειλεν ἡ σελήνη· ἐπερίμενε τὴν στιγμὴν καθ' ἣν θὰ ἐκοιμῶντο ὅπως σηκωθῆ, πλησιάσῃ εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἰδῆ μήπως ἠδύνατο νὰ δραπετεύσῃ δι' αὐτοῦ.

Μία τῶν ὑπηρετριῶν ἐκοιμάτο ἐν τῷ ὑπνοτηρίῳ, ἀλλ' ἐντελῶς εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον ὅτε ὁ ἐπῆλθε πλήρης ἡσυχία, καὶ μόνον ἡ ἡρεμὸς ἀναπνοὴ τῶν κοιμωμένων κορασιῶν ἠκούετο, ἡ Τζέμμα ἀνεσηκώθη καὶ ἤκροσθη.

Μετ' ὀλίγον ἐπήδησεν ἀπὸ τὴν κλίνην της καὶ διηυθύνθη ἡσυχῶς πρὸς τὸ παράθυρον· Ἐνεκα τῆς θερμότητος αἱ ὑπηρετρίαι εἶχον ἀφήσῃ αὐτὸ μισοανοιγμένον. Διὰ τοῦ ἀνοιγματος ἀνεβαίνει γλυκεῖα ὄσμη τριφυλλίου καὶ αἰγοκλήματος. Ἡ Τζέμμα ἤναιξεν ἀθορύβως τὸ παράθυρον καὶ εἶδε.

Τὸ παράθυρον ἔκειτο εἰς ἀρκετὸν ὕψος ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους· ἐν τούτοις ἡ Τζέμμα ἐσκέφθη ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ δραπετεύσῃ.

Ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κλίνην της καὶ ἐφόρεσε τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς, τὴν ὁποίαν τόσον ἀπεστρέφετο. Ἄν κανεὶς δὲν ἀφουπνίζετο θὰ ἠδύνατο νὰ δραπετεύσῃ· διότι εἶχεν ἀνακαλύψῃ ἐν τῇ σκιᾷ μίαν ὑδρορρόην καταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ παραθύρου μέχρι τοῦ ἐδάφους.

[Ἐπεται συνέχεια]

A. K.

[Ἐκ τῶν τῆς Ouida]

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Πολύ πρωί, όταν 'ψηλά
Χρυσός ο ήλιος λάμπει,
'Απ' τὰ λουλούδια τὰ πολλά
'Ας κεντηθούν οι κάμποι,
Γιατί κ' ἡ ἀνοιξίς γελά
Με μύρια θέλγντρα τρελά.

Σὺν χορταριάσῃ πάλι ἡ γῆ,
Τὰ δένδρα πρασινίσουν,
Τὰ προβατάκια τὴν αὐγὴν
'Ας δοῦνε νὰ βοσκῆσουν,
Γιατί κ' ἡ ἀνοιξίς γελά
Με μύρια θέλγντρα τρελά.

Ὅταν γλῆκᾶ κάθε πουλι
Θὰ κελαδῆσῃ πάλι
Καὶ τὸ βουνὸ θ' ἀντιλαλή...
Κάθε παιδί ἄς ψάλλῃ :
' Πάλιν ἡ ἀνοιξίς γελά
Με μύρια θέλγντρα τρελά. »

Κι' ὄλοι ἄς χαροῦν ἀπ' τὴν καρδιά,
Καὶ ἀπὸ χίλια μέρη
'Ας τραγουδοῦν με τὰ παιδιά
Γυναικες, ἄνδρες, γέροι :
' Πάλιν ἡ ἀνοιξίς γελά
Με μύρια θέλγντρα τρελά ! »

ΦΑΚ

ΤΕΡΑΣΤΙΑΙ ΦΩΚΑΙ

Περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἐν σουηδικῶν πλοίων ἐφοπισθέντες πρὸς θήραν φωκῶν ἐναυάγησεν εἰς τὰς ἀρκτικές θαλάσσας.

Τὸ πλήρωμα κατέφυγεν εἰς παρακειμένην νῆσον, τὴν νῆσον Βέριγγ, τὴν ὅποιαν εἶχεν ἀνακαλύψῃ σουηδὸς θαλασσοπόρος οὗτος ὀνομαζόμενος.

Ἡ χώρα ἐκείνη, ὑπὸ τοῦ Παγωμένου Ὀκεανοῦ περιβρεχομένη, εἶνε φοβερά. Τὸ ψῦχος εἶνε τόσοσ ὀρμύ, ὥστε ὄχι μόνον οἱ κάτοικοι μεσημβρινῶν τόπων, ὅπως εἴμεθα οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' οὐδὲ οἱ τῶν βορείων εἰμποροῦν νὰ σχηματίσουν σαφῆ ἰδέαν περὶ αὐτοῦ κανέν φυτόν, οὐδ' ἡ ἐλαχίστη βλάστησις τέρπει τὴν ὄρασιν. Τὸν στόλισμὸν τοῦ ἐδάφους ἀποτελοῦν ἐκεῖ αἱ χιόνες καὶ οἱ πάγοι. Ὁ ἥλιος μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ ἔτους φαίνεται, κατὰ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον μένει ἐντελῶς κεκρυμμένος, ἡ δὲ νύξ, διαρκούσα πολλοὺς μῆνας φωτίζεται μόνον ἀπὸ τὸ βόρειον σέλας : τὸ θέαμα τοῦ οὐρανοῦ τούτου φαινομένου εἶνε παράδοξον καὶ μεγαλοπρεπές, τὸ φῶς ὅμως αὐτοῦ δὲν εἶνε ἀρκετὰ ἰσχυρὸν ὥστε ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ τοῦ ἡλίου.

Οἱ ναυαγήσαντες ναῦται μέχρις ὅτου κατὰ τὴν ἀνοιξίαν, ὅπως ἕκαστον ἔτος, ἔλθωσι πλοῖα εὐρωπαϊκὰ πρὸς θήραν φώκης ἢ φαλαίνης καὶ καταστήσωσι δυνατὴν τὴν ἐπιστρώφην των εἰς τὴν Σουηδίαν, ἔζων με ἰχθύς καὶ θαλάσσια

πτηνὰ. Καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ εὐρίσκονται ἀφθονα εἰς τὰς ἀρκτικές ταύτας χώρας.

Ἡμέραν τινα εἰς ἐκ τῶν ναυτῶν ἀναχωρήσας πρὸς εὐρεσιν τροφῆς ἐπέστρεψε καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς ἄλλους ὅτι διέκρινεν εἰς τὴν ἀκτὴν ἐν ζῶν γιγαντιαίου μεγέθους, τὸ ὅποιον ὀμοιάζε πρὸς φώκην.

Ἡ περιγραφή, τὴν ὅποιαν ἔκαμεν ὁ ναύτης ἐκεῖνος ἐφάνη τόσοσ φανταστικὴ εἰς τοὺς συντρόφους του ὥστε δὲν ἠθέλησαν νὰ τὴν πιστεύσουν. Με γέλωτας καὶ ἀστεϊσμοὺς ἀπήντησαν εἰς τοὺς λόγους του. Ἐν τούτοις μετὰ τινος ἡμέρας καὶ ἄλλοι ναῦται εἶδον ὄλην τὴν ἀκτὴν τῆς νήσου γεμάτην ἀπὸ ζῶα ὀμοία πρὸς τὸ περιγραφέν ὑπὸ τοῦ συντρόφου των.

Τὰ ζῶα ἐκεῖνα ἀνῆκον πράγματι εἰς τὸ γένος τῶν φωκῶν, ἀλλὰ ἦσαν ἀσυγκρίτως μεγαλύτερα τῶν συνήθων φωκῶν, τὰς ὁποίας ἐγνώριζον. Ἐν ᾧ αἱ τελευταῖαι αὐταὶ ἔχουσι μῆκος ἐνός ἢ ἐνός καὶ ἡμίσεως μέτρου τὸ πολὺ, αἱ τῶν ἀκτῶν τῆς νήσου Βέριγγ εἶχον ὀκτῶ μέχρι δέκα. Τὸ σῶμά των περιεβάλλετο ἀπὸ βράχου τρίχωμα ὀμοιάζε δὲ πρὸς τὸν φλοῖον μερικῶν δένδρων.

Αἱ πελώρια ἐκεῖνα φῶκαι ἐθοσκον κατὰ πυκνὰς ἀγέλας εἰς τὰ ὑποθαλάσσια λιβάδια, τὰ πλησίον τῶν ἀκτῶν εὐρισκόμενα. Δὲν ἐφοβούντο διόλου τοὺς ἀνθρώπους δὲν τοὺς ἐγνώ-

ρίζον ἀκόμη καὶ δὲν εἰξευρον ποῖον ἀμείλικτον πόλεμον ἐξοντάσεως ἐμελλον ν' ἀρχίσουν κατ' αὐτῶν.

Οἱ ναυαγοὶ ἐνόησαν ὅτι ἀπὸ τὸ ἀπροσδόκητον ἐκεῖνο εὐρημα θὰ ἔκαμνον τὴν τύχην των.

Καὶ πράγματι τὸ ἔλαιον καὶ τὸ πάχος τῆς φώκης ὅπως καὶ τῆς φαλαίνης εἶνε πολὺτιμα, καὶ γίνεται μεγάλη χρῆσις αὐτῶν εἰς τὴν βιομηχανίαν ἐν εἶδος μάλιστα αὐτῶν μόσχα ὀνομαζόμενον ἔχει καὶ ὀδόντας ὀμοιάζοντας κάπως πρὸς τοὺς ὀδόντας ἐλέφαντος χρησιμοποιομένους ὡς ἐκείνοι.

Αἱ φῶκαι εἶνε ἀμφίβιοι τουτέστι ζῶσι ὅτε μὲν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ὅτε δὲ ἐντὸς τοῦ ὕδατος δὲν δύναται ν' ἀναπνεύσουν ἐντὸς τοῦ ὕδατος, εἰμποροῦν ὅμως, νὰ μένουν ἀρκετὸν διάστημα ὅπως σιωθῶσιν ἀπὸ τὴν καταδίωξιν τῶν ἐχθρῶν των, καὶ ὅπως ζητήσωσι τὴν τροφήν των. Ἥτις συνίσταται εἰς ἰχθύς, μαλακόστρακα, μαλάκια καὶ θαλάσσια φυτὰ.

Οἱ ἐπὶ τῆς νήσου Βέριγγ καταφυγόντες ναυαγοὶ ἤρχισαν ἀμέσως τὸ καταστρεπτικὸν ἔργον των ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἐξάντωση τῶν δυστυχῶν ἀνυπερασπιστῶν ζῶων, τῶν ὁποίων γενεαὶ ὀλοκλήροι ἔζησαν ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους ἐπὶ τῶν ἐκ πάγου ἐκείνων βράχων. Οὐδέποτε θὰ ἐφαντάζοντο τὰ πελώρια ἐκεῖνα ζῶα ὅτι ἐλεεινὰ ὄντα, τῶν ὁποίων τὸ ἀνάστημα οὐδὲ πρὸς τὸ ἐν δέκατον τοῦ σώματος των ἐξισούτο θὰ ἐτόλμων νὰ ἀγωνισθῶσι πρὸς αὐτὰ.

Ταῦτο ἐν τούτοις συνέβη. Οἱ Σουηδοὶ ὀπλισμένοι με δόρατα καὶ καμάκια προσέβαλλον τὰς πελωρίας φώκας. Τοιαύτη δὲ ἦτο ἡ δύναμις

των ὥστε ἀπητούντο τεσσαράκοντα ἀνθρώποι ὅπως τὰς σύρωσιν ἐκτὸς τοῦ ὕδατος καὶ ἠώφειαι ὅμως ἦτο ἀνάλογος τοῦ ἐκτάκτου μεγέθους τῶν φωκῶν.

Τὸ θέρος ἦλθον πλησίον τῆς νήσου Βέριγγ εὐρωπαϊκὰ καὶ ἀμερικανικὰ πλοῖα, οἱ δὲ Σουηδοὶ ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των φέροντες μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον, λίπος καὶ δέρματα ἐκ τοῦ σώματος τῶν δυστυχῶν ἐκείνων ζῶων ἐξαχθέντα.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος ἦλθον ἄλλα πλοῖα, ὁ δὲ πόλεμος ἤρχισεν ἐκ νέου κατὰ τῶν γιγαντιαίων φωκῶν. Με τοιαύτην δὲ λύσσαν ἐξηκολούθησεν ὥστε μετὰ χρονικὸν διάστημα ὀλιγώτερον τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν οὐδὲ ἐν πλείον ὑπελείπετο ἐκ τῶν ζῶων ἐκείνων. Τόσον ὀλίγος καιρὸς ἤρκεσε πρὸς ἐξόντωσιν των ! Ἄν δὲν ἐφυλάττοντο τιμῆς ἐξ αὐτῶν εἰς τὰ μουσεῖα τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας, ἴσως θὰ ἠδύνατο τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι αἱ φῶκαι αὐταὶ ὑπῆρξαν μόνον ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν θαλασσοπόρων, ὅτινες ἐξηρεύνθησαν τὰς πολικὰς χώρας.

Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς πλείστα ἄλλα ζῶα ὑπάρξαντα ἄλλοτε, ἀλλὰ ἐξαφανισθέντα τέλει. Δὲν εἶνε λυπηρὸν ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φιλοκέρδεια ἐρημόνει τὴν γῆν ἀπὸ ἀνυπεράσπιστα καὶ λίαν ἐνδιαφέροντα ζῶα, καὶ μάλιστα εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε οὔτε ἐν ἑσ δείγμα πλέον νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν ;

Τοῦτο δὲ συμβαίνει διότι ὁ ἀνθρώπος, με ὅλον τὸ λογικὸν του, λησμονεῖ συχνὰ τὸ φρόνιμον ρητόν : Πᾶν μέτρον ἄριστον. Ἄντι νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν χρῆσιν ὑποπίπτει εἰς τὴν κατάχρησιν.

Φιλοσοφία

« ΠΡΟΣΕΒΑΛΛΟΝ ΜΕ ΔΟΡΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΜΑΚΙΑ »

Ο ΘΕΡΑΠΕΥΘΕΙΣ ΑΣΘΕΝΗΣ

Ἐξ ἓ μίαν φορὰν ἀνθρωπὸς τις πολὺ πλούσιος, ὅστις δὲν ἠσχαλεῖτο εἰς τίποτε.

— Μὰ ἂν πρέπει νὰ ἐργάζωμαι, ἔλεγε, τί με ὠφελοῦν τὰ πλοῦτή μου; μόνον οἱ πτωχοὶ πρέπει νὰ ἐργάζονται.

Ἐσηκόνετο ἀργὰ καὶ ἀμέσως ἤρχιζε τὸ προγευμά του, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἐν τούτοις ποτὲ δὲν ἦτο εὐχαριστημένος, μολοντί εἶχε τὸν καλλίτερον μᾶγειρον ὅλης τῆς πόλεως. Πλὴν τοῦ καφέ ἤθελε καὶ κἄτι πουλαρικὸν ἢ χοιρομέρι, ἢ στρεϊδία, ἢ καὶ τὰ τρία μαζὶ καὶ κρασιά ἀκριβὰ καὶ ἄλλα ποτά.

Ἐπειτὰ διήρχετο ὀλίγην ὄραν εἰς τὴν βιβλιοθήκην του. Ἄλλὰ ἀνεγίνωσκε; ἐμελέτα; — Κάθε ἄλλο. Ἦτο τόσο πλούσιος! πρὸς τί λοιπὸν νὰ μάθῃ; ὅσον διὰ νὰ ὑπολογίζῃ τὰς δαπάνας του ἠξέυρε μὲ τὸ παραπάνω.

Ἐπειτα ἤρχετο ἡ ὄρα τοῦ γεύματος, ἔπειτα τοῦ μεταμεσημβρινοῦ ὕπνου, κατόπιν τοῦ δειλινού, ἔπειτα τοῦ δείπνου καὶ τέλος τοῦ ὕπνου.

Ἐν τούτοις μετ' ὅλα αὐτὰ δὲν ἦτο εὐχαριστημένος, δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ κοιμηθῇ κἄν. Ἐἶχε τὸν ἰατρὸν του, ὅστις τῷ εἶδιδε ὀκτάδας καταπότια διὰ νὰ τῷ ἀνοίξῃ τὴν ὄρεξιν, καὶ κουβάδες ἱατρικὰ διὰ νὰ τον κάμῃ νὰ κοιμηθῇ.

Ὁ ἰατρὸς καὶ ὁ φαρμακοποιὸς ἦσαν, φυσικὰ, πολὺ εὐχαριστημένοι· αὐτὸς ὁμοῦ δὲν ἔθεραπεύετο· κάθε ἡμέραν παρεπονέτο ὅτι εἶχε νέον πάθημα· πότε πλευριτίδα, πότε ἡμικρανίαν, πότε τοῦ ἐπνοῦσε ἡ σπλῆνα, πότε οἱ πνευμονες, πότε ὁ στόμαχος, πότε τὰ ὀδόντια του, ἐν ἐνὶ λόγῳ εἶχε τριακοσίας ἐξήντα πέντε ἀσθενείας τὸ ἔτος, καὶ τὸ δίσεκτον τριακοσίας ἐξήντα ἕξ.

Τέλος ἐκ τύχης ἔμαθεν ὅτι εἰς μίαν πόλιν ἀπέχουσαν ἑκατὸν μίλλια εὕρισκετο εἰς ἰατρὸς τὸσον σοφὸς ὥστε ὅταν ἐπλησίαζεν εἰς ἓνα ἐτοιμοθάνατον ἀσθενῆ, ὁ θάνατος ἐτρέπετο εἰς φυγὴν. Ἐγραψεν εἰς τὸν ἰατρὸν ἐκεῖνον ἀπαριθμῶν τὰ νοσήματά του, καὶ τον παρεκάλεσε νὰ ἔλθῃ νὰ τον ἴδῃ, Ἄλλ' ὁ ἰατρὸς, ἀναγνωρίσας τὴν ἀσθενείαν τοῦ πλουσίου, τῷ ἀπήντησε.

«Κύριε.

Ἐμπορῶ νὰ σας ἰατρεύσω, ἀλλὰ δὲν ἔμπορῶ νὰ ἔλθω εἰς τὴν πόλιν σας, διότι ἔχω πολλοὺς ἀσθενεῖς ἐδῶ. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἔχετε εἰς τὴν κοιλίᾳ σας ἓνα δράκοντα εἰς τὸν ὅποιον

πρέπει ἐγὼ νὰ ὀμιλήσω αὐτοπροσώπως καὶ ὁ ὅποιος μεγαλόνει καθ' ἡμέραν ἀπὸ τὸ κρασί καὶ τὰ ὠραία πράγματα μὲ τὰ ὅποια τὸν τρέφετε, πρέπει νὰ ἔλθετε ἐδῶ πεζὸς — διότι οἱ τιναγμοὶ τῆς ἀμάξης ἠμπορεῖ νὰ τον ἐρεθίσουν καὶ τότε εἶσθε κατεστραμμένος. Καθ' ὁδὸν ὡς πρόγευμα θὰ τρώγετε ἐν ἡ δύο βραστὰ αὐγά μὲ ἐν ψωμάκι, ὡς γεῦμα θὰ ἔχετε ἐν πινάκιον σούπαν, ἐν τεμάχιον βραστοῦ κρέατος καὶ ἑκατὸν δράμια κρασί· εἰς τὸ δεῖπνον σας μίαν πριζόλα καὶ πενήντα δράμια κρασί· ὅταν διψᾶτε θὰ πίνετε νερὸν δροσερὸν καὶ διαυγές ὅσον θέλετε· θὰ σηκόνεσθε ὅσον ἠμπορεῖτε πρῶτ' διὰ νὰ μὴ περιπατῆτε πολλὴν ὄραν μὲ τὴν ζέστην τοῦ ἡλίου.

Αὕτῃ εἶνε ἡ γνώμη μου, κάμετε ὁ τι σὰς ἀρέσῃ· ἂν δὲν ἀκούσετε τὴν συμβουλήν μου ὁ δράκων θὰ ξεσχίσῃ μετ' ὀλίγον τὰ ἔντερα σας, καὶ δὲν θὰ ἀκούσετ' πλέον τὸν κούκον νὰ κελαιθῇ τὴν ἀνοιξὴν πού μας ἔρχεται.

Μένω μετ' εὐλικρινείας ὁ ἰατρὸς

Τάδες Δεινίδης.»

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἔκαμιν μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὸν πλούσιον ἀσθενῆ καὶ ἀπεράσισε ν' ἀκολουθήσῃ κατὰ γράμμα ὅτι τῷ ἔγραφεν ὁ ἰατρὸς. Ἐξέκίνησε πεζός· μόλις ὁμοῦ ἐβάδισε ἡμίσειαν ὄραν ἠσθάνθη μεγάλην κούρασιν καὶ ἔγινεν ἀκόμη στρυφνότερος παρ' ὅσον ἦτο ὅτε ἀνεχώρησε. Τὰς πρώτας ἡμέρας ἐν γένει εἶχεν ἐλεινήν διάθεσιν καὶ ἀπῆντα μὲ περιφρόνησιν εἰς τοὺς χωρικοὺς, οἱ ὅποιοι τὸν ἐχαιρέτων. Ἐξέθυμαινε κατὰ τῶν ἐντόμων τὰ ὅποια εὕρισκεν ἔμπρὸς του. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁμοῦ ἤρχισε νὰ γίνεται καλλίτερα ἢ νῆα διαίτα τὸν ὠφέλει. Τώρα τῷ ἐφαίνεται ὅτι τὰ πτηνὰ ἐκελάδου φαιδρά, τὸσον φαιδρά ὅσον ποτὲ δὲν τα εἶχεν ἀκούσῃ· ὁ ὁρμὸς διήρχετο δι' ὠραίου δάσους πευκῶν, τῶν ὅποιων ἡ ἀρωματώδης ἴσμη τὸν ἐζωογόνησε, τὸν κατέστησεν ἔτι εὐθυμότερον. ἤρχισε νὰ γίνεται ὀμιλητικὸς, προσήγαρος· συγχρόνως ἡ ὑγεία του ἐβελτιώθη, μετὰ τεσσάρων ἐβδομάδων πορείαν ἔφθασε τέλος εἰς τὴν πόλιν ὅπου κατῴκει ὁ ἰατρὸς.

Χειρότερον καιρὸν διὰ νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὸν ἰατρὸν δὲν ἠμπορούσα νὰ εὔρω, εἶπε καθ' ἑαυτὸν δὲν ἔχω οὔτε καταρροὴν κἄν, οὔτε ζάλην, οὔτε πόνον τοῦ στομάχου.

Παρουσιάσθη πρὸς τὸν ἰατρὸν, τὸν ὅποιον εὔρα περικυκλωμένον ἀπὸ ἀνδρας, γυναῖκας καὶ παιδία, τῶν ὅποιων ὁ καθείς εἶχε τὸν πόνον του.

— Μὴ δίδετε τόσο πολλὰ ζυμαρικὰ εἰς τὸ παιδί σας, εἶπεν εἰς μίαν γυναῖκα κρατοῦσαν εἰς τὴν ἀγκάλῃν τῆς τὸ παιδί τῆς, τοῦ ὅποιου ἡ κοιλία ἦτο τεντωμένη ὡς τύμπανον· δίδετ' του γάλα καὶ αὐγά, καὶ μὴν το ταγίζετε ὅταν δὲν πεινᾷ.

Ἐπειτα ἀποταθεὶς εἰς ἰσχνόν τινα καὶ ὠχρὸν ἀνθρωπον εἶπε:

— Τρώγετε καθ' ἡμέραν ἓνα κομμάτι ψητὸ ἢ πουλαρικὸ καὶ πίνετε μίαν φιάλην κρασί, τὴν ἡμίσειαν τὸ μεσημέρι καὶ τὴν ἡμίσειαν τὴν ἑσπέραν· κάθε βράδου κάμετε περίπατον πεζῇ δύο ὥρας τοῦλάχιστον.

Τέλος ὁ ἰατρὸς ἠρώτησε τὸν πλούσιον πῶς εὕρισκεται. — Εἶμαι λαμπρὰ, πολὺ λαμπρὰ,

εἶθε νὰ εἶσθε καὶ τοῦ λόγου σας ὅπως ἐγώ.

Ὁ ἰατρὸς τῷ εἶπε μειδιῶν:

— Ὁ προστάτης ἀγγελὸς σας σὰς συνέβουλεύσει ν' ἀκολουθήσετε τὰς ὀδηγίας μου· σὰς συμβουλεύω νὰ ἐπιστρέψετε ὅπως ἤλθατε· αὐτὸ ἀρκεῖ. Ὅταν ἐπανέλθετε εἰς τὴν κατοικίαν σας κάμετε καθ' ἑκάστην περίπατον μακρὸν, ὅτι καιρὸς καὶ ἂν εἶνε, κἄπου κἄπου στέλλετέ μοι εἰδήσεις σας.

— Ἐξοχώτατε, εἶσθε πονηρὸς καὶ σὰς νοιώθω πολὺ καλά, ἀλλὰ θὰ ἐκτελέσω κατὰ γράμμα τὰς συμβουλὰς σας.

Ἐκράτησε τὸν λόγον του καὶ ἐζήτησεν ἐν ὑγείᾳ μέχρις ἡλικίας ἐννεηκόντα τριῶν ἐτῶν καὶ ἀρκετῶν μηνῶν. Ἐκάστην πρωτοχρονίαν ἔστελλεν ὡς ἀγιοβασιλατικὸν δῶρον πρὸς τὸν ἰατρὸν τριακοσίας δραχμάς.

ΓΙΑΤΙΑ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΥ

Ο ΦΕΛΛΑΧΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΟ ΚΛΕΠΤΑΙ

Ἐμπορὸς τις ἐπέστρεφεν εἰς Κάϊρον, ἔφερε δὲ μετ' ἑαυτοῦ ἡμίονον, ἧτις ἐβάδισεν ἡσύχως κατόπιν του. Δύο κλέπται τὸν παρεκολούθησαν, διότι ἐνόησαν ἀπὸ τὴν φυσιογνωμίαν του ὅτι ἦτο κουτὸς καὶ ὅτι ἦτο εὐκόλον νὰ κλέψωσι τὴν ἡμιόνον του.

Ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν εἶπεν εἰς τὸν σύντροφόν του:

— Στοιχηματίζω ὅτι ἔμπορῶ νὰ κλέψω τὸ μουλάρι αὐτὸ ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀνθρωπον, ἡμέρα μεσημέρι, χωρὶς νὰ διαμαρτυρηθῇ. Ἐλα μαζί μου, θὰ σου δώσω τὸ μουλάρι καὶ φύγε γρήγορα. Τὰ ἄλλα εἶνε δική μου δουλειά.

Ὁ κλέπτης πλησίαζει ἡσύχως εἰς τὴν ἡμιόνον, λύει τὸ σχοινίον μὲ τὸ ὅποιον ἦτο δεμένος καὶ ὁ σύντροφός του φεύγει μὲ τὸ ζῶον ὅσον ταχύτερον ἠδύνατο. Αὐτὸς δὲ περᾶ τὸ σχοινίον εἰς τὸν λαιμόν του καὶ παρακολουθεῖ ἡσύχως τὸν ἔμπορον. Μετὰ τινος στιγμῆς ἐστάθη ἀποτόμως· ὁ ἔμπορος ἐστράφη, φαντάζεσθε δὲ τὴν ἐκπληξίν του ὅτι εἰς τὴν θέσιν τῆς ἡμιόνου εἶδεν ἓνα ἀνθρωπον.

— Θεὲ μεγαλοδύναμε, τί τρέχει; εἶπε.

— Ἄχ, ἀφέντη, εἶπεν ὁ κλέπτης, ἀκούσε με σὲ παρακαλῶ. — Λέγε, τῷ εἶπεν ὁ ἔμπορος τρέμων.

Τότε ὁ κλέπτης τῷ διηγῆται ὅτι μίαν ἡμέραν εὕρισκόμενος εἰς κατάστασιν μέθης ἔδειρε τὴν μητέρα του, ὅτι πρὸς τιμωρίαν ὁ Θεὸς

τὸν μετεμόρφωσεν εἰς ἡμίονον, καὶ ὅτι πρὸ ὀλίγου τὸν ἐσυγχώρησεν ἡ μήτηρ του καὶ ἔγινε πάλιν ἀνθρωπος.

— Συγχώρησέ με, τῷ λέγει τότε ὁ ἔμπορος, διὰ τὸ ζῦλο πού σου ἔδωκα καὶ δι' ὅσα ἄλλα ὑπέφερες· συγχώρησέ με· καὶ πῆγαινε.

— ὦ, κύριε, ὅτι ἐπαθα ἀπὸ τὸ χέρι σου ἤξιζα νὰ το πάθω. Σ' εὐχαριστῶ μὲ ὅλην τὴν καρδιά μου διὰ τὴν ἐλευθερίαν πού μου δίδεις.

Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἀνεχώρησε μὲ ὅλην τὴν ταχύτητα τῶν ποδῶν του.

Ὁ ἔμπορος ἐλθὼν οἰκάδε διηγήθη τὸ συμβῆν εἰς τὴν σύζυγόν του· ἐλυπήθησαν κατὰ καρδία, ἐννοεῖται, διὰ τὴν ἀπώλειαν, τὴν ὅποιαν ὑπέστησαν. Ἄλλὰ μετὰ τινος ἡμέρας ἡ σύζυγος τοῦ ἔμπορου λέγει πρὸς αὐτόν:

— Ὅτι καὶ ἂν ἔγινε δὲν ἠμποροῦμε νὰ μεινωμεν διὰ πάντα χωρὶς μουλάρι· πῆγαινε εἰς τὴν ἀγοράν καὶ ἀγόρασε ἓν ἄλλο.

Ὁ ἔμπορος ἐπῆγεν εἰς τὴν ἀγοράν· μεταξὺ δὲ τῶν ζῶων τὰ ὅποια ἦσαν ἐκτεθειμένα εἰς πώλησιν ἀνεγνώρισε καὶ τὴν ἰδικὴν του ἡμιόνον.

— Ἄ, ἀχρεῖε, θὰ ἔδειρες πάλιν τὴν μητέρα σου, ἀλλὰ μὴ σὲ μέλη· τώρα πλέον δὲν σε ἀγοράζω.

Καὶ ἠγόρασεν ἓν ἄλλο ζῶον.

ΦΙΛΟΜΗΛΑ

ΟΔΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Αι μεγαλύτερες πδλες.

Κατά τας τελευταίας στατιστικάς εργασίας αι δωδεκα πόλεις του κόσμου, ατινας αριθμοῦσι τὸν μεγαλύτερον πληθυσμόν, εἶνε αἱ ἐπόμεναι κατὰ σειράν. Λονδῖνον μετὰ κατοίκων 5,529,000, Νέα Ὑόρκη 2,616,000, Παρίσιος 2,345,000, Καντών, Πεκῖνον 1,600,000, Βερολίον 1,497,000, Βιέννη 1,252,000, Τόκιον, 1,122,000, Φιλαδέλφεια, Σιάγγ-Τάν, Συγκών καὶ Τσέν-Τσού ὑπὲρ τὸ ἐν ἐκατομμύριον.

Ἄνθρωποι ἐν ἀμηχανία.

Ἐπισημασθέντες μελοποιός, ὅστις ἐτόνιτε καὶ τὰ χορευτικὰ ἔξαιμα τῆς Ἀντιγόνης τοῦ Σοφοκλέους, Φέλιξ Μένδελσον, ἀπέθανε δὲ τῷ 1847 ἡτὰ ἔγγονος τοῦ περιφημοῦ φιλοσοφοῦ Μωϋσέως Μένδελσον, ζήσαντος κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα καὶ γράψαντος κατὰ μίμησιν τοῦ πλατωνικοῦ διαλόγου διάλογον περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς μετὰ τὸ αὐτὸ ὄνομα Φαίδων. Ὁ πατήρ τοῦ Φέλιξ Μένδελσον ἦτο πλούσιος τραπεζίτης ἐν Βερολίνω, ἔλεγε δὲ συχνὰ εἰς τὸ γῆρας του :

— Ἦθελα ἐπὶ τέλους νὰ εἰδαίρω τί εἶμαι δταν ἤμουν νέος με ἔλεγαν: ὁ υἱὸς τοῦ Μωϋσέως Μένδελσον, τώρα ποῦ ἐγήρασα με λέγουσι: ὁ πατήρ τοῦ Φέλιξ Μένδελσον.

Ἐδοσυχῆς μεταξὺ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς του καὶ τοῦ υἱοῦ του, εἶχε χάσῃ τὴν προσωπικότητά του, μετὰ ὅλα τὰ πλούτη του.

Ἐφέλεμα πτηνά.

Πάντα τὰ μικρὰ πτηνὰ πλὴν τεσσάρων, τοῦ κοινοῦ στρουθίου, τῆς πυραλίδος, τῆς χλωρίδος (κρίθολόγου) καὶ τοῦ σπίνου, ἐπρεπε νὰ μασ ἐμπνέουν ἀγάπην διότι εἶνε φίλοι τῶν ἀνθρώπων ὠφελιμώτατοι.

Πάντα τὰ εὐθόρακα πτηνὰ, τοῦτέστιν ἡ χελιδὼν, ἡ ὑπολαῖς, ὁ μελισσοφάγος καὶ ἡ σεισοπυγίς εἶνε οἱ καλλίτεροι βοηθοὶ τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν ἐντόμων τροφῇ τῶν ἀποκλειστικῶν.

εἶνε τὰ ἔντομα δὲν τρώγουσι δὲ διόλου σπόρους.

Ἄλλοι φωνεοῦσι τὰ πτηνὰ ταῦτα δὲν γνωρίζουν τί κάμνουν ἀνεκλείψουν αὐτὰ, θὰ ἐκλείψουν συγχρόνως καὶ οἱ ἀμηχανικοὶ καρποὶ καὶ τὰ ὀπωρικά, καὶ τὰ χορταρικά, διότι θὰ γίνουσι ὅλα βορὰ τῶν ἐντόμων.

Φιλοσοφία κέρως.

Τὸ ἀκόλουθον συγκινητικὸν γεγονός ἀναμνήσκωμεν εἰς τὰς περιπτώσεις ἐφημερίδας. Πτωχὴ τις οἰκογένεια εἶχε πωλήσει πάντα τὰ ἐπιπλα καὶ τὰ ἐνδύματα αὐτῆς. Δὲν τῇ ἀπέμεινε πλέον τίποτε, τίποτε. Ἄλλ' ἡ μικρὰ Ἰωάννα, κοράσιον μόλις δεκαετῆς ἀπεφάσισε νὰ βοηθήσῃ τοὺς δυστυχοῦντας γονεῖς της καὶ ἔλαβε γενναίαν ἀπόφασιν: ἔλαβε τὴν κοῦκλάν της, ὠραίαν κοῦκλαν, τὴν ὅποιαν τῇ εἶχε δωρήσῃ ὁ ἀνάδοχος της εἰς εὐτυχεστέραις ἡμέραις, τὴν ἔφερεν εἰς τὸ ἐνεχυροδανειστήριον καὶ τὴν προσέφερεν ὡς ἐνεχυρον. Ὁ ὑπάλληλος συγκινηθεὶς ἐκ τῆς ἀγγελικῆς ἀφειρίας τοῦ κορασίου καὶ τῆς μεγάλης πρὸς τοὺς γονεῖς της ἀσπυγῆς ἀνεκτικώσε τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν διευθυντὴν τοῦ ἐνεχυροδανειστήριου ὅστις ἐδέχθη τὴν προσφορὰν καὶ ἔδωκεν εἰς ἀνταλλαγὴν τέσσαρα φράγκα. Ποῖα δίκως ὑπῆρξεν ἡ ἀγαλλίσις τῆς μικρᾶς Ἰωάννας ὅτε ὁ εὐθόραχος διευθυντὴς τῇ ἔδωκε καὶ τὴν κοῦκλάν της ὅπισω! Τὴν ἐδέχθη μετὰ ἀνοικτὸς ἀγκάλας. Γενομένου γυναικὸς τοῦ πρᾶγματός ἡ νομαρχία τοῦ Σηκουάνα ἀπέστειλε παρευθὲς βοηθήματα εἰς τὴν δυστυχούσαν οἰκογένειάν της ὅποιος ἡ κτᾶστασις ἦτο ἀξία οἴκου καὶ προστασίας.

Μικρὰ ὕψιστη.

Μετὰ τὸν ὕψιστον τιθέμενον ἐπὶ τοῦ σώματος βλάπτει, διότι ἐμποδίζει τὴν ἀθλητικὴν διακίνησιν καὶ ὡς ἐκ τούτου καθιστᾷ δύσκολον τὴν ἀναπνοήν. Τοῦτο δὲ προέρχεται διότι ἡ μετὰ δὲν ἀπορροφᾷ τὴν ὕγρασιν. Ὅθεν δὲν εἶνε ὠφέλιμον νὰ φορῇ τις μετᾶ τὸν ὑποκάμισον κλπ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Αἱ λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 25 Ἰουνίου.

91. Συλλαβόγραφος.

Τὸ πρῶτόν μου εἶν' ὄνομα ἀνδρὸς πολλοῦ ἀρχαίου.
Τὸ δευτέρον μου ὄνομα θεοῦ, δχ' ἡμίθου.
Τὸ σύνολόν μου... ἀλλὰ τί τὸ σύνολον ζητεῖτε;
Ἐγὼ εἶμι τὸ σύνολον τοῦ κόσμου! Ἄπορεῖτε;
Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Κάλχαντος.

92. Στοιχειόγραφος.

Διώχω πῖ καὶ βίω βῶ,
Καὶ χωρὶς πολὺν καιρὸν
Ἄπο εὐμορφῆς νησάτι
Βγαίνει ἓνα ποταμίον.
Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Προμηθεῦς Διοσκουίδου.

93. Ἀεξίγραφος.

Ἐἶμαι πενήν γλυκύφωνον καὶ τῷ ἔς τὴν ἔταχῃ,
Καὶ χαλαρῶ τοῦ ἔραρος σὰν ἔλη ἐποχῇ.
Ἄλλ' ἂν τὸ μικρὸν σῶμα μου εἰς δύο το χωρῆσῃ.
Τὸ πρῶτον μέρος θὰ εὐρῆς εἰς κάθε ὀφθαλμόν.
Τὸ δευτέρον, δταν ἔλθῃ τὸ χόνι, θὰ ποθήσῃ,
Διὰ νὰ ἔχῃ πάντα τὸ σῶμα σου θερμόν.
Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Ἀετοῦ τῶν Χριστοσκοπῶν Ὀρίων.

94. Φύρδην—μύγδην.

Τηρῆμ νιοχῇ, σερρὸν μινῶ, δαλασκιδας σοπράττης
Νεὶ ἡ σαπρὶτ σαμ ἡ Ἐισαλ' εαδὸ σαὶ τ' ὀνομά της!
Ναυτὴ σὰ νέμωχε ὄνστ αὖν, ναυτὴ σὰ παγανῶμη
Απὶ πουδὲ νὰ μάπυγων, σὰ μὴ νῆτ σηλονωμῶε.
Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Παναγιώτου.

95. Ἐρωτήσις.

Ἐνας ἀνθρώπος κερδίζει μιαν δραχμὴν τὴν ἡμέραν μετὰ αὐτὴν δὲ τὴν δραχμὴν ἐνὸς τρέψος τῆς οἰκογενείας του, κληρώνει συγχρόνως τὸ τρέος του καὶ βάζει καὶ εἰς τὸν τόκον. Πῶς γίνεται τοῦτο;
Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Πυρρῶτος Προμηθεῦς.

96. Ἀκροστιχίς.

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ζητούμενων λέξεων ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα ἀρχαίου ναυῶ περιώνυμον.
1, Βασίλειος τῆς Ἰουλκῆς. 2, Θεὸς τῆς μυθολογίας. 3, Πόλις τῆς Ἰταλίας. 4, Εἰς τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. 5, Ἦρωσ τῆς Τρωάδος. 6, Ἀυτοκράτωρ τῆς Ρώμης. 7, Μέρος τοῦ σώματος. 8, Ποταμὸς τῆς Ἀφρικής.
Ἐστᾶλη ὑπὸ Νικολάου Π. Μαρμαρίδου.